

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี พร้อมทั้งเอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง และได้ศึกษางานวิจัยอื่นๆ เพื่อใช้ในการกำหนดกรอบแนวคิดในงานวิจัยฉบับนี้ โดยผู้วิจัยได้แบ่งส่วนการศึกษาออกเป็น 2 ส่วน คือ

1. แนวคิดและทฤษฎี ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแนวคิดต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับสาเหตุของการกระทำผิดของแรงงานพม่า ซึ่งแนวคิดและทฤษฎีที่นำมาใช้ในการศึกษามีดังนี้

1.1 แนวคิดเกี่ยวกับความหมายและประเภทของอาชญากรรม (meaning and typology of crime)

1.2 แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอาชญากรรม (a concept of crime cause)

1.3 แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว (a concept of family)

1.4 แนวคิดเกี่ยวกับการฆาตกรรม (a concept of murder)

1.5 แนวคิดเกี่ยวกับความคับข้องใจ (a concept of frustration)

1.6 แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ (a concept of ethnic group)

1.7 แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (a concept of crime victim)

1.8 ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory)

1.9 ทฤษฎีเศรษฐกิจ (economic theory)

1.10 ทฤษฎีการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม (crime prevention and control theories)

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎี

1. แนวคิดเกี่ยวกับความหมายและประเภทของอาชญากรรม (meaning and typology of crime)

1.1 ความหมายอาชญากรรม

อาชญา คือ อำนาจ โทษ มักใช้สำหรับพระเจ้าแผ่นดิน
 กรรม คือ การกระทำ การกระทำที่สนองผลร้ายซึ่งทำไว้แต่ปางก่อน
 อาชญากรรม คือ ปราบฏการณ์หนึ่งทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยการกระทำของ
 บุคคล ซึ่งการกระทำนั้นๆ กฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้าม และถือว่าเป็นความผิด โดยผู้กระทำผิด
 จะต้องได้รับการลงโทษ

มีบุคคลที่ให้ความหมายของ “อาชญากรรม” ไว้ดังนี้

Herbert C. Quay (1965) ได้อธิบายความหมายของคำว่า “อาชญากรรม” คือ พฤติกรรมของบุคคลที่ไม่ถูกต้องตามกฎหมายหรือพฤติกรรมที่ผิดแปลกไปจากประเพณีและวัฒนธรรมที่สังคมวางไว้

Herbert Packer (1972) กล่าวว่า “อาชญากรรม” คือ การที่ถือว่าอะไรเป็นอาชญากรรมนั้นสังคมเป็นผู้กำหนด ซึ่งเป็นเหตุผลเดียวกับที่สังคมกำหนดว่าอะไรถูก อะไรผิด ด้วยเหตุนี้เดียวกัน สิ่งที่ถูกพิจารณาว่าเป็นอาชญากรรมในอีกสังคมหนึ่ง อาจจะไม่ถูกพิจารณาว่าเป็นอาชญากรรมในอีกสังคมหนึ่งก็เป็นได้ ดังนั้น จึงสรุปว่าอาชญากรรม คือ พฤติกรรมที่สังคมตัดสินใจว่าเป็นอันตรายต่อองค์การส่วนรวม และวัฒนธรรมของชุมชน

Federick Howard Wine (อ้างถึงใน นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2540: 33) ให้ความหมายของ “อาชญาวิทยา” ไว้ดังนี้ การกระทำผิดต่อบุคคลอื่นทำให้คนใดคนหนึ่งได้รับบาดเจ็บ อาชญากรรมเป็นการกระทำต่อสังคมส่วนใหญ่ การก่ออาชญากรรมจะมีผลต่อสังคมคนจำนวนมากด้วย การกระทำนั้นๆ มีกฎหมายบัญญัติไว้เป็นลายลักษณ์อักษรว่าผิดกฎหมาย และการกระทำผิดนั้นมีการกำหนดโทษที่จะได้รับไว้ด้วย สรุปได้ว่าตามทัศนะของเฟดเดอร์ริค การกระทำที่เป็นอาชญากรรม จะต้องมีส่วนเสียหายแก่คนใดคนหนึ่ง มีผลกระทบต่อสังคมโดยส่วนรวม และการกระทำผิดนั้นจะต้องมีกฎหมายบัญญัติไว้ชัดเจน และกำหนดโทษสำหรับความผิดนั้นไว้ด้วย

Sellin (1967: 5) ให้คำจำกัดความหมายของ “อาชญากรรม” ว่าเป็นการกระทำของบุคคล ซึ่งเป็นสมาชิกในกลุ่มชนหนึ่งอันมวลสมาชิกอื่นของกลุ่มชนนั้นเห็นว่าเป็นอันตราย และฝ่าฝืนกฎ ที่กลุ่มชนยอมรับ จำต้องรวมกำลังเข้าระงับ หรือเพิกถอนสิทธิของบุคคลที่ฝ่าฝืนนั้นเสีย

จากความหมายของคำว่า “อาชญากรรม” ที่กล่าวมา นักอาชญาวิทยามองทั้งด้าน นิติศาสตร์ และสังคม ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าอาชญากรรมมีองค์ประกอบ ดังนี้

1. มีการกระทำความผิดโดยเจตนา
2. ความผิดนั้นมีลักษณะร้ายแรง มีอันตรายต่อสังคมโดยทั่วไปเป็นที่ยอมรับของสังคม และกฎหมายต้องเข้ามาดำเนินการกับการกระทำอันนั้นด้วย
3. การกระทำที่เป็นอาชญากรรมย่อมได้รับโทษจากสมาชิกของสังคม และกฎหมาย บ้านเมืองอย่างเป็นทางการมีวิธีการขั้นตอนการปฏิบัติดำเนินคดี

Sutherland และ Cressey (1966 : 4) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมไว้ว่า อาชญากรรม คือ พฤติกรรมที่ละเมิดกฎหมายอาญา พฤติกรรมที่ไม่เป็นการละเมิดกฎหมายอาญาถือว่าเป็นอาชญากรรม แม้ว่าพฤติกรรมนั้นจะผิดศีลธรรม มีความต่ำทรามหรือไม่เหมาะสมเพียงใดก็ตาม

อรรถ สุวรรณบุปผา (2518 : 19) ได้จำกัดความว่า อาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ หนึ่งทางสังคมที่เกิดขึ้น โดยการกระทำของบุคคลซึ่งการกระทำนั้นๆ กฎหมายได้บัญญัติเป็นข้อห้าม และถือว่าเป็นความผิดซึ่งผู้กระทำผิดจะต้องได้รับโทษ

อันณพ ชูบำรุง (2532 : 6) กล่าวว่าอาชญากรรม หมายถึง พฤติกรรมที่มีผลให้บุคคล และสังคมได้รับอันตรายต่อชีวิตร่างกายและทรัพย์สิน จึงต้องมีการลงโทษผู้ประพฤดิเช่นนั้น

หากพิจารณาถึงความหมายอย่างกว้างๆ “อาชญากรรม” ถูกกำหนดขึ้นโดย (อ้างถึงใน ผดุงศักดิ์, 2545 : 24)

1. สังคม
2. กฎหมาย

ในมุมมองทางสังคมการอยู่ร่วมในคนหมู่มาก สิ่งใดที่คนส่วนมากเชื่อและยอมรับ สิ่งนั้นจะเป็นเกณฑ์ที่ควบคุมการกระทำของบุคคล กฎเกณฑ์อันนี้อาจไม่ใช่กฎหมายที่ถูกบัญญัติขึ้นชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรก็ได้

สำหรับกฎหมายเป็นสิ่งกำหนดการกระทำที่เป็นอาชญากรรมจนมีภาษิตกฎหมายว่า “ไม่มีกฎหมาย ไม่มีควมผิด ไม่มีโทษ” อาชญากรรมจึงเป็นความประพจน์ที่กฎหมายอาญาห้ามและมีบทลงโทษไว้ สรุปได้ว่าผู้ใดฝ่าฝืนกฎหมายอาญาผู้นั้นได้ชื่อว่าเป็นอาชญากร

ในทัศนะของนักอาชญาวิทยาเห็นว่าอาชญากรรมต้องเป็นการกระทำที่มีความชั่วร้ายจริงๆ ถ้าสังคมไม่มีค่านิยมที่ชั่วร้ายแล้วก็ไม่นับว่าเป็นอาชญากรรม

อาชญากรรมตามหลักกฎหมาย

นอกเหนือจากปรมาจารย์ของสำนักคลาสสิก คือ Beccaria และ Bentham ที่ถือการให้ความหมายของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายแล้ว Michael และ Adler (1933) นับเป็นนักอาชญาวิทยาในศตวรรษที่ 20 ที่เป็นผู้ยื่นข้อต่อสู่ในการให้คำจำกัดความ ของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมายอย่างมั่นคงโดยทั้งสองได้กล่าวยืนยันในหลักการที่ว่า “ไม่มีกฎหมายอาญาก็ไม่มีอาชญากรรม” ดังที่ Michael และ Adler (1933 : 5) กล่าวว่า

“...ถ้าอาชญากรเป็นเพียงตัวอย่างของการกระทำซึ่งถูกกำหนดโดยกฎหมายอาญา แล้วสิ่งที่จะตามมาก็คือว่า กฎหมายอาญาเป็นบ่อเกิดของอาชญากรรม แต่ไม่ได้หมายความว่ากฎหมายทำให้เกิดพฤติกรรมที่กฎหมายห้าม ถึงแม้ว่าเราจะเห็นว่าการบังคับใช้กฎหมายอาจเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมมนุษย์ก็ตาม แต่ที่จริงแล้วกฎหมายอาญา เป็นเพียงให้คำจำกัดความของพฤติกรรมว่าเป็นอาชญากรรมเท่านั้น...”

Michael และ Adler (1933) ได้สรุปว่า “คำจำกัดความของอาชญากรรมที่สั้นชัดเจนเกินไปได้มากที่สุด ก็คือ คำจำกัดความที่กำหนดให้อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ต้องห้ามตามกฎหมายอาญา” นอกจากนี้ Jeffery (1956 : 671) ได้สนับสนุนแนวทางให้ความหมายอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย โดยถึงกับประกาศว่า “ที่ไหนเล่าที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ถ้าไม่ใช่ในกฎหมายอาญา” Jeffery ยังให้เหตุผลอีกว่า หากเราไม่ใช้กฎหมายเป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่าการกระทำใดเป็นอาชญากรรมหรือไม่แล้ว เราจะไม่สามารถแยกได้ว่าใครเป็นอาชญากรหรือไม่

Mannheim (อ้างถึงในผดุง กิจวานิชจร, 2545 : 26-28) เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนให้ใช้คำจำกัดความของอาชญากรรมตามนัยทางกฎหมาย โดยกล่าวว่า “อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคมที่ระบุไว้ในกฎหมายอาญา” นอกจากนี้ เขายังได้ขยายขอบเขตความหมายของอาชญากรรมโดยอาศัยหลักการในกฎหมายเองไกลแซกซอน ซึ่งมีหลักสำคัญ 5 ประการ คือ

1. การกระทำนั้นจะต้องกระทำในขณะที่ผู้กระทำมีสติสัมปชัญญะมีเจตนาและมีผลร้ายที่เกิดจากการกระทำนั้น
2. การกระทำนั้นจะต้องเป็นการกระทำที่ต้องห้ามตามกฎหมายในขณะที่ใช้บังคับอยู่ในขณะที่การกระทำนั้นได้เกิดขึ้น อีกนัยหนึ่งกฎหมายย่อมไม่มีผลย้อนหลังไปใช้บังคับกับการกระทำที่ได้เกิดขึ้นก่อนจะมีกฎหมายกำหนดว่าการกระทำนั้นเป็นความผิด
3. ผู้กระทำจะต้องมีเจตนาร้าย (mens rea) ในการประกอบการกระทำนั้น
4. จะต้องมีความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำกับผลร้ายที่เกิดขึ้น
5. การกระทำนั้นจะต้องมีกฎหมายกำหนดโทษไว้อย่างแน่ชัดในขณะที่กระทำผิด

นอกเหนือจากการมองว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ขัดต่อกฎหมายอาญาแล้วยังมีการให้ความหมายของอาชญากรรมลึกลงไปตามนัยของกฎหมายอีกว่า อาชญากรรม หมายถึง “สถานภาพทางกฎหมายที่ถูกกำหนดให้แก่พฤติกรรมใดๆ หรือบุคคลใด โดยผู้มีอำนาจหน้าที่ในสังคม” (Turk 1964: 458) ในขณะที่ Quinney (1970 : 6) ได้กำหนดขอบเขตของสถานภาพทางกฎหมายดังกล่าวว่า พฤติกรรมใดๆ จะไม่ถือว่าเป็นอาชญากรรมนอกเสียจากว่า มีเงื่อนไข 3 ประการ ดังนี้

1. มีการกำหนดอย่างเป็นทางการให้พฤติกรรมนั้นเป็นอาชญากรรม
2. โดยผู้มีอำนาจหน้าที่และหน่วยงานที่มีอำนาจหน้าที่
3. ขององค์การทางการเมืองของสังคมนั้น ดังนั้นโดยนัยนี้อาชญากรรม จึงหมายถึงการจัดประเภทตามกฎหมายของพฤติกรรม โดยองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่ในทางการเมืองของสังคม

อาชญากรรมตามหลักสังคม

Sellin (อ้างถึงในผดุง กิจวานิชขจร, 2545: 29) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่าเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติ มิใช่ละเมิดกฎหมาย บรรทัดฐานความประพฤติที่ว่าจะพบได้ในทุกสังคมอย่างเป็นทางการซึ่งจะไม่ใช่บรรทัดฐานที่สร้างขึ้นเพื่อกลุ่มใดหรือสังคมใดสังคมหนึ่ง และไม่อยู่ภายในขอบเขตทางการเมืองและไม่จำเป็นที่จะปรากฏอยู่ในกฎหมาย

Bonger (1969: 23) ได้ให้ความหมายของอาชญากรรมว่า “อาชญากรรมเป็นพฤติกรรมต่อต้านสังคม” และยังได้ขยายความต่อไปอีกว่า “อาชญากรรมเป็นการกระทำที่เกิดขึ้นในกลุ่มของบุคคลที่รวมกันเป็นสังคม และเป็นกระทำที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อส่วนรวมหรือผู้มีอำนาจในสังคม อันเป็นผลให้ผู้ประกอบอาชญากรรมต้องถูกลงโทษโดยกลุ่ม หรือบางส่วนของกลุ่ม หรือโดยเครื่องมือลงโทษซึ่งมีความรุนแรงกว่ามาตรการด้านศีลธรรม”

Reckless (อ้างถึงในผดุง กิจวานิชขจร, 2545: 29) เขาไม่ได้มองที่ความเสียหาย แต่เขาถือว่าอาชญากรรมเป็นพฤติกรรมที่ละเมิดบรรทัดฐานความประพฤติ ซึ่งมีบทลงโทษไม่ว่าจะมีอยู่ในกฎหมายอาญาหรือในกฎเกณฑ์ทางสังคมส่วนอื่นๆ เขายังย้ำอีกว่าอาชญากรรมเป็นปัญหาสังคมอย่างหนึ่งเช่นเดียวกับปัญหาสังคมโดยทั่วไป นักอาชญาวิทยาคนอื่นๆ อีกหลายคน เช่น Durkheim (1964) ซึ่งให้ความหมายของอาชญากรรมว่า การกระทำที่ทำความเสียหายต่อความรู้สึกของส่วนรวม แทนที่จะใช้คำว่า “การละเมิดกฎหมาย” หรือ Sutherland (1945:35) ได้เสนอแนะให้นักสังคมศาสตร์ถือเอา “ความเสียหายทางสังคม” เป็นเกณฑ์ในการตัดสินว่า พฤติกรรมใดจะนับว่าเป็นอาชญากรรมหรือไม่แทนที่จะใช้เกณฑ์กฎหมาย ดังที่เขาได้กล่าวว่า “การกระทำผิดกฎหมายจะเป็นอาชญากรรมมิใช่เหตุว่าพฤติกรรมนั้นกฎหมายบัญญัติว่าจะต้องได้รับโทษ แต่ควรเป็นเพราะพฤติกรรมนั้นน่าจะถูกลงโทษมากกว่า”

อาชญากรรมตามหลักอาชญาวิทยา

Quinney (1970: 7) ได้เสนอระดับของคำจำกัดความของอาชญากรรมในระดับต่างๆ 5 ระดับ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการนำไปใช้แตกต่างกัน ดังนี้คือ

ตารางที่ 3 แสดงความหมายของอาชญากรรม

ระดับที่ 1	อาชญากรรม หมายถึง การละเมิดกฎหมาย	เป็นการให้ความหมายในขั้นของการบัญญัติกฎหมาย
ระดับที่ 2	อาชญากรรม หมายถึง การละเมิดกฎหมาย ถูกจับกุม	เป็นการให้ความหมายในขั้นของการจับกุม
ระดับที่ 3	อาชญากรรม หมายถึง การละเมิดกฎหมาย และถูกฟ้องร้องต่อศาล	เป็นการให้ความหมายในขั้นของการฟ้องร้องต่อศาล
ระดับที่ 4	อาชญากรรม หมายถึง การละเมิดกฎหมาย และถูกพิพากษาลงโทษ	เป็นการให้ความหมายในขั้นของการลงโทษ
ระดับที่ 5	อาชญากรรม หมายถึง การกระทำที่ขัดต่อบรรทัดฐานของสังคมที่ไม่จำเป็นจะต้องเป็นการละเมิดกฎหมายอาญา หรือมีการดำเนินการตามกฎหมายกับผู้กระทำ	เป็นการให้ความหมายของอาชญากรรมโดยลักษณะของการกระทำมากกว่าจะถือตามเกณฑ์

ที่มา : Quinney (1970 : 7)

Mannheim เป็นผู้หนึ่งที่เสนอแนวทางประนีประนอมโดยถือว่า การจะให้ความหมายของอาชญากรรมอย่างไรนั้นขึ้นอยู่กับขอบเขตของความสนใจ และมุ่งหมายที่จะศึกษาของผู้ให้ความหมาย โดย Mannheim (1965 : 34) ได้ให้ความเห็นในฐานะของนักอาชญาวิทยาว่า

1. ควรจะกำหนดความหมายของอาชญากรรมในเชิงวิชาการ เฉพาะกรณีที่อ้างถึงพฤติกรรมที่กฎหมายบัญญัติว่าเป็นอาชญากรรม

2. พฤติกรรมดังกล่าว เมื่อได้พิสูจน์ว่าเป็นพฤติกรรมทางอาชญากรรมแล้วไม่จำเป็นที่จะต้องคำนึงว่าอยู่ขอบเขตศาลอาญาหรือศาลแพ่ง

3. เมื่อมีทางเลือกที่จะตัดสินว่า การกระทำความผิดลักษณะใดเป็นอาชญากรรม หรือไม่ควรจะตัดสินโดยคำนึงถึงประโยชน์ของผู้กระทำความผิดแต่ละฝ่าย (เพื่อพิทักษ์ไม่ให้ผู้กระทำความผิดต้องตกอยู่ในสภาพมีรอยมลทินจากข้อกล่าวหาว่าเป็นอาชญากร)

4. ในทางอาชญาวิทยา ความหมายของอาชญากรรมขึ้นอยู่กับเวลาและสถานที่ ทั้งนี้เพราะอาชญาวิทยาไม่มีขอบเขตในวิธีการสำรวจทางวิทยาศาสตร์ เพื่อให้ทราบถึงความหมายทางอาชญากรรมตามนัยแห่งกฎหมาย ฉะนั้น “อาชญาวิทยาจึงมีอิสระที่จะจำแนกลักษณะของอาชญากรรมขึ้นเอง”

1.2 ประเภทอาชญากรรม

อาชญากรรมสามารถแบ่งได้หลายประเภท ขึ้นอยู่กับแนวคิดของผู้ศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการแบ่งประเภทในทางกฎหมาย หรือแม้แต่ทางสถิติ

ในสหรัฐอเมริกา องค์กร เอฟ.บี.ไอ (Federal Bureau of Investigation) ซึ่งเป็นหน่วยงานที่จัดทำเอกสารเกี่ยวกับสถิติอาชญากรรมในสหรัฐอเมริกา ได้แบ่งประเภทไว้ในเอกสาร uniform crime reports ออกเป็น 2 พวก คือ

พวกที่ 1 (Class 1 Crimes) ได้แก่ อาชญากรรมที่มีความร้ายแรง กล่าวคือ ร้ายแรงในด้านการกระทำผิดแต่ละครั้ง และร้ายแรงเกี่ยวกับจำนวนครั้งของการกระทำผิด ซึ่งมีผลส่วนรวมทำให้เกิดความเสียหายในปีหนึ่ง ๆ เป็นจำนวนมาก ซึ่งสามารถแบ่งได้เป็น 7 ประเภท คือ

1. ฆ่าคนตาย
 - 1.1 โดยเจตนา และไม่เจตนา (murder and non negligent manslaughter)
 - 1.2 โดยประมาท (manslaughter by negligence)
2. ข่มขืน (rape)
3. ปล้นทรัพย์รวมทั้งชิงทรัพย์ (robbery)

4. ทำร้ายร่างกายโดยเจตนาฆ่า (aggravate assault, assault with intent to kill with a deadly weapon)
5. ลักทรัพย์โดยการเจาะ ฝ้า ไข เข้าไปในอาคารสถานที่ (burglary)
6. ลักทรัพย์ธรรมดา (larceny)
7. ลักรถยนต์ (automobile theft)

พวกที่ 2 (Class 2 Crime) เป็นคดีที่มีความร้ายแรงน้อยกว่าอาชญากรรมพวกที่ 1 และมีจำนวน 16 ประเภท เช่น

1. ทำร้ายร่างกาย
2. ปลอมแปลงเอกสารและเงินตรา
3. ชักขอก้นอโกง
4. รับของโจร
5. พกอาวุธหรือมีอาวุธในครอบครองโดยไม่ได้รับอนุญาต
6. โสเภณี
7. ความผิดทางเพศนอกจากข่มขืน
8. ความผิดเกี่ยวกับครอบครัวและเด็ก
9. ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
10. ความผิดเกี่ยวกับ พ.ร.บ. สุรา
11. การพนัน
12. เมาสุราอาละวาด
13. จรจัด
14. แสดงอาการเป็นที่รบกวนปกติสุขผู้อื่น
15. ขับรถขณะเมาสุรา
16. ความผิดต่อ พ.ร.บ. จราจร

ในประเทศไทย ได้มีการจำแนกประเภทอาชญากรรม 2 วิธี คือ

1. วิธีการจำแนกเพื่อทราบสถิติ การแบ่งแบบนี้เป็นการแบ่งสำหรับฝ่ายปราบปราม และฝ่ายปกครอง (เป็นด้านตำรวจและมหาดไทยเท่านั้น) ซึ่งสามารถแบ่งคดีอาญา ออกเป็น 2 ประเภท คือ

- 1.1 คดีอุกฉกรรจ์ เดิมมีอยู่ 5 ประเภทคือ
 - 1.1.1 ฆ่าคนตายโดยเจตนา

1.1.2 ปล้นทรัพย์

1.1.3 ชิงทรัพย์

1.1.4 วางเพลิง

1.1.5 โจรสลัด

(หมายเหตุ : คดีโจรสลัดนานๆ ครั้งจึงจะเกิดขึ้น ต่อมาจึงหายไป และในสถิติกรมตำรวจ คดีอุกฉกรรจ์จึงมีอยู่เพียง 4 ประเภท)

1.2 คดีธรรมดา เป็นคดีอื่นๆ ทั้งหมด ที่มีใช้คดีอุกฉกรรจ์

2. วิธีแบ่งตามกฎหมาย แบ่งออกเป็น 2 วิธี คือ

2.1 กฎหมายอาญา ได้แบ่งประเภทความผิดอาญาไว้เป็นลักษณะต่างๆ เช่น ความผิดต่อองค์พระมหากษัตริย์ ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐ ความผิดต่อความสัมพันธ์ไมตรีกับต่างประเทศ เป็นต้น

2.2 สถิติกรมตำรวจ ได้จัดแบ่งเป็นหมวดหมู่ ดังนี้คือ ประเภทประทุษร้ายต่อทรัพย์ ประเภทประทุษร้ายต่อร่างกาย และความผิดอื่นๆ

หากมองการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่าเป็นการกระทำที่ผิดต่อบรรทัดฐานทางสังคมสากลที่วางไว้ อีกทั้งยังเป็นการกระทำความผิดกฎหมายอาญาที่ได้บัญญัติไว้ในฐานคดีความผิดเกี่ยวกับชีวิต ซึ่งจากการศึกษาความหมายและประเภทของอาชญากรรมข้างต้นนั้น พบว่าการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่า นั้นตามการแบ่งประเภทขององค์การ เอฟ.บี.ไอ การกระทำผิดของแรงงานพม่าจัดว่าเป็นประเภทอาชญากรรมพวกที่ 1 คือเป็นอาชญากรรมที่มีความร้ายแรง ซึ่งจัดอยู่ในประเภทฆ่าคนตายโดยเจตนาและไม่เจตนา ในมุมมองการแบ่งประเภทของประเทศไทยสามารถจัดอยู่ในคดีอุกฉกรรจ์ ประเภทฆ่าคนตายโดยเจตนา และจากสถิติกรมตำรวจจัดแบ่งเป็นประเภทประทุษร้ายต่อร่างกาย

2. แนวคิดเกี่ยวกับสาเหตุการเกิดอาชญากรรม (a concept of crime cause)

สาเหตุหรือมูลเหตุที่ทำให้อาชญากรรมเกิดขึ้น ได้มีผู้ศึกษาไว้ว่ามีสาเหตุใหญ่ๆ 3 ประการดังต่อไปนี้ (ประชัย เปี่ยมสมบูรณ์, 2531)

1. สาเหตุด้านจิตวิทยาหรือสาเหตุทางสรีรวิทยา โดยกล่าวว่า บุคคลซึ่งมีร่างกายสภาพไม่ปกติ หรือ ทูพพลภาพ บุคคลที่มีความผิดปกติในทางร่างกายย่อมเกิดปมด้อย มักเข้ากับบุคคลระดับเดียวกันกับตนมีค้อยได้ จึงถูกชักจูงเข้ากลุ่มและมั่วสุมอยู่กับพวกอาชญากรได้โดยง่าย

2. สาเหตุทางด้านสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม ได้แก่ ปัจจัยทางดินฟ้าอากาศ ปัจจัยทางนิเวศวิทยา ปัจจัยทางครอบครัว ปัจจัยทางการเรียนรู้ และความสัมพันธ์ของกลุ่มปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หรือชนชั้นในสังคม

3. สาเหตุทางด้านสังคมจิตวิทยา คือ การที่บุคคลที่ก่ออาชญากรรมนั้นๆ ไม่สามารถปรับตัวเองให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้ ไม่สามารถต้านทานกับสภาพแวดล้อมทางวัฒนธรรม หรือความกดดันที่เป็นปัจจัยที่ก่อให้เกิดการประกอบอาชญากรรมขึ้น

คณะอนุกรรมการวิจัยสาเหตุแห่งความผิดฐานฆ่าคนตาย สภาวิจัยแห่งชาติ (2509) กล่าวว่า มูลเหตุที่ผู้กระทำผิดฐานประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกาย (ฆ่าคนตาย หรือทำร้ายร่างกาย) มี 4 ประการ คือ

1. กระทำผิดเพราะความโกรธ มีหลายสาเหตุ เช่น

- เมาสุรา ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้เกิดอาชญากรรมได้ โดยผู้เสพสุราจนเมาสามารถเข้าทำร้ายใครๆ ได้อย่างไม่มีเหตุผล ไม่เกรงกลัวต่อกฎหมาย ส่วนผู้ที่ถูกผู้เสพสุรามึนเมา รุกรานนั้นบางคนไม่สามารถระงับสติอารมณ์ได้

- ความหึงหวง เป็นสาเหตุหนึ่งทำให้เกิดการวิวาทจนถึงประกอบอาชญากรรมฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา

- การวิวาท ระหว่างเพื่อนบ้านใกล้เคียงหรือเกิดขึ้นในครอบครัว

- การพนัน การคิดว่าถูกโกงหรือถูกลบเหลี่ยม

- ความพยายบาท อาจเป็นสาเหตุจากการแค้นเคืองด้วยเรื่องต่างๆ เช่น ถูกกลั่นแกล้ง ถูกโกง ถูกให้ร้ายป้ายสีทำให้เสียชื่อเสียง และไม่เป็นธรรม ไม่มีมูลความจริง จะทำให้ผู้นั้นจิตใจขุ่นมัว คิดอาฆาตมุ่งร้ายตอบ อาจจะทำซึ่งหน้า หรือวางแผนลอบทำร้ายฆ่าถึงแก่ชีวิตได้

- ปัญหาพิพาทเรื่องที่ดิน ปัญหาการแบ่งที่มรดก

2. การทำเพื่อความอยู่รอดหรือมั่นคงแห่งชีวิต ในกรณีผู้กระทำผิดลงไปก็เพราะเป็นการต่อสู้เพื่อความอยู่รอด เช่น ฆ่าผู้มีส่วนร่วมที่จะได้รับมรดก เพื่อหวังให้กองมรดกเป็นของตนเองคนเดียว ฆ่าผู้อื่นเพื่อแย่งอาชีพและการค้าของตน ฆ่าผู้ที่โกงที่ดินหรือแย่งที่ทำกินของตน เป็นต้น

3. กระทำเพื่อให้เป็นไปตามเจตนาร้ายหรือกิเลส ในกรณีผู้กระทำผิดมีเจตนาร้ายมาแต่เดิมแล้ว และต้องการจะประกอบอาชญากรรม เช่น ตั้งใจฆ่าเพื่อนเนื่องจากผิดใจกัน ฆ่าคนรักซึ่งเดิมรักกันมาก แต่ภายหลังเกิดระแวงว่าไปรักหญิงหรือชายอื่น ฆ่าเพื่อนบ้านเพื่อนร่วมงานโดยคิดว่าถูกเพื่อนโกงหรือถูกหักหลัง เป็นต้น

4. ประกอบอาชญากรรมเพราะโรคประสาทและโรคจิต

ณัฐฉลดา พิชิตบัญชาการ (2533) กล่าวว่า สาเหตุของการประกอบอาชญากรรม มีดังนี้

1. โดยพื้นฐานแล้วสาเหตุแห่งการประกอบอาชญากรรมของคนในประเทศต่างๆ จะคล้ายคลึงกัน เกิดจากปัญหาทางด้านเศรษฐกิจและสังคม และการเพิ่มขึ้นของประชากร เมื่อคนเรามากที่พึ่ง ยากจนทิวโหย ก็หันมาประกอบอาชญากรรม หรือคิดว่าการค้าขายของผิดกฎหมาย การค้ายาเสพติด ของหนีภาษี ฯลฯ สามารถสร้างความร่ำรวยได้ในระยะเวลาสั้นจึงประกอบอาชญากรรม

2. สภาพครอบครัว มักจะมาจากครอบครัวที่บ้านแตกสาแหรกขาด พ่อแม่แยกกันไปคนละทางไม่มีเวลาอบรมดูแลลูก หรือบิดามารดาอยู่ด้วยกันแต่ทะเลาะกันทุกวัน ทำให้เมื่อบ้านและออกไปคบหาสมาคมกับเพื่อน เมื่อเกิดความขาดแคลนก็มักจะประกอบอาชญากรรม

3. ฐานะทางเศรษฐกิจ ผู้ที่ประกอบอาชญากรรมมักจะมาจากคนที่มีฐานะยากจน มีสภาพจิตใจไม่ปกติ เนื่องจากต้องต่อสู้เพื่อความอยู่รอด

4. การเปลี่ยนแปลงทางสังคม เนื่องจากเมืองไทยได้รับอิทธิพลของอารยธรรมตะวันตก ซึ่งมีบางสิ่งบางอย่างขัดกับวัฒนธรรมของสังคมไทย เช่น ค่านิยมทางวัตถุ ความสัมพันธ์ทางเพศ การแต่งกาย เป็นต้น เมื่อมีความต้องการมากๆ ก็ทำให้เกิดการกระทำผิดได้

5. การว่างงาน ในปัจจุบันสภาพเศรษฐกิจรัดตัวทุกชีวิตต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อตนเองและครอบครัวเมื่อคนเราว่างงานสภาพของจิตใจหรืออารมณ์ย่อมสับสนฟุ้งซ่านมักใช้เวลาว่างไปทางด้านอบายมุขต่างๆ เป็นต้นว่า สุรา นารี เล่นมั่ว เล่นการพนัน เที่ยวเตร่

6. ความเสื่อมโทรมทางศีลธรรมในปัจจุบันความคำนึงถึงศีลธรรม และความประนีประนอมกันในสังคม จะไม่ค่อยพบมาก ทั้งนี้เนื่องจากต่างคนต่างอยากที่จะหาความสุขให้กับชีวิต ทุกคนต้องดิ้นรนต่อสู้เพื่อการดำรงชีวิต ความเจริญก้าวหน้าของวัฒนธรรมทางวัตถุไปเร็วกว่าวัฒนธรรมทางจิตใจ คนห่างไกลจากศาสนา ขาดการศึกษาและการอบรมจิตใจที่ดีทำให้ประกอบอาชญากรรมได้ง่าย

สมภพ เรื่องตระกูล (2528) กล่าวว่า โรคทางจิตเวชซึ่งผู้ป่วยอาจประกอบอาชญากรรมได้แก่

- อาการทางจิตเวชเนื่องจากเหล้า พบว่าร้อยละ 29 ของผู้กระทำความผิดทางคดีอาชญากรรมร้ายแรง เช่น ฆาตกรรม ช่มชู้ กระทำชำเรา และฉ้อโกง คืบคลานหรือเป็นโรคจิตเนื่องจากพิษเหล้า แสดงว่าเหล้าเป็นสาเหตุสำคัญทำให้ประกอบอาชญากรรม

- โรคของสมอง ทำให้ผู้ป่วยมีความหงุดหงิด โกรธง่าย ก้าวร้าว มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ไม่มีการยับยั้งชั่งใจ ซึ่งในขณะนั้นอาจทำอันตรายต่อผู้อื่นได้โดยไม่รู้สึกตัว และเมื่อหายจะจำเหตุการณ์ไม่ได้

- โรคจิตเภท อาจจะช่วยความคิดหลงผิดหรือประสาทหลอน มีเสียงแว่วบอกให้ผู้ป่วยทำร้ายผู้อื่น เป็นต้น

- โรคอารมณ์แปรปรวน เช่น มีอาการพุดมาก เคลื่อนไหวมาก มีอารมณ์หงุดหงิด โกรธง่ายมีพฤติกรรมที่วุ่นวาย ควบคุมและก้าวร้าว อาจทำอันตรายต่อผู้อื่น โดยผู้ป่วยไม่สามารถยับยั้งชั่งใจได้ หรืออาจมีอาการซึมเศร้า ซึ่งอาจฆ่าคนอื่นได้โดยเฉพาะจะเป็นคนที่ผู้ป่วยรัก

- บุคลิกภาพผิดปกติชนิดต่อต้านสังคม ผู้ป่วยจะกระทำผิดได้ง่าย โดยขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ทำอันตรายผู้อื่นด้วยความจงใจ และไม่มีเมตตากรุณา

- ดิคาเสพติด ผู้ป่วยจะทำความผิดได้ง่าย เพราะขาดการยับยั้งชั่งใจ และไม่มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี เมื่อเกิดความต้องการยา จะทำทุกวิถีทางเพื่อให้ได้เงินมาซื้อยา แม้การกระทำนั้นเป็นความผิดทางอาชญากรรมร้ายแรง ผู้ป่วยก็ทำได้

- โรคปัญญาอ่อน ผู้ป่วยจะทำความผิดด้วยเหตุจูงใจหลายอย่าง เช่น ระบายความโกรธแค้นเป็นการระบายอารมณ์ที่มีต่อพ่อแม่ หรือถูกชักจูงง่าย ขาดความรู้สึกผิดชอบชั่วดี อาจทำความผิดเล็กๆ น้อยๆ เช่น ลักขโมย จนถึงความผิดร้ายแรง เช่น ลอบวางเพลิง ทำทารุณโหดร้าย หรือประพฤติดีความผิดทางเพศ

จากสาเหตุของการประกอบอาชญากรรม สรุปได้ว่า สาเหตุของการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่าต่อผู้ว่าจ้าง อาจเกิดจากหลายสาเหตุ ไม่ว่าจะเกิดมาจากความโกรธ การบันดาลโทสะ การใช้สารเสพติดหรือสุรา จนไม่สามารถยับยั้งชั่งใจ จากปัญหาเศรษฐกิจและสังคมตลอดจนการเป็นโรคทางจิต หรือแม้กระทั่งเกิดจากความกดดันจากสภาพแวดล้อมภายใน และภายนอกของผู้กระทำผิด ซึ่งสาเหตุต่างๆ เป็นเพียงแนวคิดที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์ และศึกษาเพื่อหาข้อเท็จจริงในสาเหตุของการกระทำความผิดของแรงงานพม่าที่กระทำต่อผู้ว่าจ้าง

3. แนวคิดเกี่ยวกับครอบครัว (a concept of family)

สุพัตรา สุภาพ (2545: 65-66) กล่าวว่า ครอบครัวเป็นสถาบันสังคมที่สำคัญที่สุด เป็นหน่วยงานของสังคมที่มีความสัมพันธ์ใกล้ชิดและมีความคงทนที่สุด เพราะมนุษย์ทุกคนจะต้องอยู่ในครอบครัว เพราะเกิดเติบโตในครอบครัว ครอบครัวให้สถานภาพ และบทบาทในสังคมที่เรามีส่วนร่วมด้วย ตลอดจนกำหนดสิทธิและหน้าที่ที่สมาชิกมีต่อกันและต่อสังคม

โดยทั่วไปแล้วครอบครัวจะประกอบด้วยพ่อ แม่ ลูก แต่ในบางครอบครัวอาจมี ปู่ ย่า ตา ยาย ญาติพี่น้องหรือบุคคลอื่นมาอาศัยอยู่ด้วย และเมื่ออาศัยอยู่ในบ้านเดียวกันย่อมมีความผูกพันรักใคร่กัน โดยทางกฎหมายใครที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านย่อมถือว่าบุคคลนั้นๆ คือสมาชิกของบ้านหรือครอบครัวนั้น

ความหมายของครอบครัวนี้ตามความหมายจากพจนานุกรม และนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายของครอบครัวสอดคล้องกัน ซึ่งสามารถสรุปได้ 4 ประเด็น ดังนี้

1. ครอบครัวประกอบด้วยบุคคลที่มาอยู่ร่วมกัน โดยการสมรส หรือความผูกพันทางสายโลหิต หรือการมีบุตรบุญธรรม การสมรสแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างสามีและภรรยา ส่วนความผูกพันทางสายโลหิตคือ ความสัมพันธ์ระหว่างพ่อแม่และลูก รวมทั้งบุตรบุญธรรมด้วย
2. สมาชิกของครอบครัวอยู่ภายในครัวเรือนเดียวกัน หรือบางครั้งก็แยกกันไปอยู่ต่างหาก สมัยโบราณครัวเรือนหนึ่งมีสมาชิก 3-4-5 ชั่วอายุคน ปัจจุบันครัวเรือน (โดยเฉพาะในประเทศพัฒนา) จะมีขนาดเล็ก ประกอบด้วยสามีภรรยาและลูกอีกหนึ่งหรือสองสามคนขึ้นไป หรือไม่มีเลย
3. ครอบครัวเป็นหน่วยของการกระทำระหว่างกัน เช่น สามี ภรรยา พ่อ แม่ ลูก พี่น้อง โดยสังคมแต่ละแห่งจะกำหนดบทบาทของแต่ละครอบครัวไว้ ซึ่งขึ้นอยู่กับประเพณีของแต่ละแห่ง หมายถึงว่า ต่างคนต่างมีปฏิริยาเชิงสัมพันธ์ต่อกัน เช่น รักกัน เอาใจใส่กัน สั่งสอนกัน จิตใจผูกพันกัน เป็นต้น
4. ครอบครัวถ่ายทอดรักษาวัฒนธรรม สมาชิกจะถ่ายทอดและรับแบบของความประพฤติปฏิบัติต่อกัน เช่น ระหว่างสามีภรรยาและลูก เมื่อมีการผสมผสานกับวัฒนธรรมที่นอกเหนือไปจากครอบครัว ก็จะได้แบบของความประพฤติที่สมาชิกปฏิบัติต่อกันและต่อผู้อื่น

แม้ว่าครอบครัวจะเป็นสถาบันที่เล็กที่สุด แต่ก็มีความสำคัญที่สุดเนื่องจากเป็นสังคมระดับแรกของมนุษย์ทุกคนที่เกิดมาจะต้องเป็นสมาชิก ในทางสังคมวิทยาถือว่าครอบครัวเป็นพื้น

ฐานทางสังคมที่มีความสำคัญ ที่กำหนดแบบแผนความประพฤติ ความเชื่อและหน้าที่ของสมาชิก ตลอดจนการแสดงความสัมพันธ์ต่อกัน โดยลักษณะแตกต่างกันออกไปตามลักษณะของวัฒนธรรม ซึ่ง สุพัตรา สุภาพ (2545) ได้สรุปหน้าที่สำคัญของครอบครัวไว้ดังต่อไปนี้

1. สร้างสรรค์สมาชิกใหม่
2. บำบัดความต้องการทางเพศโดยออกมาในรูปแบบของการสมรส
3. ให้ความรักและความอบอุ่นอันจะทำให้สมาชิกในครอบครัวเกิดความปลอดภัย และมีกำลังใจในการดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างเหมาะสม
4. เป็นแหล่งการอบรมเบื้องต้นที่มีอิทธิพลต่อเด็กมากที่สุดและตลอดเวลา ให้กระบวนการเรียนรู้ทางสังคม ด้านวัฒนธรรม คุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม ประเพณี วัฒนธรรม ตลอดจนระเบียบของสังคม เพื่อให้สมาชิกเติบโตขึ้นมาเป็นกำลังสำคัญของสังคม
5. เลี้ยงดูผู้เยาว์ให้เจริญเติบโตขึ้นเพื่อดำรงอยู่ในสังคม แต่แรกเกิดจนกระทั่งเติบโตซึ่งหน้าที่นี้สำคัญมากต่อระบบพัฒนาทางร่างกายและจิตใจของเด็ก ครอบครัวเป็นสถานที่ที่ส่วนใหญ่เลี้ยงดูเด็กให้เป็นคนที่มีจริยธรรมดีโตสมบูรณ์เป็นส่วนใหญ่
6. กำหนดบทบาทและสถานภาพให้แก่สมาชิกใหม่ เพื่อให้รู้ว่าควรมีสถานภาพและบทบาทอย่างไร ซึ่งในสังคมไทยสถานภาพดังกล่าวอาจเปลี่ยนแปลงได้
7. หล่อหลอมและปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีงามให้ลูกหรือผู้อยู่ในอุปการะให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้ด้วยดี
8. สร้างความเป็นปึกแผ่นมั่นคงของครอบครัวทั้งทางด้านเศรษฐกิจสังคม และความสัมพันธ์ในระหว่างญาติมิตร
9. ให้อิสระเสรีภาพแก่สมาชิกในครอบครัวตามสมควร

ครอบครัวกับการขัดเกลาทางสังคม

ในสังคมหนึ่งๆ นั้นบุคคลแต่ละคนจะต้องเรียนรู้แบบแผนการประพฤติปฏิบัติและการมีความสัมพันธ์ต่อกัน ซึ่งเรียกว่า “กระบวนการขัดเกลาทางสังคม” ซึ่งเป็นกระบวนการระยะยาวของชีวิตเริ่มตั้งแต่เกิด บรูมและเซลซนิก (Broom and Selznick, 1968 : 84) ได้ให้ความหมายของการขัดเกลาทางสังคมว่าในแง่สังคม หมายถึง การถ่ายทอดวัฒนธรรมของบุคคลตั้งแต่เกิดจนกระทั่งสามารถเรียนรู้และสามารถมีส่วนร่วมในสังคมได้จนกระทั่งเป็นผู้ใหญ่ การอบรมขัดเกลาทางสังคมโดยทั่วไปทำให้วิถีชีวิตของบุคคลเป็นระเบียบโดยการเพิ่มคุณค่าบางอย่างของสังคม และของกลุ่มให้แก่สมาชิกของสังคมนั้น หากเข้าไปร่วมในสังคมและสถาบันใหม่จะได้เรียนรู้ระเบียบวินัย และพัฒนาคุณค่าใหม่ เช่น พ่อแม่จะต้องเรียนรู้ความเป็นพ่อแม่และความรับผิดชอบต่อ

ครอบครัว ขณะเดียวกันพ่อแม่ก็เป็นตัวการหลักในการอบรมขัดเกลาให้เด็กรู้จักบทบาท และคุณค่าต่างๆในสังคม เพื่อให้เด็กเป็นพ่อแม่ที่ดีในอนาคตด้วย และในแง่ของบุคคล การขัดเกลาทางสังคม หมายถึง การเพิ่มพูนความสามารถและการพัฒนาบุคคลให้เจริญงอกงาม ทำให้องค์ประกอบทางชีวภาพเป็นมนุษย์ขึ้นมาและแปรสภาพมาเป็น “ตัวตน” เกิดความสำนึกในลักษณะเฉพาะตัว ลักษณะนิสัยอยู่ในระเบียบ ทำให้เกิดอุดมการณ์ คุณค่า และความทะเยอทะยาน ในแง่นี้ การขัดเกลาทางสังคมจึงเป็นตัวกำหนดอุปนิสัยและเป็นเงื่อนไขที่จำเป็นในความเป็นปัจเจกบุคคล

การขัดเกลาทางสังคม ก่อให้เกิดความเป็นตน (self) การที่บุคคลยอมรับคุณค่าของกลุ่มอันเป็นผลจากการกระทำระหว่างกันทางสังคม (social interaction) มีการปรับความต้องการ และการกระทำของตนให้เข้ากับกลุ่มตามสิทธิและหน้าที่ที่สังคมกำหนด และความเป็นตนนั้นเป็นผลิตผลของสังคม ซึ่งมีค (Mead อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ, 2540 : 54-55) แบ่งตัวตนออกเป็น 2 ส่วน คือ I กับ Me

I คือ ส่วนที่เป็นความคิดสร้างสรรค์ของตนเองที่บุคคลแสดงออกมา ไม่ใช่ความต้องการของสังคม

Me คือ ส่วนที่รับเอาทัศนคติ ความต้องการ กฎเกณฑ์ระเบียบประเพณีที่มีอยู่ มาเป็นของตนเองโดยไม่คัดค้าน เป็นการยอมรับความต้องการของสังคม

นอกจากนี้ Mead ยังได้สรุปว่า มนุษย์โดยทั่วไปไม่มีความเป็นตัวตนตั้งแต่เกิด แต่ที่มีขึ้นได้เพราะผ่านพ่อแม่ผู้ปกครองและกลุ่มเพื่อนฝูงที่ช่วยสร้างความเป็นตัวตนให้แก่เด็ก เพราะคนเราจะไม่รู้ตัวเองเป็นอย่างไรจนกระทั่งมีการกระทำระหว่างกัน ทำให้รู้ว่า “บุคคลอื่น” ต่างกับตนอย่างไรและตนต่างกับคนอื่นอย่างไร ทำให้บุคคลเริ่มรู้และเข้าใจว่าสังคมต้องการให้เขาปฏิบัติอย่างไร โดยดูจากผลสะท้อนการปฏิบัติของบุคคลอื่น เด็กจะเริ่มรู้ว่าตนเอง คือ ใคร และมีเอกลักษณ์ของตัวเอง (self identity) โดยใช้ภาษาเป็นสื่อและเป็นสัญลักษณ์ และสัญลักษณ์หากไม่รู้ความหมายก็ยากที่จะติดต่อกันได้ ถือว่าสัญลักษณ์และภาษาเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการสร้างสรรค์ตัวตนซึ่งเปลี่ยนแปลงจากการที่มนุษย์เกิดมาในโลก จนกลายมาเป็นสมาชิกของสังคม ซึ่ง ฟรอยด์ (Freud อ้างถึงในสุพัตรา สุภาพ, 2540 : 56-57) ถือว่า ปัจจัยทางชีววิทยามีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาบุคลิกภาพโดยแบ่งความเป็นตนออกเป็น 3 ส่วน

1. Id เป็นพลังดั้งเดิมที่มีส่วนสร้างการเจริญเติบโตของมนุษย์ และก่อให้เกิดบุคลิกภาพของมนุษย์ ซึ่งเป็นมรดกตกทอดทางกรรมพันธุ์ เป็นส่วนความต้องการทางชีวภาพที่ต้องใช้

Superego คอยควบคุมซึ่งบางครั้งก็ทำไม่สำเร็จ เป็นแหล่งการเจริญเติบโตของมนุษย์ และเป็นพลังงานใหญ่ที่คอยกระตุ้นส่วนที่เหลืออีก 2 ระบบให้ทำงาน

2. Ego เป็นส่วนที่มีเหตุผลหรือตัวประสานระหว่าง Id กับ Superego ซึ่งสามารถคาดคะเนหรือวิเคราะห์ควบคุมกิจการต่างๆ หรือความเป็นตนของบุคคล เป็นส่วนของจิตที่ประกอบด้วยความรู้ความคิด และสามารถคาดคะเนได้หรือวิเคราะห์สิ่งต่างๆ ได้ อันเป็นศูนย์กลางของบุคลิกภาพและการกระทำต่างๆ ของบุคคล

3. Superego เป็นส่วนที่เกี่ยวกับคุณธรรม ระเบียบ กฎเกณฑ์ ฯลฯ อันเป็นความรู้สึกใฝ่สูง ที่คอยพิจารณาว่าอะไรถูกอะไรผิด ดีหรือไม่ดี ควรทำหรือไม่ควรทำ

ทั้ง 3 ทฤษฎี ได้เน้นพื้นฐานทางสังคมวิทยาาร่วมกันบางประการ เช่น

- 1) บุคลิกภาพเกิดการขัดเกลา และไม่ใช้มรดกทางชีววิทยา
- 2) ครอบครัวเป็นตัวจักรสำคัญในการขัดเกลาทางสังคม
- 3) บทบาททางสังคมช่วยให้บุคคลสามารถติดต่อกันได้

ดังนั้นอาจสรุปได้ว่า สถาบันครอบครัวถือว่ามีมีความสำคัญอย่างมากในด้านการพัฒนาบุคคลให้มีสภาพจิตใจที่ดี ดังคำกล่าวที่ว่า “เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว เมื่อถูกข้อมด้วยสีอะไรก็จะเป็นสีเช่นนั้น” ดังนั้นครอบครัวเป็นเหมือนสีที่จะข้อมไปสู่เด็ก แม้ว่าสิ่งแวดล้อมภายนอกจะเต็มไปด้วยสิ่งสกปรกสีดำ แต่หากเด็กมีสภาพจิตใจที่ดี ถูกปลูกฝังในสิ่งที่ดีแล้ว แม้จะถูกข้อมด้วยสีดำ สีดำก็จะไม่ดำสนิทยังคงเป็นสีเทา และสามารถชำระล้างให้สีเทาเจือจางลงได้ ถึงแม้จะไม่ขาวบริสุทธิ์แต่ก็ยังมีสีขาวอยู่บ้าง เปรียบเช่นกลุ่มแรงงานชาวพม่า หากบุคคลเหล่านี้ได้ถูกปลูกฝังในค่านิยมที่ถูกต้อง มีศีลธรรมประจำใจจากครอบครัว ก็จะทำให้เค้าคิดดีทำดี แต่ทั้งนี้และทั้งนั้นก็ขึ้นอยู่กับสติปัญญาในการไตร่ตรองในสิ่งที่จะกระทำให้เป็นไปในทางที่ถูกที่ควร

4. แนวคิดเกี่ยวกับการฆาตกรรม (a concept of murder)

4.1 ความหมายและสาเหตุของการฆ่า

การฆ่าเป็นการแสดงออกของพฤติกรรมก้าวร้าวอย่างหนึ่ง ซึ่งอยู่ภายใต้อิทธิพลของสภาพแวดล้อมทางสังคมและวัฒนธรรม เช่นเดียวกับพฤติกรรมอื่นๆ ซึ่ง พอล โบฮันแนน (Paul Bohannon, อ้างถึงใน มนทิพ ดาราศรีศักดิ์, 2537 : 41-45) ได้กล่าวในการศึกษาเกี่ยวกับการฆ่าในสังคมอาฟริกาว่า เนื่องจากความแตกต่างในวัฒนธรรมของสังคมที่ต่างกันออกไป ทำให้การศึกษาถึงสาเหตุหรือปัจจัยที่นำไปสู่การฆ่าเป็นเรื่องที่ยากซับซ้อน และยากแก่การทำความเข้าใจ

เข้าใจ แรงจูงใจที่บุคคลตัดสินใจทำร้ายชีวิตบุคคลอื่นหรือการที่เหยื่อผู้ถูกระทำรอดพ้นจากการถูกฆ่ามาได้ นั้น เป็นเรื่องที่สัมพันธ์กับค่านิยมทางวัฒนธรรม ซึ่งอิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมนี้ จะสะท้อนให้เห็นได้ชัดในกรณีการฆ่าที่มาจากสาเหตุความขัดแย้งหรือการทะเลาะวิวาท หรือในปัญหาความขัดแย้งเรื่องเงินทองทรัพย์สินก็เช่นกัน แม้ว่าในทุกสังคมจะให้ความสำคัญกับทรัพย์สินเงินทอง เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการดำรงชีวิต แต่การขัดแย้งรุนแรงขนาดนำไปสู่การฆ่ากันย่อมแตกต่างกัน หากจะกล่าวอย่างสรุปในปัญหานี้แล้วก็คือ ทรัพย์สินไม่ใช่สาเหตุของการฆ่าในตัวของมันเอง แต่นักสังคมวิทยาส่วนใหญ่ก็เชื่อว่าความขุ่นเคือง ความไม่พอใจเกี่ยวกับทรัพย์สินมักจะเป็นสาเหตุนำไปสู่การฆ่า

4.2 ปัจจัยที่นำไปสู่การฆาตกรรม

สาเหตุและปัจจัยที่นำไปสู่การฆ่า มีมูลเหตุและปัจจัยที่เกี่ยวข้องและสัมพันธ์โดยตรง กับสาเหตุของการตายอยู่ 3 ประเด็น คือ

1. อิทธิพลของสังคมและวัฒนธรรมอันเป็นสภาพแวดล้อมต่อผู้กระทำผิด และเหยื่อผู้ถูกระทำ เป็นปัจจัยที่ต้องทำความเข้าใจและให้ความสำคัญเป็นอันดับแรก เนื่องจากเป็นข้อมูลที่ทำให้เข้าใจสภาพสังคมและวัฒนธรรมนั้น รวมถึงลักษณะทางประชากรของกรณีฆ่า และสาเหตุการฆ่าในระดับต่างๆ เช่น ลักษณะของการฆ่า อาวุธและวิธีการที่ใช้ ความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำผิดและสภาพสังคม ความสัมพันธ์ระหว่างคู่กรณี และปัจจัยเสริมที่นำไปสู่การฆ่า เป็นต้น

2. การฆ่าที่เหยื่อเป็นต้นเหตุ เป็นรายละเอียดย่อมาจากข้อแรก ซึ่งมีความสำคัญอยู่ไม่น้อยเนื่องจากตัวผู้กระทำผิดและเหยื่อผู้ถูกระทำนั้นเป็นองค์ประกอบหลักของกรณีฆ่า ในการพิจารณาและวิเคราะห์ปัญหาจึงไม่สามารถข้ามประเด็นนี้ไปได้ ในประเด็นนี้เน้นเฉพาะกรณีที่เหยื่อเป็นผู้จุดฉนวนนำความตายมาสู่ตนเอง เช่น การช่วยผู้กระทำผิดโทษและฆ่าโดยบันดาลโทษ หรือการเริ่มต้นใช้กำลังและความรุนแรงต่างๆ ซึ่งในกรณีนี้ผู้กระทำผิดมักจะได้รับความเห็นใจจากศาล เนื่องจากการกระทำผิดโดยบันดาลโทษและป้องกันตนเอง

จากสถิติของคดีฆ่าที่เกิดขึ้นทั่วไป มักจะเกิดจากความโกรธ อารมณ์ชั่ววูบ ที่เกิดจากอารมณ์ดิ่งเครียดของผู้กระทำผิดหรือความกดดันบีบบังคับจากสถานการณ์ กรณีของการฆ่าโดยไตร่ตรอง หรือวางแผนอย่างรอบคอบล่วงหน้า มีอยู่เป็นสัดส่วนที่น้อยมากหากจะเปรียบเทียบกับกรณีที่เกิดขึ้นทั้งหมด นอกจากนี้ กรณีการฆ่าที่ผู้ตายมีส่วนในสาเหตุการฆ่า โดยการพิจารณาการกระทำที่ลึกลงไปถึงแรงกดดันของสถานการณ์ที่บังคับให้ผู้กระทำผิดตัดสินใจฆ่า เพื่อตอบโต้หรือเพื่อให้ตนรอดพ้นจากสถานการณ์ดังกล่าว ซึ่งเป็นสัญชาตญาณของปฏิกิริยาทั่วไป

3. มูลเหตุจูงใจในด้านจิตวิทยา เป็นการศึกษาในแนวลึกโดยเน้นถึงความกดดันที่หาทางออกมาในรูปของการฆ่า โดยวิเคราะห์ถึงปัจจัยด้านจิตใจของผู้ฆ่าเพื่อค้นหาสาเหตุที่แท้จริงของ

การฆ่า ในกรณีความกลัว เป็นเหตุผลหนึ่งที่ถูกนำมากล่าวอ้างว่าเกี่ยวข้องกับการฆ่าซึ่งเคยปรากฏ เป็นคดีมาแล้วที่ศาลสูงของรัฐ Ohio ในปี ค.ศ. 1981 (มนทิพ ดาราศรีศักดิ์, 2537 : 58-59)

วิธีการฆาตกรรม

การใช้อาวุธในการประกอบความผิดฐานฆาตกรรมนั้น นักอาชญาวิทยาเห็นพ้องต้องกันว่า ผู้กระทำผิดมักใช้วัตถุใกล้มือทุกชนิดเป็นเครื่องมือฆ่า ในการฆ่าส่วนใหญ่จะใช้ปืนยิงหรือใช้มีดแทง เป็นส่วนมาก จากการศึกษาของ บาร์โลว์ (Barlow, 1978 อ้างในมนทิพ ดาราศรีศักดิ์, 2537 : 43) พบว่าสาเหตุที่ทำให้เกิดความตายมาจากอาวุธปืนถึง 1 ใน 5 ของการตายทั้งหมด และเกิดจากมีดหรือของมีคมอื่น เป็นจำนวน 1 ใน 20 โดยมีเหตุผลของความแพร่หลายในการใช้อาวุธปืน เนื่องจากเป็นอาวุธที่สามารถใช้ในระยะไกลได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงทำให้เป็นที่นิยมเพราะ ผู้ฆ่าสามารถหนีไปได้โดยเร็ว หลังจากกระทำความผิดแล้ว และความหยาบของกฎหมายก็เป็นตัวกำหนดที่สำคัญ สำหรับกรณีของการใช้มีดนั้น ส่วนมากเนื่องจากสามารถหีบฉวยได้ง่าย เพราะเป็นเครื่องมือใช้ในครัวเรือน หรือเป็นอาวุธที่พกติดตัวได้สะดวกและไม่มีกฎหมายห้าม ในประเทศอินเดียซึ่งมีกฎหมายควบคุมการใช้อาวุธปืนที่รัดกุมและเข้มงวดมาก ในการฆ่าที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จึงใช้มีดเนื่องจากชาวอินเดียมักจะพกมีดติดตัวเป็นปกติวิสัย

นอกจากเรื่องอาวุธที่ใช้ในการฆ่าแล้ว มักพบว่าแอลกอฮอล์ มีส่วนร่วมในคดีฆาตกรรมอยู่มาก เหตุผลที่ทำให้คนทั่วไปเชื่อว่าแอลกอฮอล์มีความสัมพันธ์อย่างมากกับการฆ่า เนื่องจากแอลกอฮอล์เป็นยากระตุ้นทางจิตอย่างหนึ่ง ซึ่งมีผลทำให้ผู้ดื่มเปลี่ยนแปลงบุคลิกภาพและสภาพจิตใจ แต่ในเรื่องนี้ก็มีข้อโต้แย้งอยู่ว่า การแสดงฤทธิ์ของแอลกอฮอล์นั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ปริมาณที่ดื่มสภาพร่างกายของผู้ดื่ม ความทนทานต่อฤทธิ์ของแอลกอฮอล์ เป็นต้น อาการเมาจากฤทธิ์แอลกอฮอล์เป็นเพียงปัจจัยหนึ่งในหลายปัจจัยที่เป็นสาเหตุร่วมเท่านั้น ข้อเท็จจริงอีกอย่างหนึ่งที่เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไป คือคนที่ดื่มจนเมานั้นไม่สามารถก่ออาชญากรรมที่รุนแรงโดยเฉพาะการฆ่าได้

สรุปได้ว่า สาเหตุการฆาตกรรมบุคคลอื่นโดยเจตนาหรือไม่เจตนา นั้นอาจเกิดได้จากการขาดสติในการยับยั้งชั่งใจของตนเอง ซึ่งเกิดจากการดื่มเครื่องดื่มที่ผสมแอลกอฮอล์ หรือด้วยอารมณ์ชั่ววูบ โดยการกระทำความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานฆ่าต่อผู้ว่าจ้าง อาจเกิดความไม่เข้าใจระหว่างผู้ว่าจ้างกับลูกจ้าง จนเป็นเหตุให้เป็นแรงกดดันจนเกิดบันดาลโทสะขึ้นโดยไม่สามารถควบคุมการกระทำของตนได้ในสถานการณ์ขณะนั้น จึงเป็นเหตุให้กระทำความผิดโดยไม่เจตนา หรือ

ในบางกรณีผู้กระทำผิดอาจมีการเตรียมการที่จะกระทำผิดด้วยความแค้นส่วนตัวที่มีต่อ ผู้ว่าจ้าง หรือความต้องการ ในทรัพย์สินของผู้ว่าจ้าง ดังนั้นมูลเหตุแห่งการฆ่าสามารถเกิดได้จากหลายสาเหตุ

5. แนวคิดเกี่ยวกับความคับข้องใจ (a concept of frustration)

ความคับข้องใจจะก่อให้เกิดแรงผลักดัน (drive) ซึ่งนำไปสู่ความก้าวร้าวบางรูปแบบเสมอ ดังนั้น ความคับข้องใจ จึงหมายถึง “สภาวะที่เกิดจากการที่บุคคลถูกกั้นไม่ให้บรรลุ หรือไม่ได้สิ่งที่ประสงค์” ซึ่งความคับข้องใจไม่ได้นำไปสู่ความก้าวร้าวเสมอไป และความก้าวร้าวก็ไม่ได้เป็นผลมาจากความคับข้องใจเสมอไป การที่ความคับข้องใจจะนำไปสู่ความก้าวร้าวหรือไม่ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่จะต้องพิจารณา 2 ประการ คือ (ธีระพร อุวรรณโณ, 2529: 1)

ประการแรก ความคับข้องใจจะส่งเสริมความก้าวร้าว ก็ต่อเมื่อความคับข้องใจนั้นมีความรุนแรง เมื่อใดที่คนมีความคับข้องใจระดับต่ำหรือระดับปานกลาง ความคับข้องใจก็จะไม่ไปส่งเสริมให้คนมีความก้าวร้าวมากขึ้น

ประการที่สอง ความคับข้องใจจะนำไปสู่ความก้าวร้าว ก็ต่อเมื่อบุคคลรับรู้ว่ามีผู้ที่ทำให้ตนเกิดความคับข้องใจนั้น กระทำกับตนโดยไม่มีหลักการและไม่มีเหตุผลเพียงพอ (บารอนและเบิร์ต, 1981 อ้างถึงในธีระพร อุวรรณโณ, 2529: 16)

ความคับข้องใจนั้น นอกจากจะเกิดความขัดแย้งในใจแล้ว ยังเกิดจากอุปสรรคจากสิ่งแวดล้อมและอุปสรรคที่เกิดจากความบกพร่องของบุคคล อุปสรรคที่เกิดจากสิ่งแวดล้อมนั้นมีทั้งที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ซึ่งได้แก่ อากาศร้อน เย็น ห้องแคบอึดอัด เป็นต้น และอุปสรรคที่เป็นสิ่งแวดล้อมทางสังคม ได้แก่อุปสรรคที่เกิดจากบุคคลอื่นในสังคม หรือกฎเกณฑ์ ขนบธรรมเนียม ประเพณี เช่น การไม่ถูกยอมรับ การถูกกดขี่ เป็นต้น ส่วนอุปสรรคที่เกิดจากความบกพร่องของบุคคลเองนั้น ได้แก่ ความพิการหรือความบกพร่องทางระดับความสามารถ ความถนัด เป็นต้น

ผลที่เกิดจากความคับข้องใจ มีทั้งผลที่เกิดขึ้นทันทีทันใดและผลที่เกิดในระยะยาว ในที่นี้จะกล่าวถึงผลที่เกิดขึ้นอย่างทันทีทันใด ซึ่งเวลาที่เกิดความคับข้องใจเรามีอาการหรือวิธีแสดงออกได้หลายวิธี (ชนพงศ์ ธนเดชากุล, 2536: 13-16)

1) อยู่นิ่งไม่ได้และเกิดความเครียด (restlessness and tension) คนที่ผิดหวังมักจะเกิดความเครียดและแสดงกิริยาอาการที่ไม่สุขสบายต่างๆ

2) เกิดความรู้สึกก้าวร้าวอยากทำลาย (aggression and destructiveness) ความเครียดและอยู่นิ่งไม่ได้ มักนำไปสู่ความต้องการก้าวร้าวทำลาย การก้าวร้าวแสดงออกใน 2 แบบ คือ

ก. direct aggression คือ การแสดงความก้าวร้าวออกมาต่อบุคคล หรือสิ่งของที่เป็นต้นเหตุแห่งความคับข้องใจโดยตรง เช่น ชกต่อย ทุบตี คุด่า หรือทำให้บาดเจ็บ แต่การก้าวร้าวไม่จำเป็นจะต้องมีการทำลายเสมอไป การก้าวร้าวที่แสดงออกโดยการตอบโต้ต่อต้านเหตุอาจเป็นการเรียนรู้เพื่อการแก้ปัญหาอย่างหนึ่ง

ข. displaced aggression บางทีเราไม่สามารถแสดงความก้าวร้าวต่อบุคคล หรือสิ่งของที่เป็นต้นเหตุแห่งความคับข้องใจได้ ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะสาเหตุนั้นเลื่อนราง จับต้องไม่ได้ ทำให้ต้องหาสิ่งอื่นเพื่อใช้ในการก้าวร้าวแทน หรืออาจเป็นเพราะว่าบุคคลที่เป็นต้นเหตุ นั้น มีอำนาจหรืออันตรายทำให้เราหาทางออกโดยก้าวร้าวกับคนอื่นสิ่งอื่นๆ

3) ซึมเฉย (apathy) เป็นลักษณะการแสดงออกลักษณะหนึ่งของบุคคลเมื่อเกิดความคับข้องใจ แทนที่จะแสดงอารมณ์เกรงเครียด หรือแสดงความก้าวร้าวกลับทำเฉยเสีย หรือทำเป็นทองไม่รู้ร้อน ไม่แสดงกิริยาอาการใดๆ ทั้งสิ้น ทำเป็นไม่สนใจหรือไม่ก็หนีไปให้พ้นจากสิ่งที่ทำให้ไม่สบายใจ เมื่อไม่สามารถจะต่อต้านอุปสรรคได้ บุคคลอาจจะโกรธอย่างเงียบๆ แทนที่จะแสดงกิริยาต่อต้านเอาชนะ การเฉยมักจะแสดงถึงการที่บุคคลเก็บกดความไม่พอใจจะก้าวร้าวเอาไว้และอาจแสดงออกทางอ้อม

โดยสรุปการกระทำผิดต่อชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่า อาจเกิดจากความคับข้องใจบางประการ เช่น การกดขี่ คุด่า ทุบตีจู่โจม หรืออาจจะถูกเอารัดเอาเปรียบจากผู้ว่าจ้าง จึงก่อเกิดแรงผลักดันทำให้แสดงกิริยาที่ก้าวร้าวออกมาในรูปการทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้เกิดความสูญเสีย

6. แนวคิดเกี่ยวกับกลุ่มชาติพันธุ์ (a concept of ethnic group)

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง กลุ่มคนที่มีวัฒนธรรมย่อยร่วมกัน คือ มีค่านิยม ความคิด อุดมการณ์ ประเพณี พิธีกรรมทางศาสนา ระบบสัญลักษณ์และวัฒนธรรมด้านอื่นๆ ร่วมกัน กลุ่มชาติพันธุ์จะมีวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากวัฒนธรรมใหญ่ (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545: 33)

ในทางมานุษยวิทยา กอร์และฮาฟฟ์ (Gurr & Haff, อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2542 : 15) ได้ให้ความหมายของ กลุ่มชาติพันธุ์ ไว้ว่า หมายถึง กลุ่มที่ประกอบด้วยผู้

คนซึ่งมีลักษณะร่วมเป็นพิเศษและยื่นหยัดต่อการคงเอกลักษณ์ และบุคลิกภาพตามวัฒนธรรมของตน แม้ว่าจำเป็นต้องแลกเปลี่ยนประสบการณ์กับผู้อื่นเพื่อการดำรงชีพในชีวิตประจำวันก็ตาม ซึ่งพวกเขาอาจจะกำหนดความเป็นกลุ่มเฉพาะของเขาสอง หรือ อาจจะถูกผู้อื่นกำหนดให้ก็ได้ โดยกำหนดในเรื่องลักษณะเฉพาะทางวัฒนธรรมเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความเชื่อทางศาสนา ภาษา รูปร่างหน้าตา ภูมิภาค ถิ่นที่อยู่อาศัย อาชีพที่นิยมเฉพาะวัฒนธรรม ประวัติศาสตร์แห่งการสู้รบ และร่องรอยความเจ็บปวดทางวัฒนธรรมที่แตกต่างไปจากคนอื่น

กลุ่มชาติพันธุ์ มีชื่อเรียกต่างๆ กัน ได้แก่ กลุ่มชน (communal groups) กลุ่มเอกลักษณ์ (identity) และชนกลุ่มน้อย (minorities) สำหรับคำว่า ชนกลุ่มน้อย มักจะทำให้เกิดความเข้าใจผิด เพราะมีนัยแห่งความหมายเป็นเชิงของการตราหน้า ถูกเหยียดหยามและเกิดการเปรียบเทียบในเรื่องจำนวนกับคนส่วนใหญ่ เช่น คนผิวดำในแอฟริกาใต้ หรือชีอะห์มุสลิมในอิรัก เป็นต้น

ความหยิ่งในชาติพันธุ์ (ethnocentrism) หรือที่งามพิศ สัตย์สงวน (อ้างถึงใน จูฮาร์ตัน เอื้ออำนวย, 2542: 16) เรียกว่า ชาติพันธุ์นิยม เป็นลักษณะที่ปรากฏขึ้นจากความเหลื่อมล้ำ ไม่เท่าเทียมกันของกลุ่มชาติพันธุ์ ซึ่งเกี่ยวข้องสัมพันธ์โดยตรงกับการจัดแบ่งชนชั้นทางชาติพันธุ์ในลักษณะที่เห็นว่าชาติพันธุ์ตนดีกว่าชาติพันธุ์อื่น ความหยิ่งในชาติพันธุ์ จะเกิดขึ้นเมื่อกลุ่มชาติพันธุ์หนึ่งถือเอาว่าคุณค่าของลักษณะต่างๆ ในกลุ่มของตนดี โดยเฉพาะของกลุ่มอื่นยิ่งกว่านั้น กลุ่มจะยกย่องตนเองเป็นมาตรฐานหรือเกณฑ์กลางในการเปรียบเทียบกับกลุ่มอื่นๆ ผลที่ตามมาอีกประการหนึ่ง คือ ความหยิ่งในชาติพันธุ์ทำให้พัฒนาไปสู่ การเกิดมาตรฐานซ้อนมาตรฐาน (double standard) ซึ่งมาตรฐานหนึ่งถูกกำหนดเพื่อใช้ปกครองในระหว่งมวลหมู่มหาชนในกลุ่มชาติพันธุ์

นักวิทยาศาสตร์สังคม เชื่อว่า ความหยิ่งในชาติพันธุ์ เป็นสุดปลายชั่วที่เบาที่สุดของความแตกต่างระหว่างกลุ่ม ส่วนการเหยียดผิวเป็นสุดปลายชั่วที่หนักที่สุด กล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่า ความหยิ่งในชาติพันธุ์กับการเหยียดผิวแตกต่างกันในเรื่องระดับมากกว่าชนิด

ความขัดแย้งที่มักเป็นเหตุให้เกิดการกระทำผิดขึ้น คือ การแบ่งแยกในกลุ่มชาติพันธุ์ ทำให้เกิดความแตกแยกในกลุ่มสังคม เจกเช่นคนไทยกับพม่า ความขัดแย้งมักเกิดขึ้นจากการถูกถูกเหยียดหยามจากคนไทยที่กระทำต่อกลุ่มแรงงานพม่า สิ่งนี้อาจเป็นแรงผลักดันทำให้แรง

งานพม่าเกิดการกระทำผิดได้ด้วยเหตุที่ถูกผู้ว่าจ้างประพฤติปฏิบัติเยี่ยงทาส หรือไม่ได้รับความเป็นธรรม หรือกล่าววาทาจากถูกเหยียดหยามจึงเป็นแรงผลักดันทำให้ก่อเหตุขึ้นในเวลาต่อมา

กลุ่มชาติพันธุ์พม่า

ประเทศสหภาพพม่าเป็นดินแดนแห่งชาติพันธุ์ ในจำนวนพลเมืองของพม่าทั้งหมด 42.2 ล้านคน(ค.ศ.1993) มีสองในสามเป็นชาวพม่าโดยเชื้อสายซึ่งส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในจังหวัดต่างๆ 7 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดย่างกุ้ง จังหวัดพะโค จังหวัดเฮอร์วดี จังหวัดมะเกว จังหวัดสกาย จังหวัดมณฑลทะเล และจังหวัดตะนาวศรี และมีประชากรอีกหนึ่งในสามเป็นชนส่วนน้อยหลายเผ่าพันธุ์ ซึ่งส่วนใหญ่จะอาศัยอยู่ในรัฐชนบทห่างไกลจากกลุ่มแม่น้ำเฮอร์วดี รัฐดังกล่าวมี 7 รัฐ คือ รัฐกะเหรี่ยง รัฐคะยา รัฐฉาน รัฐกะฉิ่น รัฐฉิ่น รัฐยะไข่ และรัฐมอญ

ปัจจุบันรัฐบาลพม่าประกาศเรียกชื่อชนชาติและรัฐ 7 รัฐเป็นภาษาอังกฤษ ได้แก่ Kachin, Kayah, Kayin (Karen), Chin, Bamar (Burmese), Mon, Rakhine (Arakanese) และ Shan นอกจากนี้รัฐบาลพม่าได้ประกาศชื่อเรียกเมืองสำคัญๆ ใหม่โดยเขียนยึดตามสำเนียงพม่า ได้แก่ Yangon (Rangoon), Bago Pegu), Bagan (Pagan), Mawlamyine (Moulmein), Sittwe (Akyab), Patheingyi (Bassein), Pyi (Prome) และ Pyin Oo Lwin (Maymyo) ส่วนเมืองตองยี และมณฑลทะเล ยังคงเขียนอย่างเดิมคือ Taunggyi และ Mandalay นอกจากนี้ยังกำหนดเรียกชื่อแม่น้ำสำคัญบางสายใหม่ ได้แก่ Ayeyarwady (Irrawaddy), Thanlwin (Salween) และ Sittoung (Sittang) แต่ยังคงให้เรียกชื่อแม่น้ำชินดวินตามเดิม คือ Chindwin

หากพิจารณาถึงกลุ่มชาติพันธุ์ที่อาศัยในพม่าทั้งหมด อาจจำแนกตามกลุ่มภาษาได้ ๓ กลุ่มหลัก คือ กลุ่มภาษาทิเบต-พม่า กลุ่มภาษาไท และกลุ่มภาษามอญ-เขมร แต่ละกลุ่มภาษาประกอบด้วยภาษาต่างๆ ดังนี้ กลุ่มภาษาทิเบต-พม่า เช่น พม่า มูเซอ-ลีซอ-อีเก้อ ฉิ่น-กะฉิ่น-นาคา กะเหรี่ยง สะกอ-กะเหรี่ยงโป-ตองสู-คะยา-ปะด่อง กลุ่มภาษาไท เช่น ไทใหญ่ ไทจีน ไทลื้อ ไทของ ไทคำตี้ ไทมะริด กลุ่มภาษามอญ-เขมร เช่น มอญ ว้า ปะหล่อง นอกจากนี้ยังมีภาษาในกลุ่มภาษามาลายูอาศัยทางตอนใต้ เช่น ภาษาสะลนและภาษาปะชู เป็นต้น

ในบรรดาชนชาติต่างๆ ที่กล่าวมานี้ ชนชาติที่มีความสำคัญต่อประวัติศาสตร์พม่ามีเพียง 4 เผ่า คือ มอญ พม่า ยะไข่ และฉาน (ไทใหญ่) กลุ่มพม่าได้รับพ่วงกับมอญ ฉาน และยะไข่ตลอดมา

จนที่ สุดพม่าแห่งลุ่มน้ำเอราวดีได้ชัยชนะเหนือชนเผ่าทั้งปวงนับแต่สมัยราชวงศ์ของพม่า
(<http://www.myanmar.nu.ac.th/>, 22/04/05)

7. แนวคิดเกี่ยวกับเหยื่ออาชญากรรม (a concept of crime victim)

คำว่า “เหยื่อ” (victim) มีผู้ให้นิยามหรือความหมายของ “เหยื่อ” ไว้ต่างๆ กัน
ดังนี้ (จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2541 : 1-5)

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 อธิบายคำว่า “เหยื่อ” หมายถึง
อาหารของสัตว์ที่กินสัตว์ เครื่องล่อ ดั้วรับเคราะห์

The American College Dictionary ให้ความหมายของคำว่า “เหยื่อ” ไว้ 4
ความหมายด้วยกัน คือ

- 1) ผู้ได้รับความทุกข์อันเกิดจากการถูกทำลาย ถูกทำร้าย หรือการกระทำอัน
เป็นปรปักษ์กัน เช่น ผู้ได้รับความทุกข์จากเชื้อโรค หรือการกดขี่ข่มเหง
- 2) ผู้ถูกล่อลวง เช่น เหยื่อคนโกง
- 3) บุคคลหรือสัตว์ที่ถูกบุชายัญ เช่น เหยื่อสงคราม
- 4) สัตว์ที่ถูกนำไปบูชายัญในพิธีกรรมทางศาสนา

Benjamin Mendelsohn (อ้างถึงใน Elias, 1986: 195) ได้ให้ความหมายคำว่า
victimology ว่าเป็นการศึกษาทางวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับเหยื่อทุกประเภทไม่ใช่เฉพาะเหยื่อ
อาชญากรรมเท่านั้น โดยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับเหยื่อและเสนอแนวคิดที่ว่า เหยื่อเป็นผลผลิตของ
โครงสร้างทางสังคม-การเมือง เทคโนโลยี สมัยใหม่ อุบัติภัยต่างๆ รวมถึงปัญหาอาชญากรรม

Meiners (อ้างถึงใน จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย, 2548: 2) ได้อธิบายคำว่า “เหยื่อ” (victim) ใน
ความหมายที่กว้างมากโดยให้หมายถึง เหยื่อจากภัยธรรมชาติ (victim of natural fore) เหยื่อจาก
อุบัติเหตุ (victim of accidents) เหยื่อจากการถูกกระทำละเมิดทางแพ่ง (victim of civil wrongs)
และรวมถึงเหยื่อที่เกิดจากภัยอาชญากรรมด้วย

ส่วนคำว่า “เหยื่ออาชญากรรม” (crime victim) นั้น Black Law Dictionary ได้อธิบาย
ว่าหมายถึง ผู้ที่ได้รับความเสียหายจากการกระทำผิดอาญาหรือละเมิด

คณะกรรมการ Task Force on Services for Victim of Crime แห่งมลรัฐนิวเซาท์เวล ประเทศออสเตรเลีย ได้นิยามความหมายของ “เหยื่ออาชญากรรม” ว่าหมายถึง บุคคล หรือ คณะบุคคลที่ได้รับอันตรายทั้งกายและจิตใจ เสียหายต่อทรัพย์สิน เสื่อมเสียสิทธิจากการกระทำ หรือ ละเว้นการกระทำอันเป็นการผิดกฎหมายอาญารวมตลอดถึงการใช้อำนาจหน้าที่โดยมิชอบ

วัชรินทร์ ปัจเจกวิญญูสกุล กล่าวว่า เหยื่ออาชญากรรม หมายถึง เหยื่อที่เกิดจากการ กระทำผิดอาญาและการกระทำความผิดนั้น จะต้องเกิดความเสียหายรุนแรงต่อเหยื่อ เช่น ถูกฆ่า ถูกทำร้าย ถูกข่มขืน ถูกลักทรัพย์ ถูกชิงทรัพย์ หรือปล้นทรัพย์ เป็นต้น และที่สำคัญ คือ เหยื่อจะ ต้องไม่มีส่วนร่วมในการกระทำผิดด้วย หรือเรียกว่าเหยื่อหรือผู้เสียหายที่แท้จริง (innocent victim)

จุฑารัตน์ เอื้ออำนวย (2541: 5) จัดจำแนกเหยื่ออาชญากรรมเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1) ผู้เสียหาย / เหยื่อโดยตรง (direct victim) คือ ผู้ที่ถูกล่วงละเมิดและได้รับความเสียหายโดยตรงจากการกระทำผิดกฎหมายนั้น

2) ผู้เสียหาย / เหยื่อโดยอ้อม (indirect victim) คือ บุคคลที่สามที่ได้รับผลกระทบจากการกระทำผิดกฎหมาย แม้ว่าการกระทำนั้นจะมีได้เกิดขึ้นกับเขาโดยตรง ได้แก่

ก. ครอบครัว ญาติพี่น้อง ผู้ใกล้ชิดของเหยื่ออาชญากรรมตลอดจนแวดวงผู้เกี่ยวข้องกับชีวิตและการทำงานของเหยื่ออาชญากรรม

เหยื่อโดยอ้อมกลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่ได้รับความเสียหาย ซึ่งเป็นผลกระทบทางด้านจิตใจ และทรัพย์สิน อันเนื่องมาจากญาติพี่น้องผู้ใกล้ชิดอันเป็นที่รักของตนบังเอิญตกเป็นเหยื่อโดยตรงของอาชญากรรม ทำให้บุคคลกลุ่มนี้ต้องได้รับความทุกข์ทรมาน อันเกิดจากอาชญากรรมดังกล่าวไปด้วย ตัวอย่างเช่น มารดาที่ต้องสูญเสียบุตรชายซึ่งถูกอาชญากรคลั่งยาบ้า จับเป็นตัวประกันและฆ่าปาดคอ เป็นต้น

ข. พยานผู้เห็นเหตุการณ์ หรือประจักษ์พยาน ซึ่งอยู่ในที่เกิดเหตุ

เหยื่อโดยอ้อมกลุ่มนี้ กล่าวอีกนัยหนึ่ง ก็คือพลเมืองดีผู้ประสบพบเห็นเหตุการณ์ที่อาชญากรกระทำการล่วงละเมิดต่อเหยื่ออาชญากรรมในกรณีใดกรณีหนึ่งโดยบังเอิญ และยินยอมที่จะให้ความช่วยเหลือทางราชการ โดยการให้การหรือเบิกความเป็นพยาน อย่างไรก็ตามพยานกลุ่มดังกล่าวก็จะต้องได้รับความเดือดร้อน รำคาญและเสียเวลาตามสมควรในการดังกล่าวจนกว่าคดีจะเสร็จสิ้นลงหรือบางครั้งอาจต้องเสี่ยงอันตรายต่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของตน เนื่องจากการถูกขู่ฆ่าหรือทำร้ายในคดีอุกฉกรรจ์บางคดี อีกด้วย

ค. ประชาชน สังคม ชุมชน ที่ถูกล่วงละเมิดต่อกฎหมาย

เหยื่อโดยอ้อมกลุ่มนี้ เป็นเหยื่อกลุ่มใหญ่ที่ต้องประสบกับความรู้สึกไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ในฐานะสมาชิกของสังคมที่เต็มไปด้วยอาชญากรรม อันเป็นผลกระทบทางอ้อมอยู่ตลอดเวลาโดยไม่อาจคาดเดาได้ว่าตนและครอบครัวจะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมบ้างในวันใดวันหนึ่ง

ประเภทของเหยื่ออาชญากรรม

นักเหยื่อวิทยาได้แบ่งประเภทของเหยื่ออาชญากรรมไว้หลายรูปแบบ อาจกล่าวโดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

Von Hentig (อ้างถึงใน สุดสงวน สุธีสร, 2543: 13-18) ได้แบ่งเหยื่ออาชญากรรมโดยนำปัจจัยทางกายภาพจิตวิทยาและสังคมวิทยามาประกอบการพิจารณา โดยแบ่งเหยื่ออาชญากรรมออกเป็น 13 ประเภท คือ

1. ผู้เยาว์ คือ พวกที่อ่อนแอขาดประสบการณ์ ง่ายต่อการถูกล่อลวง เช่น กรณีเด็กตกเป็นเหยื่อของพ่อค้ายาเสพติด
2. ผู้หญิง เป็นเพศที่อ่อนแอ ไม่สามารถต่อสู้กับเพศชายได้ ในกรณีผู้หญิงถูกข่มขืนและถูกทำร้ายร่างกาย
3. คนชรา ในที่นี้คือ ผู้สูงอายุ ซึ่งรวมทั้งหญิงและชาย คนชราเป็นผู้ที่อ่อนแอทั้งร่างกายและจิตใจ มักตกเป็นเหยื่อเกี่ยวกับทรัพย์สิน
4. ผู้ที่เป็นโรคจิต หรือจิตบกพร่อง นอกจากตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม แล้วยังเป็นเหยื่อที่กระทำผิดต่อตนเองอีกด้วย (self victimizing victim) เนื่องจากบุคคลประเภทนี้ ใจไม่สมประกอบ ไม่มีการพิจารณาถึงเหตุผลและผลของการกระทำ
5. คนที่อพยพมาจากถิ่นอื่น เนื่องจากคนเหล่านี้ต้องปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมและวัฒนธรรมใหม่ซึ่งไม่คุ้นเคย มักตกเป็นเหยื่อของเจ้าของถิ่นฐานในด้านการหาผลประโยชน์และด้านความสัมพันธ์
6. ชนกลุ่มน้อย คนกลุ่มนี้มีสถานภาพคล้ายคลึงกับคนที่อพยพมาจากถิ่นอื่น มักได้รับความไม่เป็นธรรมทั้งด้านกฎหมายและความเป็นอยู่ที่แท้จริง
7. คนโง่โดยกำเนิด พวกนี้เกิดมาเพื่อตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมโดยเฉพาะ
8. คนที่มีจิตใจหดหู่ พวกนี้จะตกเป็นเหยื่อ เนื่องจากภาวะทางจิตใจอันหดหู่ของพวกเขาไม่สมหวังในชีวิต คนหดหู่ก็มีอาการที่เฉยเมย และจำยอมต่อการกระทำใดๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นกับเขา

9. คนโลก จัดอยู่ในประเภทพวกมีกิเลส ไม่รู้จักความพอดี ความเพียงพอ การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมของเขา มีสาเหตุมาจากความโลภนั่นเอง

10. คนเสเพล พวกไม่รู้จักกาลเทศะ ไม่รู้จักควบคุมตัวเอง มีชีวิตอยู่ในสภาพการณ์ที่ล่อแหลม มีภาวะการณ์เสี่ยงในการตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมตลอดเวลา

11. คนเปล่าเปลี่ยวและคนอกหัก พวกนี้ต้องการเพื่อนและความสุขทำให้ตกเป็นเหยื่อของคนจิตใจลามกได้

12. คนที่ตกอยู่ในความทุกข์ทรมาน พวกที่ตกเป็นทาสของสิ่งเสพติดทั้งหลาย เช่น สุรา หรือพวกที่มีร่างกายที่ป่วย เจ็บ ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ เช่น อัมพาต ทำให้บุคคลเหล่านี้ตกเป็นภาระรับผิดชอบของคนอื่นในครอบครัว การเป็นภาระในบางขณะสามารถนำไปสู่ชนวนระเบิดที่นำไปสู่การตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมได้ในที่สุด

13. คนที่ต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรี คนพวกนี้มักถูกก้าวร้าวก่อนและไม่ยอมเสียศักดิ์ศรีของคนจึงต่อสู้

นอกจากนี้ Von Hentig ได้แบ่งประเภทของเหยื่ออาชญากรรมตามการมีส่วนร่วมหรือการข่มขู่ของเหยื่อดังต่อไปนี้

1. เหยื่ออาชญากรรมเป็นผู้ข่มขู่ ทำทนายให้เกิดเหตุร้ายขึ้น
2. เหยื่ออาชญากรรมมีความกดดันทางจิตใจที่ต้องการให้เกิดเหตุร้ายขึ้น
3. เหยื่ออาชญากรรมเป็นผู้ก่อให้เกิดเหตุร้ายเอง (self victimizing victim)
4. เหตุร้ายที่เกิดขึ้นสืบเนื่องมาจากความผิดของตัวเหยื่ออาชญากรรมเอง

Mendelsohn ได้จำแนกประเภทของเหยื่อเป็น 6 ประเภทดังต่อไปนี้ (อ้างถึงในอันณพ ชูบำรุง, 2538 : 46)

1. เหยื่อที่ไร้เดียงสาอย่างหนึ่ง (the completely innocent victim) เหยื่อชนิดนี้เป็นเหยื่อในอุดมคติ หมายถึงผู้ที่เป็เด็กหรือที่ประสบความทุกข์จากอาชญากรรม โดยที่ตนเองมิได้มีความตั้งใจให้เกิดขึ้น
2. เหยื่อที่มีความผิดน้อยกว่าอาชญากร (the victim with minor guilt) และเหยื่อที่มีความเขลา (the victim due to his ignorance) ตัวอย่างเช่นผู้หญิงที่กระตุนให้กระทำในทางที่ผิด และตนเองก็ต้องรับกรรมไปจนตลอดชีวิต
3. เหยื่อที่มีความผิดเท่ากับอาชญากร (the victim as guilt as the offender) และเหยื่อที่กระทำด้วยความสมัครใจ (the voluntary victim) ซึ่งอาจจะแยกเป็นประเภทย่อยๆ ดังต่อไปนี้

1) การฆ่าตัวตายโดยการโยนหัวก้อย (ตกลงกันก่อนว่าคนอื่นที่ออกก้อยหรือหัวต้องฆ่าตัวตาย)

2) ฆ่าตัวตายตามเพื่อนฝูง

3) ถูกฆ่าตาย ด้วยความปรารถนาของผู้ตายอันเนื่องมาจากโรคร้ายที่ไม่อาจจะรักษาให้หายขาดได้

4) การฆ่าตัวตายที่กระทำโดยคู่ครองของตนเอง เช่น การกระทำของคู่รักที่จนตรอกหรือหาทางออกไม่ได้

4. เขื่อที่มีความผิดมากกว่าอาชญากร (the victim more guilty than the offender) แบ่งเป็นประเภทย่อยๆ ได้อีก 2 ประเภท คือ

1) เขื่อที่กระตุ้นให้บางคนประกอบอาชญากรรม เช่น แหย่ให้โกรธ เป็นต้น

2) เขื่อที่ขู่หรือช่วยวนใจให้ประกอบอาชญากรรม เช่น หญิงสาวที่ขู่วนให้ข่มขืนกระทำชำเรา

5. เขื่อที่มีความผิดมากที่สุด (the most guilty victim) และเขื่อที่มีความผิดตามลำพัง (the victim who is guilty alone) คือ เขื่อที่มีความก้าวร้าว จึงเป็นผู้ที่ผิดเพียงลำพังในการก่อให้เกิดอาชญากรรม ตัวอย่างเช่น คนที่รังแกคนอื่นจนกระทั่งถูกฆ่าตาย เนื่องจากการป้องกันตนเองจากฝ่ายตรงข้าม

6. เขื่อปลอม (the simulating victim) และเขื่อในฝัน (the imaginary victim) เป็นพวกที่ทำให้เกิดความเข้าใจผิดในการบริหารงานยุติธรรม โดยที่คนพวกนี้มิได้เป็นเขื่อจริงๆ เช่น พวกเป็นโรคจิตชนิดต่างๆ ตลอดทั้งเด็กๆ ด้วย

Sellin และ Wolfgang (อ้างถึงใน สูดสงวน สุธีสร, 2543: 17) ได้จำแนกประเภทของเขื่ออาชญากรรมไว้ดังต่อไปนี้

1. เขื่อระดับต้น หมายถึง เหตุร้ายที่เกิดขึ้นกับบุคคลโดยตรง เช่น ข่มขืน เป็นต้น

2. เขื่อระดับรอง หมายถึง เขื่อที่ไม่ใช่บุคคล แต่เป็น บริษัท ห้างร้าน ร้านค้าต่างๆ ไป

3. เขื่อระดับสาม หมายถึง การตกเป็นเหยื่อของชุมชนโดยทั่วไป เป็นความผิดต่อความเป็นระเบียบเรียบร้อยและศีลธรรมอันดีของประชาชน เป็นการข่มขืนผิดกฎหมาย เป็นต้น

4. เขื่อที่มีส่วนร่วมในการประกอบอาชญากรรม คือ ผู้ที่สมัครใจร่วมกระทำผิดกับอาชญากรและปิดบังไว้ เช่น กรณีทำแท้ง เป็นต้น

5. เขื่อที่ไม่ใช่เหยื่ออาชญากรรม หมายถึง บุคคลที่มีลักษณะคลุมเครือ ไม่สามารถบ่งชี้ได้ว่าเป็นเหยื่ออาชญากรรมหรือไม่ เช่น กรณีเด็กที่มั่วสุมตามบ้านเพื่อน เป็นต้น

สรุปได้ว่า การแบ่งประเภทของเครือข่ายอาชญากรรมนั้น สามารถแบ่งได้ตามเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1. เกณฑ์ความรับผิดชอบของเครือข่าย หรือการมีส่วนร่วมของเครือข่ายในการกระทำผิด ซึ่งอาจมากที่สุดไปน้อยที่สุดได้
2. เกณฑ์ลักษณะทางชีวภาพและจิตวิทยาของเครือข่าย หมายถึง เพศ อายุ ลักษณะรูปร่าง และจิตใจของกลุ่มเสี่ยงที่จะนำไปสู่การตกเป็นเครือข่าย
3. เกณฑ์ความช่วยเหลือและความก้าวร้าวของตัวเครือข่ายเอง
4. เกณฑ์กลุ่มผู้ด้อยโอกาสทางสังคม เช่น ชนกลุ่มน้อย ผู้ยากไร้ เป็นต้น

8. ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคม (social learning theory)

มีนักอาชญาวิทยากลุ่มหนึ่งเชื่อว่าพฤติกรรมอาชญากรรมนั้น ก็คือ พฤติกรรมรูปแบบหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ของบุคคลในชีวิตจริงเช่นเดียวกับการเรียนรู้เป็นผู้เคารพต่อกฎหมายหรือระเบียบของสังคม ความหมายของการเรียนรู้ของนักอาชญาวิทยาเหล่านี้ หมายความว่า นิสัยและความรู้อันเป็นผลมาจากการพัฒนาของบุคคลในประสบการณ์เกี่ยวกับการเข้าไปและการปรับปรุงตนเองให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมทางสังคม ซึ่งแตกต่างจากพฤติกรรมที่เกิดจากการไม่รู้หรือสัญชาตญาณของมนุษย์

ทฤษฎีนี้มีสมมติฐานว่า พฤติกรรมหรือการประพฤติกของมนุษย์เรียนรู้ได้ ดังนั้น พฤติกรรมอาชญากรก็อาจจะได้รับมาโดยกระบวนการเรียนรู้เช่นกัน การประพฤติกที่ผิดระเบียบของสังคมเป็นสิ่งที่บุคคลเรียนรู้และเลียนแบบมาจากการอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม

อึ้งฉวน ซุบำรุง (2527 : 94-95 , 99) ได้เสนอไว้ว่ามีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชญากรรมอันเกิดจากการเลียนแบบและการเรียนรู้ 2 ทฤษฎี ได้แก่

1. ทฤษฎีการเลียนแบบ (imitation theory) ของ Gabriel Trade โดยได้เสนอในรูปแบบของ “กฎของการลอกเลียนแบบ” (laws of imitations) ซึ่งเชื่อว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมมีส่วนสำคัญที่ทำให้บุคคลประกอบอาชญากรรมขึ้นได้อันเป็นผลของการเลียนแบบ การเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางสังคม เช่น มาตรฐานการดำรงชีวิต ผลการเจริญเติบโตของอุตสาหกรรม
2. ทฤษฎีการมีความสัมพันธ์ที่แตกต่างกัน (differential associations theory) ของ Edwin H. Sutherland ซึ่งมีแนวคิดที่สำคัญว่าพฤติกรรมทางอาชญากรรมเป็นผลมาจากการเรียนรู้และความสัมพันธ์ของกลุ่มโดยมีขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

- การประกอบอาชญากรรมต้องมีการเรียนรู้ ไม่ว่าจะป็นอาชญากรโดยสันดาน โดยอาชีพ หรือการรวมกลุ่ม
- การอยู่ร่วมกันในสังคม และการติดต่อสื่อสารเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดการเรียนรู้
- พฤติกรรมที่เป็นอาชญากรรม จึงอาจเกิดจากการมีส่วนร่วมทั้งกับแรงจูงใจ และแรงผลักดันไปพร้อมๆ กัน
- การเรียนรู้ของอาชญากร จะเรียนรู้ทั้งทางเทคนิค ข้อมูล ทักษะคิด แรงจูงใจ และแรงผลักดันไปพร้อมๆ กัน
- แรงจูงใจและแรงผลักดันจะเป็นไปในทางหนึ่งทางใดโดยเฉพาะนั้น อาจเรียนรู้ได้จากบทบัญญัติของกฎหมายว่า การกระทำนั้นจะชอบหรือไม่ชอบ
- การกระทำที่เกิดขึ้นเป็นเรื่องที่บุคคลนั้นๆ ต้องการละเมิดกฎหมายมากกว่า ความต้องการที่จะเคารพกฎหมาย ลักษณะการเกิดขึ้นอาจเป็นการร่วมกันของกลุ่ม หรือความสัมพันธ์ต่อกันและกันที่บุคคลมีต่อกลุ่ม
- การมีส่วนร่วมของบุคคลที่มีต่อกลุ่มมีระดับแตกต่างกันไป พฤติกรรมของบุคคล ที่จะประกอบอาชญากรรมจึงย่อมแตกต่างกันไปด้วย

ทฤษฎีการเรียนรู้สังคม อธิบายพฤติกรรมมนุษย์ว่า เป็นการตอบสนองต่อสิ่งเร้าภายนอก การตอบสนองถูกเรียนรู้โดยผ่านกระบวนการเลียนแบบ ซึ่งจะเกี่ยวข้องกับกระบวนการเสริมแรง (reinforcement) พฤติกรรมที่ได้รับการเสริมแรงมีแนวโน้มที่จะแสดง พฤติกรรมนั้นซ้ำๆ มากกว่าพฤติกรรมที่ไม่ได้รับการเสริมแรง

การเสริมแรง (reinforcement) มี 2 ลักษณะ คือ การเสริมแรงทางบวก (positive reinforcement) การเสริมแรงทางลบ (negative reinforcement)

- การเสริมแรงทางบวก หมายถึง การให้สิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่รื่นรมย์หรือให้ประโยชน์ (pleasant)
- การเสริมแรงทางลบ หมายถึง การขจัดหรือถอดสิ่งเร้าหรือสถานการณ์ที่ให้โทษ อย่างไรก็ตามการลงโทษไม่ใช่การเสริมแรงทางลบ การลงโทษจะทำให้พฤติกรรมที่ดำเนินอยู่หยุดชะงัก และมีแนวโน้มที่จะไม่แสดงพฤติกรรมนั้นซ้ำอีก (พงษ์สวัสดิ์ สวัสดิพงษ์, 2529 : 10-11)

การเรียนรู้ของมนุษย์จะมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้น ในกรณีที่เป็นการเรียนรู้ในบริบทของความไม่เท่าเทียมกันทางอำนาจ และบริบทของสถานการณ์ที่มีลักษณะเชิง

ความรู้สึกและอารมณ์ซึ่งส่วนใหญ่เป็นบริบทที่เกิดขึ้นในวัยเด็ก ทำให้การเรียนรู้ในวัยเด็ก ถูกซึมซับเข้าสู่บุคลิกภาพของบุคคลได้มากกว่าการเรียนรู้ในช่วงวัยอื่น

ทฤษฎีการเรียนรู้ทางสังคมนำมาอธิบายการใช้ความรุนแรงได้ว่า ผู้ที่มีประสบการณ์ความรุนแรงทั้งประสบการณ์ในฐานะผู้ถูกระทำรุนแรง และประสบการณ์ในฐานะผู้สังเกตการณ์ความรุนแรงตั้งแต่วัยเด็กจะเรียนรู้บรรทัดฐานที่ยอมรับการใช้ความรุนแรง และตัวแบบบทบาทที่ใช้ความรุนแรงเมื่อเกิดความขัดแย้ง หรือทะเลาะวิวาทระหว่างคู่กรณีก็จะเลียนแบบพฤติกรรม โดยใช้ความรุนแรงเป็นวิธีการในการแก้ไขปัญหา

สรุปได้ว่าปัจจัยในการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของแรงงานพม่าต่อผู้ว่าจ้าง อาจเกิดจากการเรียนรู้จากบุคคลอื่น เช่น เพื่อน ละครที่วี เป็นต้น เพราะสิ่งเหล่านี้มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจกระทำผิด ผู้วิจัยเชื่อว่าผู้กระทำผิดบางคนไม่คิดที่จะกระทำผิดตั้งแต่ต้น แต่หากมีช่วงโอกาส และได้รับการสอนหรือเลียนแบบจากคนที่รู้จัก มักเป็นสิ่งกระตุ้นทำให้ตัดสินใจสั้นๆ ลงไป นอกจากนี้แล้ว การที่ผู้กระทำผิดได้รับวิถีชีวิตในครอบครัวที่ไม่ดี หรือได้รับคำสอนจากบิดา มารดา ญาติพี่น้อง เพื่อนบ้าน เขาก็จะเกิดการเรียนรู้ในพฤติกรรมนั้น ดังนั้นการเกิดอาชญากรรมขึ้นก็มักจะเกิดจากการที่ผู้กระทำผิดได้เรียนรู้ในสิ่งที่ผิดๆ มา เป็นผลให้กระทำผิดโดยรู้เท่าไม่ถึงการณ์ได้ในผู้กระทำผิดบางราย

9. ทฤษฎีทางเศรษฐกิจ (economic theory)

สาเหตุการเกิดอาชญากรรมกับปัจจัยทางเศรษฐกิจ

สาเหตุการเกิดอาชญากรรมจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ (นวลจันทร์ ทัศนชัยกุล, 2541 : 109) ได้สรุปไว้ดังนี้

1. ความยากจนขาดแคลน โดยเฉพาะการขาดแคลนปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิต ทำให้คนต้องดิ้นรนหาทางออกเพื่อจะแก้ไขปัญหาค่าความเดือดร้อน อดอยากให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ได้ ทำให้คนกล้ากระทำความผิดได้ง่าย

2. การว่างงาน สภาพการไม่มีงานทำ ทำให้ไม่มีรายได้ที่แน่นอนหาความมั่นคงในชีวิตไม่ได้ เมื่อว่างงานทำให้คนประกอบอาชญากรรม หรือประกอบกิจกรรม เช่น การคบบคนไม่ดี มั่วสุมอบายมุข เสพสุรา ฯลฯ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวจะมีส่วนเอื้อให้คนกระทำความผิดได้ง่าย

อันณพ ชูบำรุง (อ้างถึงใน ซีระชัย เจษฎารักษ์, 2542 : 15) สรุปปัจจัยทางเศรษฐกิจกับการเกิดอาชญากรรมไว้ 4 ประการ คือ

1. ปัญหาความยากจนกับการเกิดอาชญากรรม
2. ปัญหาระบบเศรษฐกิจกับความมั่งคั่งของการเกิดอาชญากรรม
3. ปัญหาความทรูทร่าฟุ่มเฟือยกับการเกิดอาชญากรรม
4. ปัญหาการว่างงานกับการเกิดอาชญากรรม

การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างเงื่อนไขทางเศรษฐกิจและอาชญากรรม อย่างน้อยที่สุดมี 3 แนวทาง (ประธาน วัฒนวาณิชย์, 2546: 225) กล่าวคือ

1. อาชญากรรมมีสาเหตุมาจากความยากจน หมายถึง ความยากจนอย่างแท้จริงหรือเป็นความสัมพันธ์
2. การอธิบายแนวทางที่สองเกิดจากทฤษฎีของมาร์กซ์ (Marx) และ แองเกิลส์ (Angels) ในแง่ของสถานการณ์ทางสังคม ซึ่งเกิดจากลัทธิทุนนิยม
3. การอธิบายว่าอาชญากรรมเป็นปรากฏการณ์ในสังคมอุตสาหกรรม ซึ่งมีความเจริญรุ่งเรืองและร่ำรวย

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับเงื่อนไขทางเศรษฐกิจในสังคม

โดโรธี โธมัส (Dorothy Thomas อ้างถึงในประธาน วัฒนวาณิชย์, 2546: 225) นักอาชญาวิทยาชาวอังกฤษได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมและสภาวะทางเศรษฐกิจ โดยสืบสวนด้วยวิธีการทางวิทยาศาสตร์ และใช้ดัชนีที่เชื่อถือได้ จากสถิติการว่างงาน ราคาสินค้า การส่งสินค้าออก สถิติการขนส่งสินค้าทางรถไฟ การผลิตถ่านหิน และการเงินในธนาคาร เป็นต้น ซึ่งทำให้เธอสามารถสร้างวงจรของธุรกิจในประเทศอังกฤษ (British Business Cycle for the Sixty Years 1854-1913) เป็นเวลา 60 ปี ระหว่างปี ค.ศ. 1854-1913 เมื่อพิจารณาแนวโน้มทางธุรกิจในระยะยาว จะเห็นได้ว่า วงจรนี้มีลักษณะคล้ายลูกคลื่น ที่สูงขึ้นและลดลงเป็นระยะๆ ประมาณ 7-9 ปี ในช่วงที่ธุรกิจขึ้นสูงสุด การเปรียบเทียบวงจรธุรกิจนี้กับสถิติทางสังคมอื่นๆ ได้ค้นพบว่า ในระยะที่เศรษฐกิจรุ่งเรืองในวงจรสถิติการแต่งงานและการเกิดจะสูง ในขณะที่เดียวกัน ในระหว่างปีที่เศรษฐกิจตกต่ำ สถิติผู้อยู่อาศัยในบ้านที่มีสภาพเลว การฆ่าตัวตาย เด็กที่เกิดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย มีแนวโน้มสูงขึ้น อย่างไรก็ตามการหย่าและการอพยพย้ายถิ่นที่อยู่ ดูเหมือนจะไม่มี สหสัมพันธ์กับวงจรธุรกิจดังกล่าว

ในการศึกษาการกระทำผิด เธอค้นพบว่า การดำเนินคดีผู้กระทำความผิดฐานเมาสุรา มีสถิติสูง และมีดัชนีการเสพสุราสูงในปีที่เศรษฐกิจตกต่ำ การศึกษาเกี่ยวกับวงจรธุรกิจ在美国 ก็ค้นพบข้อเท็จจริงอย่างเดียวกัน กล่าวคือ การลักทรัพย์และปล้นทรัพย์ จะมีแนวโน้มสูงในปีซึ่งเศรษฐกิจตกต่ำ (การศึกษาในสหรัฐ กระทำในระหว่างปี 1929-1941 และปี 1946-1949)

ความสัมพันธ์ระหว่างอาชญากรรมกับระบบเศรษฐกิจ

การพิจารณาปัญหาเศรษฐกิจในสังคม และประวัติศาสตร์ตามคำกล่าวของ เฟเดอริค เองเกิลส์ (Federick Angle) ได้แก่ รูปแบบของการผลิตทางวัตถุเป็นเงื่อนไขของสังคมการเมือง และวิชาการโดยทั่วไป มนุษย์ไม่มีจิตสำนึกในการกำหนดความเป็นอยู่ของตนเอง แต่ความเป็นอยู่ทางสังคมเป็นผู้กำหนดจิตสำนึกของมนุษย์ รูปแบบของการผลิตเป็นตัวกำหนดเนื้อหาสำคัญในสังคม ชนชั้น กลุ่ม การเมือง ศิลธรรม และอุดมการณ์

วิลเลียม แอดเรียน บองเกอร์ (William Adrian Bonger อ้างถึงใน ประธาน วัฒนวานิชย์, 2546: 228) เขาให้คำนิยามอาชญากรรมว่า เป็นการกระทำของบุคคลภายในกลุ่มบุคคลซึ่งรวมกันเป็นหน่วยหนึ่งทางสังคม และผู้กระทำจะได้รับการลงโทษจากกลุ่มบุคคลหรือตัวแทน หรือโดยองค์กรซึ่งกำหนดขึ้นเพื่อทำหน้าที่นั้น และลักษณะการลงโทษจะรุนแรงกว่าความผิดทางศีลธรรม การนิยามความหมายอาชญากรรมของบองเกอร์คล้ายคลึงกับเดอว์กโคม แต่พยายามกล่าวถึงสาระสำคัญของการกระทำผิดมากกว่า

นักอาชญากรวิทยาในสมัยปัจจุบันไม่สามารถปฏิเสธ หรือสนับสนุนสมมุติฐานทางด้านความสัมพันธ์ระหว่างเศรษฐกิจกับอาชญากรรม ว่าการปรับปรุงเศรษฐกิจให้ดีขึ้นจะนำไปสู่การลดอาชญากรรม หรือเศรษฐกิจที่ดีจะไม่มีผลกระทบต่ออาชญากรรม แต่การสรุปว่าอาชญากรรมเกิดจากสาเหตุใดสาเหตุหนึ่งควรจะยกเลิก หรือตั้งอยู่บนสมมุติฐานทางทฤษฎีที่กว้าง การเน้นเฉพาะเรื่องใดเรื่องหนึ่ง น่าจะช่วยในการศึกษาได้เป็นอย่างดี แต่ควรจะใช้แนวทางปัจจัยต่างๆ หรือสถานการณ์ต่าง ซึ่งเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรมมาพิจารณาเพื่อการแก้ไขหรือป้องกันอาชญากรรม ในแต่ละประเภทหรือกลุ่มบุคคล เช่น การกระทำความผิดของเด็ก อาชญากรรมประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย เพศ และทรัพย์ เป็นต้น การศึกษาภูมิหลังของผู้กระทำความผิดกลุ่มต่างๆ บุคลิกลักษณะ มูลเหตุจูงใจและประวัติอาชญากรรมก็มีความสำคัญอย่างมาก

ดังนั้นการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายของลูกจ้างชาวพม่าต่อนายจ้าง อาจมีสาเหตุของการกระทำผิดจากปัจจัยทางเศรษฐกิจ เนื่องจากความเป็นอยู่ของชาวพม่าก่อนเข้ามาในประเทศไทยโดยส่วนมากจะมีความเป็นอยู่ที่ลำบากและยากจน เนื่องจากสภาพเศรษฐกิจที่ตกต่ำในประเทศไทย ทำให้ชาวพม่าอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทย เพราะขาดแคลนในทรัพย์ อาจเป็นสาเหตุประการหนึ่งที่ทำให้กระทำผิด แต่ปัญหาเศรษฐกิจก็มีใช้สาเหตุแห่งการกระทำผิดทั้งหมด ปัจจัยสิ่งแวดล้อมอื่นๆ ก็เป็นส่วนประกอบที่สำคัญในการกระทำผิดของลูกจ้างชาวพม่าได้เช่นกัน

10. ทฤษฎีการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม (crime prevention and control theories)

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2541 : 40) ได้ให้ความหมายของการควบคุมอาชญากรรมว่า เป็นการแสวงหามาตรการในการจำกัดความเสียหาย หรือความผิดที่เกิดขึ้นแล้วไม่ให้เกิดขึ้นอีก ซึ่งเป็นการควบคุมไม่ให้เกิดการกระทำผิดซ้ำนั่นเอง

Jeffery (1971) (อ้างถึงใน ผดุงศักดิ์ กิจวานิชขจร, 2545: 37) รูปแบบของการควบคุมอาชญากรรม (Model of Crime Control) แบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ คือ

1. ปัจจัยในการเกิดอาชญากรรม หมายถึง อิทธิพลที่ก่อให้เกิดอาชญากรรม มาจากตัวผู้กระทำความผิด หรืออาชญากรเอง และสิ่งแวดล้อม ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยรอง
2. ระยะเวลาแยกเป็นช่วงเวลาก่อนเกิดเหตุและหลังเกิดเหตุซึ่งเป็นการป้องกันและการควบคุมอาชญากรรม

จากรูปแบบที่ Jeffery ได้อธิบายนี้ สรุปได้ว่า การป้องกันมิให้อาชญากรรมเกิดขึ้นนั้นกระทำได้นี้ ประการแรก ต้องพิจารณาไปที่ตัวอาชญากรเป็นปัจจัยหลัก ปัจจัยรอง คือ สิ่งแวดล้อม สำหรับรูปแบบที่สองที่ใช้ขั้นตอนการแบ่งเวลาโดยแยกเป็น ก่อนกระทำความผิด และหลังการกระทำความผิด การป้องกันอาชญากรรมเป็นการดูแลสิ่งแวดล้อมให้ดีเพื่อไม่ให้กระทำความผิด ส่วนการควบคุมอาชญากรรมเป็นช่วงระยะเวลา เมื่อเกิดการกระทำความผิดขึ้นแล้ว ซึ่งในเวลานี้ต้องพิจารณาว่าจะวางแผนปฏิบัติต่อผู้กระทำความผิดอย่างไร การแก้ไขรักษาสภาพจิตใจให้เข้มแข็งเพื่อให้ผู้กระทำความผิดช่วยตัวเองได้โดยกลับคืนสู่สภาพเดิม

ในกลางศตวรรษที่ 19 Beccaria ได้ให้แนวคิดอันเป็นที่มาของการป้องกันอาชญากรรม โดยสรุปได้ดังนี้

1. การป้องกันอาชญากรรมต้องมีรากฐานโดยนักปรัชญาที่เฉลียวฉลาดพร้อมด้วยคุณธรรม รวมทั้งการบัญญัติกฎหมายที่เที่ยงธรรม
2. การป้องกันอาชญากรรมต้องอาศัยผู้รักษาและตีความกฎหมายที่เที่ยงตรง
3. การป้องกันอาชญากรรมต้องครอบคลุมถึงการสนับสนุนคุณงามความดีในสังคม โดยยกย่องสรรเสริญ และให้รางวัลแก่ผู้ประพฤติปฏิบัติชอบ
4. การป้องกันอาชญากรรมต้องเน้นความสำคัญที่ส่งเสริมปรับปรุงการศึกษาให้สมบูรณ์

การป้องกันและการควบคุมอาชญากรรมสามารถแบ่งเป็นรูปแบบใหญ่ๆ 2 แบบ ดังนี้

1. การป้องกันและปราบปรามอย่างไม่เป็นทางการ ได้แก่ การพิจารณาทางด้านนามธรรม จิตใจ ความคิด อารมณ์ ทศนคติ ศิลธรรมประจำใจ และความมีระเบียบวินัยในตนเอง คนที่มีคุณสมบัติของจิตใจดังได้กล่าวมานี้ ย่อมดำเนินชีวิตได้อย่างถูกต้อง พฤติกรรมการกระทำก็จะห่างไกลจากการกระทำผิด
2. การป้องกันและปราบปรามอย่างเป็นทางการ ได้แก่ การป้องกันและปราบปรามโดยการบังคับใช้กฎหมาย ซึ่งเจ้าหน้าที่ของรัฐในกระบวนการยุติธรรม คือ ตำรวจ อัยการ ศาล และราชทัณฑ์ จะปฏิบัติหน้าที่ตามกฎหมาย โดยเฉพาะประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา

ในแนวทางการป้องกันอาชญากรรมนั้น องค์กรของรัฐที่สัมผัสกับคนร้าย หรือคนที่กระทำความผิดในเบื้องต้นก็คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจ ซึ่งเป็นการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ตำรวจจะประสบความสำเร็จได้จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยต่างๆ ดังนี้ (นวลจันทร์ ทศนชัยกุล, 2540)

1. ตัวเจ้าหน้าที่ตำรวจต้องมีคุณภาพทางการฝึกฝน หรือผ่านการอบรมทั้งกลยุทธ์ทางวิชาการ และภาคปฏิบัติเพื่อให้มีความพร้อมสามารถต่อสู้ปราบปรามคนร้ายได้
2. การมีเครื่องมือ มีอาวุธ และอุปกรณ์ประเภทต่างๆ ที่ครบครันและทันสมัย มีจำนวนมากเพียงพอที่จะตั้งรับ ต่อสู้กับคนร้ายประเภทที่ประกอบอาชญากรรมเป็นอาชีพ พวกอาชญากรองค์กร ล้วนเป็นพวกที่หุ่เงินซื้อที่ทันสมัยและมีประสิทธิภาพ
3. รัฐบาลโดยทางตำรวจ จะต้องมึนโยบายกำหนดเป้าหมายอย่างจริงจัง และชัดเจนอย่างต่อเนื่องเป็นที่น่าสังเกตว่าการเปลี่ยนรัฐบาล จะมีผลต่อการกำหนดตัวผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติทุกสมัย ดังนั้น โครงการ นโยบาย การป้องกัน ปราบปราม ก็จะเปลี่ยนไปตามผู้บริหาร

ทำให้เจ้าหน้าที่ตำรวจผู้เป็นคนปฏิบัติเกิดความสับสน และล่าช้าทำให้การป้องกันปราบปรามอาชญากรรมไม่ได้ผลเท่าที่ควร

สรุปการป้องกันและควบคุมอาชญากรรม จะกระทำได้ดีกับแรงงานพม่ามิให้ก่อเหตุกระทำผิดต่อผู้ว่าจ้าง หากรัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนและเอาจริงเอาจังกับการกระทำผิดของแรงงานพม่า อีกทั้งศึกษาการกระทำผิดที่เกิดขึ้นจากแรงงานพม่า หรือแรงงานต่างด้าวที่ได้กระทำผิดเกิดขึ้น และเผยแพร่กระบวนการกระทำผิด เพื่อให้ผู้ว่าจ้างและประชาชนทั่วไปให้มีความระมัดระวังในชีวิตและทรัพย์สินของตน หากมองในแง่สภาพจิตใจของแรงงานพม่า คงเป็นการยากที่จะแก้ไขตรงจุดนี้ เนื่องจากวัฒนธรรม ประเพณี และการอบรมเลี้ยงดูที่แตกต่างกัน ทำให้ไม่สามารถที่จะไปแก้ไข ณ จุดนั้นได้ แม้แต่ผู้กระทำผิดที่เป็นคนไทยหรือเชื้อชาติอื่นๆ ก็ไม่สามารถที่จะแก้ไขเกี่ยวกับจิตใจได้ กระทำได้เพียงแต่การป้องกันและปราบปรามอย่างเป็นทางการ

2. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 เอกสารเกี่ยวกับแรงงานพม่า

แรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่เข้ามาประกอบอาชีพในประเทศอย่างผิดกฎหมาย ได้เริ่มจากการเข้ามาเป็นลูกเรือประมงหลังจากที่หลายจังหวัดในภาคใต้ของประเทศไทยได้รับความเสียหายจากพายุเฮอร์มีย์เมื่อปี 2532 มีผลทำให้ลูกเรือประมงไทยต้องเสียชีวิตไปจำนวนมาก จากเหตุการณ์พายุเฮอร์มีย์ครั้งนั้น ทำให้ลูกเรือชาวอิสานไม่กล้าออกทะเลอีก เจ้าของเรือประมงจึงจำเป็นต้องนำแรงงานพม่ามาทำงานแทน ลูกเรือชาวพม่ามีพื้นฐานการดำรงชีวิตและทำงานประมงได้เป็นอย่างดี แม้ว่าการติดต่อสื่อสารทางภาษาจะไม่ค่อยดีนัก แต่มีความอดทนและยอมรับสภาพการทำงานได้เป็นอย่างดี หลังจากที่ชาวพม่าได้เข้ามาทำงานประมงระยะหนึ่งแล้ว เจ้าของกิจการอื่น ๆ ได้ให้ความสนใจที่จะจ้างชาวพม่าไปทำงานอย่างอื่นด้วย เนื่องจากหาคนไทยทำงานได้ยาก เช่น การทำสวนยาง สวนปาล์ม และสวนกาแฟ เป็นต้น ต่อมาได้มีการอพยพคนงานพม่าเข้ามาทำงานในเขตจังหวัดภาคกลางมากขึ้น เช่น การตัดอ้อย งานในโรงสี งานแบกข้าวสาร การทำไร่มันสำปะหลัง และงานสวนอื่นๆ ซึ่งเดิมมักจะใช้คนงานจากภาคอิสาน สำหรับคนงานชาวพม่าที่สามารถฟังและพูดภาษาไทยเล็กน้อยจะเข้าไปทำงานในร้านอาหารแถบจังหวัดทางภาคตะวันออก และมีคนงานพม่าที่เป็นสตรีส่วนหนึ่งเข้ามาทำงานในร้านค้าปลีกย่านที่มีคนจีนอาศัยอยู่หนาแน่นในพื้นที่กรุงเทพมหานคร เช่น ย่านเยาวราช และบางลำภู ส่วนแรงงานต่างด้าวชาวพม่าที่อยู่ในแถบจังหวัดภาคเหนือของไทย มักจะเข้ามาทำงานรับจ้างอิสระ เช่น การเจียรไนพลอย หยก และ

หินอ่อน โดยคนงานบางส่วนจะใช้วิธีเดินทางไปกลับในแต่ละวัน และมีบางส่วนที่เข้ามาอยู่ประจำในประเทศไทย นอกจากนี้ยังมีคนงานสตรีชาวพม่าเชื้อสายกระเหรี่ยง กระชอ มักเข้ามาทำงานรับใช้ตามบ้านในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคตะวันตก และในกรุงเทพมหานครอีกด้วย ซึ่งการเข้ามาทำงานรับใช้ในบ้านนั้นส่งผลทำให้การติดตามตัวทำได้ยาก ลำบากกว่าการทำงานตามโรงงาน (www.thairath.co.th/thairath1/2547/column/person.com, 15/05/2547)

นอกจากนี้ยังพบว่าสาเหตุของการย้ายถิ่นเข้าเมืองไทยของแรงงานต่างชาติชาวพม่าเนื่องมาจากปัญหาภายในประเทศ (ปัจจัยผลักดัน) ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ปัญหา คือ (สมบัติ พงศฉฉกุล, 2541: 19-21)

1. **ปัญหาทางการเมือง** เนื่องจากประเทศพม่าประกอบด้วยหลายเชื้อชาติ เช่น เชื้อชาติพม่าแท้ เชื้อชาติชานูหรือไทยใหญ่ เชื้อชาติมอญ เชื้อชาติกระเหรี่ยง เชื้อชาติชาวเขาเผ่าต่างๆ เช่น เผ่าคะชิน เผ่าคะยา เผ่าปาลอง เผ่ายะไข่ เป็นต้น มีภาษาใช้ในแต่ละเผ่าตนในประเทศพม่ามีภาษาท้องถิ่นมากกว่า 100 ภาษา แต่ละเชื้อชาติจะอยู่รวมกันเป็นจำนวนมากจึงมีพลังต่อรองทางการเมืองสูง ดังนั้นหลังจากพม่าได้รับเอกราชอย่างสมบูรณ์จากอังกฤษ เมื่อวันที่ 4 สิงหาคม พ.ศ. 2491 แล้วชนกลุ่มน้อยต่างๆ ก็พยายามต่อสู้กับพม่าเพื่อแยกปกครองตนเองเป็นอิสระ ไม่ยอมอยู่ภายใต้อำนาจการปกครองของรัฐบาลกลางพม่า เช่น รัฐธรรมนูญของรัฐฉาน (Shan States) ระบุว่า “พม่าไม่มีสิทธิ์และอำนาจเหนือรัฐอื่น” ดังนั้นจึงเกิดการสู้รบระหว่างรัฐบาลกลางกับชนกลุ่มน้อยที่ต้องการแยกปกครองตนเองเป็นอิสระ มีการปราบปรามอย่างรุนแรงเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม พ.ศ. 2531 ตลอดจนการสู้รบระหว่างชนกลุ่มน้อยด้วยกัน ทำให้ประชาชนบางกลุ่มอพยพหลบภัยเข้าสู่ป่าที่ภูเขาสูงตลอดชายแดนไทย ผู้อพยพมีทั้งบุคคลที่เป็นกำลังรบ และหนุ่มสาวที่มีอุดมการณ์ชาตินิยม ตลอดจนประชาชนที่เดือดร้อนจากการสู้รบหรือถูกเกณฑ์แรงงานเพื่อขนย้ายยุทธโปกรณ์

2. **ปัญหาทางเศรษฐกิจ** หลังการเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ปี พ.ศ. 2505 พม่าได้ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบสังคมนิยมตลอดมา มีการปฏิรูประบบเศรษฐกิจใหม่ในปี พ.ศ. 2531 โดยเปิดโอกาสให้นักลงทุนชาวต่างชาติเข้าไปลงทุนได้ แต่เศรษฐกิจของพม่าก็ยังประสบความผันผวนไม่แน่นอนเช่นในปี พ.ศ. 2534 การขยายตัวทางเศรษฐกิจ เท่ากับ -0.5 (ติดลบ 0.5) และในปี พ.ศ. 2536 เกิดปัญหาเงินเฟ้อถึงร้อยละ 31.8 รวมถึงความไม่มั่นคงในค่าของเงินจัต ประกอบกับไม่ได้รับการสนับสนุนส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างทั่วถึงในทุกพื้นที่ของประเทศ ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ว่างงานและยากจน สินค้าราคาแพง ค่าแรงงานถูกเช่นปี พ.ศ. 2530 ค่าแรงรับจ้างวันละ 50 จัต (ประมาณ 12.50 บาท) ในขณะที่ข้าวสารราคาถึงละประมาณ 400-500 จัต (ประมาณ 100-

125 บาท) เมื่อเดือนธันวาคม พ.ศ. 2534 เกิดการล่มสลายของอดีตประเทศผู้นำทางการปกครองระบบคอมมิวนิสต์ คือ รัสเซีย จึงเกิดผลกระทบทางการเมืองและเศรษฐกิจไปทั่วโลก พม่าซึ่งอยู่ในฝ่ายสังคมนิยมก็กระทบกระเทือน ด้วยสาเหตุที่กล่าวมาเป็นปัจจัยผลักดัน (Push Factor) ให้เกิดการย้ายถิ่นลักลอบเข้ามาขายแรงงานในประเทศไทย

จากที่กล่าววอดอนต้นเกี่ยวกับประชาชนชาวพม่านั้นปัญหาทางการเมืองที่เกิดขึ้นมานานแสนนาน เนื่องจากความหลากหลายทางเชื้อชาติ ส่งผลให้คนในชาติเองไม่มีความสามัคคี มีการแตกแยกกันเสมอ เพื่อแย่งชิงบ้านเมือง ด้วยเหตุนี้เองทำให้ชาวพม่าถูกเตรียมพร้อมอยู่เสมอเพื่อการสู้รบตั้งแต่เด็ก จาก สก๊อปหน้า 1 หนังสือพิมพ์ไทยรัฐฉบับวันที่ 30 พฤศจิกายน 2543 หน้า 1 และ 5 นำเสนอแนวคิดเกี่ยวกับแรงงานพม่า ไว้ดังนี้ "... สาเหตุเหตุการณ์ สาเหตุยุทธวิธีที่นักโทษพม่าใช้ปฏิบัติตัวประกัน ฟ้องชัด...นักโทษนี้ไม่ใช่แรงงานต่างด้าวธรรมดา หากแต่เป็นเป็นทหารนักรบที่เคยผ่านหลักสูตรการรบแบบกองโจรมาแล้วทั้งนั้น หรือแม้กระทั่งพวกเดียวกันมีเรื่องราวก็ลงไม้ลงมือรุนแรง...ฆ่า...ฆ่ากันตลอด ก็นี่คือวิถีชีวิต หรือจะพูดให้ไพเราะต้องบอกว่า นี่เป็นวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของนักฆ่า นี่เป็นชีวิตคนเถื่อน ที่อาศัยอยู่ในป่าเขตการสู้รบ... ดินแดนไร้กฎหมาย สังคมที่มีการจ้างแรงงานพม่าไว้เต็มบ้านเต็มเมืองประมาณ 1.5 ล้านคน นายจ้างแต่ละคน โรงงานแต่ละแห่ง ที่รับแรงงานพม่าไว้ในสังกัดไม่ว่าจะเป็น พม่า มอญ กระเหรี่ยง เคยเฉลียวใจสักนิดหรือไม่... ได้ว่าจ้างแรงงานนักรบที่ผ่านการฝึกแบบกองโจร ผ่านการสู้รบในสมรภูมิ มาไว้ในบ้าน ในโรงงานของตัวเอง อะไรจะเกิดขึ้น ในเมื่อนักรบ นักฆ่าผ่านสมรภูมิมายู่อุใกล้ตัว และคงคุ้นเคยกับคำคำนี้... แรงงานพม่าโหด!"

ปัจจุบันกลุ่มชาวพม่าที่มีสถานะเป็นผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้น จัดว่าเป็นกลุ่มที่มีจำนวนมากที่สุด จำแนกออกเป็นกลุ่ม ดังนี้

1) กลุ่มผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า ซึ่งเป็นบุคคลจากประเทศพม่าที่มาจากหลายเชื้อชาติ เช่น มอญ กระเหรี่ยง ไทยใหญ่ ละว้าและพม่า ที่อพยพเข้ามาในประเทศไทย เนื่องจากนายพลเนวินทำการปฏิวัติโค่นล้มนายกรัฐมนตรีนู และเปลี่ยนแปลงการปกครองเป็นระบอบสังคมนิยมในปี พ.ศ. 2505 ทำให้เกิดการสู้รบระหว่างรัฐบาลพม่าและชนกลุ่มน้อยต่างๆ ประกอบกับสภาพทางเศรษฐกิจฝืดเคือง จึงทำให้ราษฎรตามแนวชายแดนหลบหนีเข้ามาในประเทศไทย ในขั้นแรกมิได้มีการลงรายการหรือบันทึกจำนวนที่ชัดเจน ต่อมาเมื่อปรากฏว่ามีชาวพม่าได้เข้ามาอยู่เรื่อยๆ รัฐบาลไทยจึงได้ประกาศให้มีการควบคุมโดยมอบหมายให้กระทรวงมหาดไทยจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวไว้ (บัตรสีชมพู) โดยเรียกคนต่างด้าวกลุ่มนี้ว่า ผู้พลัดถิ่นสัญชาติพม่า

และกำหนดว่าจะต้องเป็นผู้เข้ามาก่อนวันที่ 9 มีนาคม พ.ศ. 2519 เท่านั้น ปัจจุบันมีจำนวนทั้งสิ้น 47,735 คน ซึ่งคนต่างด้าวเหล่านี้ทางราชการได้ผ่อนผันให้สามารถขออนุญาตทำงานได้ แต่ต้องอยู่ในเขตพื้นที่ควบคุม

2) ผู้ลักลอบเข้าเมืองจากประเทศพม่า คือผู้ที่เข้ามาหลังวันที่ 9 มีนาคม 2519 ด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจหรือมาตั้งที่อยู่ถาวรตามจังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน ตาก เชียงใหม่ เชียงราย ราชบุรี กาญจนบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพรและระนอง ซึ่งกระทรวงมหาดไทย ได้จัดทำทะเบียนประวัติและบัตรประจำตัวควบคุมไว้ในปี พ.ศ.2537 โดยแบ่งเป็นผู้หลบหนีเข้าเมืองจากประเทศพม่าที่เข้ามามีถิ่นที่อยู่ถาวรในประเทศไทย (บัตรสีส้ม) มีประมาณ 13,000 คน ซึ่งทางราชการได้ผ่อนผันให้สามารถทำงานได้ภายในเขตพื้นที่ควบคุม และกลุ่มที่เข้ามาเป็นแรงงานและอาศัยอยู่กับนายจ้าง (บัตรสีม่วง) ซึ่งรัฐบาลได้มีมติของคณะรัฐมนตรีเมื่อปี พ.ศ.2535 ผ่อนผันให้มีการจ้างแรงงานชาวพม่าได้ใน 10 จังหวัดชายแดน ได้แก่ จังหวัดระนอง กาญจนบุรี เชียงราย ตาก ฯลฯ ในกรณีที่หากคนงานไทยมารับจ้างไม่ได้ ปรากฏว่าได้มีคนต่างด้าวเหล่านี้มาลงทะเบียนประวัติไว้มีจำนวน 101,845 คน (ฝ่ายการทะเบียนชนกลุ่มน้อย, 2539)

3) ผู้ลี้ภัยหรือหลบหนีภัยสงคราม ซึ่งเข้ามาอยู่ในเขตอำเภอชายแดนประเทศไทยที่มีการสู้รบ เช่น จังหวัดตาก กาญจนบุรี และเพิ่มสูงขึ้นในช่วงที่เกิดเหตุการณ์ปราบปรามนักศึกษาและประชาชนเมื่อปี พ.ศ. 2531 สภาความมั่นคงแห่งชาติได้รายงานว่าผู้หลบหนีภัยสงครามหรือผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบในประเทศพม่าระหว่างปี พ.ศ. 2527-2534 มีจำนวน 47,000 คน ปัจจุบันทางราชการได้ควบคุมไว้ตามศูนย์ผู้ลี้ภัยหรือพื้นที่พักพิงชั่วคราวต่างๆ กว่า 30 แห่ง บริเวณจังหวัดชายแดน โดยไม่ได้รับอนุญาตให้ทำงาน ยกเว้นงานที่เป็นการช่วยเหลือกิจการในสถานพักพิงเฉพาะบางแห่งและบางจังหวัดเท่านั้นที่มีการออกใบอนุญาตให้ทำงานภายนอกได้เป็นการชั่วคราวแบบไปเข้าเย็นกลับ ทว่าหากนับรวมผู้หลบหนีภัยจากการสู้รบในประเทศพม่าที่อาศัยอยู่ตามแนวชายแดน เช่น จังหวัดตาก กาญจนบุรี คาดว่าปัจจุบันน่าจะมีจำนวนถึง 80,000-90,000คน

4) นักศึกษาและปัญญาชน ที่เข้ามาด้วยเหตุผลทางการเมืองในประเทศพม่า โดยเฉพาะหลังปี พ.ศ. 2532 ที่มีศูนย์อพยพ มีจำนวนประมาณ 2,500 คน ที่ได้มีการจัดทำทะเบียนประวัติและบัตรควบคุมไว้ โดยได้รับการผ่อนผันให้สามารถทำงานได้เฉพาะภายในเขตพื้นที่ควบคุม อย่างไรก็ตามก็ยังมีนักศึกษาบางส่วนที่ทยอยเข้ามาอาศัยตามแนวชายแดน โดยที่ไม่ได้มีการรายงานตัวอีกจำนวนหนึ่ง ซึ่งในระยะแรกๆ นักศึกษาและปัญญาชนเหล่านี้มักจะรวมตัวกัน และมีกิจกรรมเป็นของตนเอง ไม่ได้ตั้งใจเข้ามาเป็นแรงงาน แต่ด้วยความจำเป็นและปัญหาทางการเมืองที่ยืดเยื้อ

อันยาวนาน ทำให้นักศึกษาและปัญญาชนจำนวนหนึ่งเริ่มเข้ามาทำงานทำในระยะหลังๆ แต่ก็ยังจำกัดอยู่ในพื้นที่เป็นหลัก

5) ชาวพม่าที่ลี้ภัยเข้ามาทำงาน กลุ่มนี้เป็นพวกที่ตั้งใจหลบหนีเข้ามาเพื่อทำงานทำ โดยเฉพาะเพื่อหนีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่แร้นแค้น อดอยาก และไม่มียานทำในประเทศพม่า ซึ่งคาดว่าจะมีอยู่หลายแสนคน โดยเข้ามาเป็นแรงงานในภาคเกษตรกรรม ลูกจ้างร้านค้า ร้านอาหาร กิจการประมง ฯลฯ บริเวณจังหวัดชายแดน กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล และจังหวัดที่มีความต้องการแรงงานสูง ซึ่งมีทั้งเข้ามาด้วยตนเอง และมีนายหน้านำพาเข้ามาตามจุดผ่านแดนต่างๆ รวมทั้งประเภทที่เข้ามาทำงานแบบเข้าไปยื่นกลับบริเวณพื้นที่ตามแนวชายแดน

สรุปสถานการณ์ปัจจุบันในประเทศพม่า

หลังจากที่พม่าได้รับเอกราชจากประเทศอังกฤษเมื่อปี พ.ศ. 2491 และปกครองโดยระบอบประชาธิปไตยภายใต้การนำของนายกรัฐมนตรีนูอยู่ประมาณ 13 ปี แต่รัฐบาลก็ประสบกับปัญหาการต่อต้านจากพรรคคอมมิวนิสต์ และการพยายามแยกตัวของชนกลุ่มน้อยต่างๆ จนกระทั่งเมื่อปี พ.ศ. 2505 นายพลเนวิน ได้ทำการปฏิวัติยึดอำนาจ และดำเนินการปกครองประเทศแบบ “สังคมนิยมแบบพม่า” โดยปิดประเทศ อยู่อย่างโดดเดี่ยว และเริ่มทำการกวาดล้างจับกุมผู้นำชนกลุ่มน้อยอย่างต่อเนื่องมาตลอดระยะเวลา 26 ปี ผลก็คือประเทศพม่ายากจนเรื่อยๆ และชนกลุ่มน้อยก็ได้แยกตัวเป็นกองกำลังขึ้นมามากมาย

ประชาชนชาวพม่าได้อพยพอยู่เบื้องหลังระบอบการปกครองแบบเผด็จการมาเป็นระยะเวลาอันยาวนาน ต่อมาประชาชนและนักศึกษาได้รวมตัวกันเรียกประชาธิปไตยอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2531 เป็นต้นมา ส่งผลให้เกิดการกวาดล้างผู้ที่ต่อต้านอย่างโหดเหี้ยม ยังเป็นการสร้างความโกรธแค้นให้แก่ผู้ต่อต้านและกระจ่ายออกไปทั่วไปประเทศ ส่งผลให้นายพลเนวิน ลาออกจากตำแหน่ง แต่ก็ได้ส่งมอบอำนาจต่อให้กับกลุ่มทหาร และจัดตั้งสภาฟื้นฟูและระเบียบแห่งรัฐ หรือที่เรียกว่า “สลอร์ค” (SLORC) หลังจากการยึดครองอำนาจของกลุ่มรัฐบาลสลอร์ค ได้กวาดล้างประชาชน นักศึกษา ปัญญาชน และพวกชนกลุ่มน้อยที่พยายามจะแยกการปกครองเป็นอิสระ ทำให้ผู้ที่ต่อต้านรัฐบาลสลอร์คหลบหนีเข้ามายังชายแดนไทยอย่างต่อเนื่องตลอดจนถึงปัจจุบันนี้

ปัจจุบันประเทศพม่ามีประชากรอยู่ประมาณ 49.6 ล้านคน โดยมีกลุ่มชนที่แตกต่างกันถึง 135 เผ่าพันธุ์ และมีการใช้ภาษาแตกต่างกันถึง 242 ภาษา ประชากรมากกว่า 1 ใน 3 เป็นชนกลุ่ม

น้อยและอาศัยตามชายขอบประเทศ ดินแดนที่มีพรมแดนติดกับประเทศไทยได้แก่ รัฐมอญ รัฐกระเหรี่ยง รัฐกะยาห์ รัฐฉาน และรัฐคะนาศรี

ในปี พ.ศ. 2530 สหประชาชาติได้จัดให้พม่าเป็นหนึ่งในประเทศด้อยพัฒนาที่สุดในโลก ข้อมูลจาก UNICEF ระบุว่า มีชาวพม่าถึง 35% ที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนหนังสือ และอัตราประชากรรู้หนังสือเพียง 19.4% เท่านั้น (NCGUB, Human Rights Yearbook 1995, อ้างถึงใน เจษฎา ท่าโพธิ์, 2542: 51) มีรายงานถึงระบบสาธารณสุขที่อ่อนแอ อัตราการใช้ยาเสพติดในหมู่ประชาชนตามเขตชายแดนตอนเหนือค่อนข้างสูง องค์การอนามัยโลก (WHO) ก็ได้คาดประมาณผู้ติดเชื้อ HIV ไว้คร่าวๆ ประมาณ 5 แสนคน ซึ่งมีแนวโน้มจะแพร่กระจายอย่างรวดเร็วต่อไปในอนาคต (Article 19, 1996 อ้างถึงในเจษฎา ท่าโพธิ์, 2542: 51) และธนาคารการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank) คาดประมาณว่า อัตราการเจริญเติบโตผลผลิตมวลรวมประชาชาติ (GDP-Gross Domestic Product) จริงของประเทศพม่าในปี พ.ศ. 2536 น่าจะเป็นประมาณ 1.2% เท่านั้น ในขณะที่รัฐบาลพม่าที่ประกาศถึง 9.3% จากภาพรวมของประเทศพม่าที่กล่าวมานี้ ย่อมแสดงให้เห็นว่าประเทศพม่ากำลังประสบกับปัญหาความยากจนเหมือนกับประเทศอื่นๆ แต่ที่แตกต่างออกไปจากประเทศที่ยากจนอื่นๆ นั่นก็คือ ประเทศพม่าถูกกล่าวหาว่า เป็นประเทศที่รัฐบาลได้ก่อละเมิดสิทธิมนุษยชนต่อประชาชนของตนเองสูงที่สุดประเทศหนึ่งของโลก ซึ่งเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ประชาชนประสบปัญหาความยากจน ถูกข่มเหง กดขี่ ได้รับทุกข์ทรมานในด้านต่างๆ สิ่งเหล่านี้จึงเป็นแรงผลักดันให้ประชาชนของประเทศพม่าได้พยายามลักลอบเดินทางเข้ามาในประเทศไทยเพื่อต้องการชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น แม้บางครั้งการเดินทางมาแสวงหาชีวิตความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นในประเทศไทยทั้งๆ ที่ยังไม่ทราบชะตาชีวิตในอนาคตของตนเองว่าจะต้องประสบกับปัญหาอย่างไรบ้าง

งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับแรงงานพม่า

สวัสดิ์ วรพงศ์ (2524) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาชายแดนไทยกับสหภาพพม่า พบว่าปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองโดยมิได้รับอนุญาตของชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่าตามแนวชายแดนไทยในหลายจังหวัด เนื่องจากไทยกับพม่ามีพรมแดนติดต่อกันอย่างใกล้ชิด ทั้งทางบกและทางทะเลจึงทำให้เกิดปัญหาจากการที่ชนกลุ่มน้อยเข้ามาแย่งอาชีพคนไทย เป็นการเพิ่มประชากรคนไทยและยังก่อปัญหาอีกหลายด้านที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงและปลอดภัยของไทยด้วย ซึ่งพม่ามีความสนใจว่า ไทยจะมีส่วนสนับสนุนกบฏของชนกลุ่มน้อยต่างเชื้อชาติตามแนวชายแดน อีกทั้งพม่าเองก็มีความสนใจที่จะศึกษาถึงผลประโยชน์ที่เข้าร่วมในด้านเศรษฐกิจกับประเทศกลุ่มอาเซียน ซึ่ง

ประเทศไทยก็เป็นสมาชิกอยู่ด้วย หากเมื่อใดพม่าได้เข้ามาเป็นสมาชิกร่วมกับกลุ่มอาเซียนก็จะทำให้ไทยและพม่าสนิทสนมกลมกลืนกันยิ่งขึ้น

ศิริพันธ์ ถาวรทวิวงษ์ (2529) ศึกษาเหตุแห่งการเข้ามาทำงานในประเทศไทยของแรงงานชนกลุ่มน้อยสัญชาติพม่า ซึ่งให้เห็นถึงปัจจัยการอพยพระหว่างประเทศหรือปัจจัยผลักดันว่าเกิดจากความไม่พอใจวิถีทางการเมือง การปกครอง และเศรษฐกิจ ส่วนปัจจัยที่ดึงดูดก็คือ ความต้องการแรงงาน ความเป็นศูนย์กลางด้านบริการและเจริญรุ่งเรือง ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการ ความเสมอภาคในการทำงาน รายได้ สวัสดิการสังคม ความสะดวกสบายต่างๆ การได้รับการยอมรับในสถานภาพ ส่วนผลกระทบจากการอพยพเข้ามาของแรงงานต่างชาตินี้ มีทั้งผลดีและผลเสีย เช่น ประเทศอยู่ในสถานะที่ขาดแรงงานก็จะได้แรงงานต่างชาติที่อพยพเข้ามาชดเชยแรงงานในประเทศ ผลเสียคือ จะเกิดปัญหาด้านเศรษฐกิจ เพราะผู้อพยพที่แอบแฝงเข้ามาทำงานแล้วนำเงินตราออกนอกประเทศ ก็จะก่อให้เกิดความสูญเสียด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

ชาญวุฒิ วัชรพุกต์ (2530) ได้ศึกษาถึงสาเหตุ และปัญหาของคนต่างด้าวที่หลบหนีเข้าเมือง พบว่าการหลบหนีเข้าเมืองของคนต่างด้าว เป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการเมืองสังคมและแรงงาน เนื่องจากว่ามืองค์กระระหว่างประเทศบางองค์กรได้ขอความร่วมมือจากรัฐบาล ให้ที่อยู่ต่อคนต่างด้าวเพื่อให้มาหลบอยู่ชั่วคราวในประเทศไทย นอกจากนี้ยังพบว่า ปัญหาการหลบหนีเข้าเมืองจะเป็นขบวนการตั้งแต่การหลบหนีจนถึงการมีงานทำ เนื่องจากชายแดนไทยทั้งทางน้ำและทางบกมีป่าและภูเขาเป็นระยะทางยาวมาก อีกทั้งยังมีปัญหาค่าพลังของทางราชการที่มีหน้าที่ดูแลแนวชายแดนไม่เพียงพอ เมื่อจับตัวผู้หลบหนีเข้าเมืองได้ก็มีปัญหาที่คุ้มขังไม่เพียงพอและที่คุ้มขังของกองตรวจคนเข้าเมืองก็แออัดคับแคบ ขนาดคนไหนลุกขึ้น อีกคนจะนั่งแทนทันที

วัชรระ เพชรทอง (2537) ได้สรุปถึงสถานการณ์ในประเทศพม่าว่า มีสถานะทางเศรษฐกิจตกต่ำ ประชาชนไม่มีงานทำและไร้ที่อยู่อาศัยเป็นจำนวนมาก มีภาวะสงครามระหว่างชนกลุ่มน้อยกับรัฐบาลกลางและชนกลุ่มน้อยด้วยตนเอง การเปลี่ยนอำนาจทางการเมืองในพม่าไม่ได้ช่วยให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จากปัญหาความเร้นแค้นในการดำรงชีวิตซึ่งเป็นผลของการพัฒนาที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นผลมาจากการสู้รบภายในประเทศเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดการย้ายถิ่นข้ามชาติ

พันธุ์สุรย์ ลดาวัลย์ (2542) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจและการเมืองพม่า ผลการวิจัยชี้ให้เห็นว่าในบางประเทศ การพัฒนาการเมืองแบบประชาธิปไตย ที่ประชาชนมีส่วนร่วม

นั้น มีทั้งช่วยส่งเสริมและขัดขวางการพัฒนาเศรษฐกิจ ในบางประเทศพบว่าเศรษฐกิจของประเทศสามารถมีความเจริญเติบโตได้โดยไม่เกี่ยวข้องกับการเมืองระบอบประชาธิปไตย ที่ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมือง ซึ่งเป็นตัวแปรสำคัญนั้น จะเป็นสาเหตุที่ทำให้เกิดความเสื่อมโทรมทางเศรษฐกิจ

ธีรพจน์ ศิริธรรม (2543) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติตามนโยบายผ่อนผันการจ้างแรงงานต่างด้าวผิดกฎหมาย ของเจ้าหน้าที่สำนักงานตรวจคนเข้าเมือง ศึกษากรณีด้านชายแดนไทย-พม่า การศึกษาวิจัยครั้งนี้พบว่า มีการใช้อิทธิพลทางเมืองภายในประเทศมาใช้ในขั้นตอนของการกำหนดนโยบาย รวมทั้งการเมืองภายในประเทศพม่า ที่ปฏิเสธไม่ยอมรับแรงงานพม่ากลับเข้าประเทศ ทำให้เกิดปัญหาการส่งกลับ เป็นเหตุให้เจ้าหน้าที่เกิดความเบื่อหน่ายในการทำงาน รวมไปถึงมีการแสวงหาผลประโยชน์จากการปฏิบัติงาน ซึ่งยังผลให้เป็นอุปสรรคต่อ การปฏิบัติตามนโยบาย ดังนั้นการติดตามดูแล ควบคุมและประเมินผลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ จึงมีความสำคัญที่จะทำให้นโยบายของรัฐบาลบรรลุวัตถุประสงค์ และเป็นแนวทางในการปรับปรุง การปฏิบัติงานในการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าว เช่นการทำความเข้าใจกับนโยบายของรัฐบาล ให้ชัดเจน ว่ามีแนวทางในการดำเนินการกับแรงงานต่างด้าวอย่างไร ในขณะเดียวกัน รัฐบาลควรประกาศนโยบาย รวมทั้งขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อให้เจ้าหน้าที่นำไปปฏิบัติได้อย่างถูกต้อง

2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเทศ

จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยในอดีต ผู้วิจัยขอนำเสนองานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับตามปี พ.ศ. จากอดีตไปหาปัจจุบัน ดังต่อไปนี้

คณะผู้วิจัยของคณะกรรมการวางแผนพัฒนาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน และสวัสดิการสังคม สำหรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (2524) ศึกษาพบว่า สาเหตุในการกระทำผิดโดยทั่วไป ร้อยละ 61.57 เกิดขึ้นเนื่องจากสาเหตุทางด้านอารมณ์อันได้แก่ ความคับแค้นใจ ความก้าวร้าว ความอาฆาตพยาบาท ความอยากได้ในสิ่งซึ่งไม่ใช่เป็นของตน สาเหตุทางสังคม อันได้แก่ สภาพแวดล้อมทางครอบครัว แหล่งสลับ ยาเสพติด โอกาส และสิ่งแวดล้อมอันช่วยให้กระทำผิด ครอบครัวแตกแยก ขาดความรัก ความอบอุ่นมาตั้งแต่เด็ก สาเหตุทางด้านจิตใจ อันได้แก่ จิตใจไม่เข้มแข็งถูกชักจูงง่าย มีความผิดปกติทางจิตตั้งแต่กำเนิด

และสาเหตุในการกระทำคามผิดร้อยละ 37.87 เกิดจากการมั่วสุมตามแหล่งอบายมุขต่างๆ สาเหตุในการกระทำผิด ร้อยละ 0.56 เกิดจากการสาเหตุอารมณ์ชั่ววูบ ขาดสติ เพราะเสพของมีนเมา

มนทิพย์ คาราศรีศักดิ์ (2537) ทำการศึกษาเรื่อง มูลเหตุจูงใจในการประกอบความผิดฐานฆ่าสามี ศึกษาเฉพาะผู้ต้องขังในทัณฑสถานหญิงโดยวิธีการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังหญิงในคดีฆ่าสามีโดยเจตนาที่ศาลพิพากษาเด็ดขาดแล้ว ในทัณฑสถานหญิงจำนวน 69 ราย วิธีการรวบรวมข้อมูลใช้แบบสัมภาษณ์ ผลการศึกษา พบว่า มูลเหตุส่วนใหญ่เกิดจากความกดดันที่ถูกสามีทำร้ายทั้งร่างกายและจิตใจ โดยแรงผลักดันส่วนใหญ่จะเป็นความคับแค้นใจ และบันดาลโทสะ เนื่องจากผู้ต้องขังส่วนใหญ่จะถูกสามีทำร้ายขู่ข่มก่อนเกิดเหตุจนมีโทสะ ระวังไม่อยู่และตัดสินใจฆ่า การตัดสินใจส่วนใหญ่จะเป็นไปโดยทันทีทันใด ไม่ได้ไตร่ตรองไว้ก่อนล่วงหน้า สำหรับอาวุธที่ใช้จะเป็นสิ่งที่หยิบฉวยได้สะดวกและอยู่ใกล้มือ เหตุส่วนใหญ่จะเกิดในบ้านพักอาศัยของผู้ต้องขังและสามี ลักษณะทางประชากรของผู้ต้องขังพบว่า ส่วนใหญ่จะกระทำคามผิดในช่วงอายุ 20-34 ปี

นวลจันทร์ ทศนชัยกุล (2529) ศึกษาเรื่อง การกระทำผิดของหญิงในประเทศไทย โดยการสัมภาษณ์ผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิง จำนวน 280 คน พบว่า ผู้ต้องขังหญิงในช่วงอายุต่างกันกระทำคามผิดซึ่งมีการพิพากษาถูกลงโทษแตกต่างกัน ผู้ต้องขังหญิงที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันกระทำคามผิดที่มีความรุนแรงแตกต่างกัน และจะกระทำคามผิดในฐานะแตกต่างกันด้วย เช่น ฐานะตัวการ ผู้ใช้และผู้สนับสนุน สถานภาพการทำงานของผู้ต้องขังหญิงแตกต่างกัน ไม่มีอิทธิพลต่อการกระทำคามผิดต่อทรัพย์ ภายหลังกการกระทำผิดผู้กระทำคามผิดในช่วงอายุต่างกันจะมีความรู้สึกล้อเลียนแตกต่างกัน และภายหลังกเมื่อพ้นโทษแล้วจะไปประกอบอาชีพอย่างไร ระดับการศึกษาที่แตกต่างกันมีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพแตกต่างกัน

วิชัย เย็นสุดใจ (2529) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพกับอาชญากรรมประเภทคดีอุกฉกรรจ์ในเขตท้องที่สถานีตำรวจนครบาลบางเขน พบว่าย่านสะพานใหม่ซึ่งเป็นเขตที่มีประชากรหนาแน่น และเป็นย่านที่อยู่อาศัยมีหมู่บ้านจัดสรรอยู่เป็นจำนวนมาก มีคดีอุกฉกรรจ์มากที่สุด ส่วนอาวุธที่ใช้ในการก่อคดีพบว่า อาวุธปืนเป็นอาวุธที่ใช้มากที่สุด และมักใช้ในคดีฆ่าคนตายและปล้นทรัพย์ สำหรับช่วงเวลานั้นพบว่า เวลา 18.01 ถึง 24.00 น. เป็นช่วงเวลาที่เกิดคดีอุกฉกรรจ์มากที่สุด และส่วนมากเป็นคดีฆ่าคนตาย ปล้นทรัพย์ และชิงทรัพย์

พิศาล มุขแจ้ง (2530) ได้ทำการศึกษา เรื่องการวิเคราะห์สาเหตุการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิงในทัณฑสถานหญิงกรุงเทพมหานคร พบว่า ผู้ต้องขังมีระดับการศึกษาต่ำมีการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในระดับที่รุนแรงกว่าผู้ต้องขังหญิงที่มีระดับการศึกษาสูง ผู้ต้องขังหญิงที่สูบบุหรี่มีการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกาย ในระดับที่รุนแรงน้อยกว่าผู้ต้องขังหญิงที่ไม่สูบบุหรี่ และผู้ต้องขังหญิงที่ดื่มสุรา เสพยาเสพติดให้โทษมีการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตร่างกายในระดับที่รุนแรงน้อยกว่าผู้ต้องขังหญิงที่ไม่ดื่มสุรา เสพยาเสพติดให้โทษและผู้ต้องขังหญิงที่เที่ยวเตร่กลางคืนมีการกระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สินในระดับที่รุนแรงน้อยกว่าผู้ต้องขังหญิงที่ไม่เที่ยวเตร่กลางคืน

สุวรรณ สุวรรณเวโซ และคณะ (2532) ได้ศึกษาเรื่อง อาชญากรรมในจังหวัดนครศรีธรรมราช ศึกษาเฉพาะกรณีคดีฆ่าผู้อื่น ได้พบสาเหตุสำคัญในการฆ่ากันตาย 8 ประการด้วยกัน คือ

1. สาเหตุจากพื้นฐานลักษณะนิสัยของชาวนครศรีธรรมราช
2. สาเหตุจากการแย่งชิงขัดผลประโยชน์ในการทำมาหากิน
3. สาเหตุจากการแย่งชิงผลประโยชน์ระหว่างกลุ่มขบวนการซึ่งมีอิทธิพล
4. สาเหตุจากความสับสน ขาดงาน ขาดระบบชลประทานในบางท้องถิ่น
5. สาเหตุจากการมั่วสุมกับแหล่งอบายมุข เช่น การพนัน ยาเสพติด เสพสุรา
6. สาเหตุจากการแย่งกลุ่มเล่นการเมือง ทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ
7. สาเหตุจากกลไกของรัฐ โดยเฉพาะกระบวนการยุติธรรม ไม่สามารถให้ความยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเสมอหน้า
8. ปัญหาของเยาวชนซึ่งได้รับการปลูกฝังและเคยชินกับค่านิยมที่ไม่ถูกต้อง

ธนพงศ์ ธรเดชากุล (2536) ศึกษาเรื่อง มูลเหตุในการกระทำผิดของผู้ต้องหาคดีฆ่าผู้อื่น ผลการวิจัยปรากฏดังนี้

1. ลักษณะโดยทั่วไปของผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ พบว่าขณะกระทำผิดมีอายุอยู่ระหว่าง 21-30 ปี กว่าครึ่งจะอยู่ในช่วงเริ่มต้นมีครอบครัว มีระดับการศึกษาชั้นประถมศึกษาและมีรายได้เฉลี่ยไม่เกินเดือนละ 3,000 บาท พักอาศัยอยู่นอกเมือง
2. มูลเหตุในการกระทำผิดส่วนใหญ่เกิดจากอารมณ์ที่มีต่อผู้ตายขณะนั้น มูลเหตุอันดับหนึ่งเกิดจากความคับแค้นใจ รองลงมาได้แก่ ถูกข่มเหงรังแก และเพื่อเงินรางวัล ตามลำดับ
3. ลักษณะการกระทำผิด ส่วนใหญ่เกิดขึ้นที่ภาคกลาง นอกเมือง ช่วงเวลากลางคืน สถานที่เปลี่ยว ผู้กระทำผิดจะกระทำผิดเพียงคนเดียว เป็นการกระทำผิดครั้งแรก ขณะกระทำผิด

ไม่ได้มีเงินมาและไม่ได้เตรียมการมาก่อน อาวุธที่ใช้ส่วนใหญ่ได้แก่ปืน การดองโทษมาจากการจับกุม และให้การรับสารภาพ ผู้ตายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย จำนวน 1 คน

4. การฆ่ามีมูลเหตุจากตัวผู้ตายเป็นส่วนสำคัญ ได้แก่ ที่มีมูลเหตุเกิดจากความคับแค้นใจ และถูกข่มเหงรังแกนั้น ผู้กระทำผิดจะกระทำเพียงคนเดียวไม่ได้เตรียมการมาก่อน และเป็นการกระทำผิดครั้งแรกซึ่งต่างกับการฆ่าที่มีมูลเหตุเพื่อต้องการเงินรางวัล จะมีผู้กระทำผิด 2-3 คน มีการเตรียมการและเคยกระทำผิดมาก่อน

ไพสิฐ แก้วรัส (2538) ศึกษาเรื่อง ปังจัยสิ่งแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการประทุรร้ายต่อชีวิตและร่างกาย จากผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม พบว่า ปังจัยสิ่งแวดล้อมทางกายภาพด้านชุมชนที่อยู่อาศัย อุปกรณ์ที่ใช้ในการกระทำความผิด สถานที่เกิดเหตุ ช่วงเวลา และปังจัยสิ่งแวดล้อมทางด้านสภาพไร่กฎหมาย การคบค้าสมาคมกับผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจในการประกอบอาชญากรรม ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพครอบครัว และอิทธิพลจากสื่อมวลชน ไม่มีความสัมพันธ์กับการประทุรร้ายต่อชีวิตและร่างกาย

ทินกร เกื้อกุล (2539) ศึกษาเรื่อง ปังจัยทางเศรษฐกิจและสังคมที่มีความสัมพันธ์ต่อการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ของผู้ต้องขัง : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ต้องขังชายในเรือนจำกลางคลองเปรม พบว่าอายุ สภาพครอบครัว ระดับการศึกษา รายได้ และภาวะการมีงานทำ ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ ส่วนการคบเพื่อนมีความสัมพันธ์กับการกระทำความผิดฐานลักทรัพย์ สำหรับถิ่นที่อยู่อาศัยมีความสัมพันธ์กับจำนวนระยะเวลาที่ต้องโทษ แต่ไม่มีความสัมพันธ์กับจำนวนครั้งที่กระทำความผิด

บุญธรรม ภักดี (2539) ศึกษาเรื่อง ผลกระทบจากการหลบหนีเข้าเมืองของแรงงานต่างชาตินในเขตอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าประชาชนได้รับผลกระทบจากการเคลื่อนย้ายแรงงานจากพม่า ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง อาทิ เงินตราของประเทศต้องไหลออกนอกประเทศ มีปัญหาอาชญากรรม โสเภณี ความสงบเรียบร้อย จนถึงการบาดหมางระหว่างรัฐบาลไทยและรัฐบาลพม่า รวมทั้งเชื่อว่าการปราบปรามผู้ลักลอบเข้าเมืองโดยผิดกฎหมายนั้น หละหลวมทั้งฝ่ายปฏิบัติ และฝ่ายนโยบาย รวมถึงเชื่อว่าฝ่ายปฏิบัติได้รับผลตอบแทนจากการละเว้นหน้าที่ในการปฏิบัติ อย่างไรก็ตาม ภูมิหลังของประชาชนที่ประกอบได้ด้วย ภูมิลำเนาในเขตสุขาภิบาล นอกเขตสุขาภิบาล อาชีพ รายได้ อายุ และเพศ จะมีความเห็นถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นจากแรงงานต่างชาติด้านสังคม เศรษฐกิจ และความมั่นคง แตกต่างกัน

ชาติรี รักข์กฤตยา (2540) ศึกษาเรื่องปัญหาการบังคับใช้กฎหมายคุ้มครองแรงงานกับแรงงานต่างชาตินที่มีขอบด้วยกฎหมาย จากการศึกษาพบว่า แรงงานต่างชาตินี้ ส่วนใหญ่เป็นแรงงานไร้ฝีมือซึ่งได้รับค่าจ้างในอัตราค่อนข้างต่ำ โดยมีวันและเวลาทำงานปกติสูงกว่าที่กฎหมายคุ้มครองแรงงานกำหนด ซึ่งนอกจากจะเป็นการฝ่าฝืนกฎหมายคุ้มครองที่มีเจตนารมณ์จะให้ความคุ้มครองลูกจ้างผู้ด้อยอำนาจต่อช่องทางเศรษฐกิจแล้ว ยังเป็นการละเมิดหลักการที่กำหนดไว้ในอนุสัญญาและข้อแนะนำขององค์การแรงงานระหว่างประเทศที่ให้มีการปฏิบัติต่อแรงงานต่างชาตินบนพื้นฐานแห่งความเท่าเทียมกัน โดยปราศจากการเลือกปฏิบัติใดๆ เช่น เชื้อชาติ สีผิว เพศ ฯลฯ

ยุทธนา ไทยภักดี (2540) ศึกษาเรื่องแรงงานพม่ากับความมั่นคงของชาติ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยการออกแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของหน่วยการ ศึกษา

จากผลการวิจัยพบว่า แรงงานพม่า มอญ กะเหรี่ยง ในจังหวัดสมุทรสาคร โดยเฉพาะในพื้นที่ที่มีการมั่วสุมของแรงงานในเขตอำเภอเมืองสมุทรสาคร มีคดีฆ่ากันตาย อันเนื่องมาจากแรงงานพม่าที่มั่วสุมทำผิด อย่างน้อยอาทิตย์ละ 1 ครั้ง ในแต่ละเดือนมีคดีฆ่ากันตายประมาณ 3-10 ราย ส่วนเรื่องการทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาทกัน เกิดขึ้นเป็นประจำ มีการตั้งเป็นแก๊งลักทรัพย์ ปล้นทรัพย์ ชิงทรัพย์ มีคดีข่มขืนกระทำชำเรา ค้าหญิง เพิ่มขึ้น มีการก่อคดีทำแท้ง ริดลูกจนถึงแก่ชีวิต รวมทั้งการปลอมแปลงเอกสารราชการ เพื่อให้แสดงว่าแรงงานเหล่านั้น มีการอนุญาตให้ทำงานได้ ซึ่งความจริงนั้นไม่ได้ไปขอผ่อนผันต่อทางราชการแต่อย่างใด ซึ่งในปัจจุบันเป็นปัญหาต่อการควบคุมดูแลของเจ้าหน้าที่ตำรวจเป็นอย่างยิ่ง

สมบัติ พงศฉนิกุล (2541) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นและพฤติกรรมการใช้แรงงานต่างชาตินของผู้ประกอบการในจังหวัดกาญจนบุรี ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้ประกอบการมีความเห็นว่า กฎหมายที่เกี่ยวกับการใช้แรงงานต่างชาตินี้ยังไม่เหมาะสมมีปัญหาการทุจริตและปัญหาการทำงานที่ไม่ประสานกันของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้อง การใช้แรงงานต่างชาตินี้จะส่งผลกระทบต่อในทางที่ไม่พึงประสงค์ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจ และการเมืองของไทย ผู้ประกอบการที่มีความเชื่อในด้านคุณภาพหรือปริมาณของแรงงานที่ใช้และมีประสบการณ์เกี่ยวกับแรงงานต่างชาตินี้แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นถึงผลกระทบต่อทางด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจแตกต่างกันและผู้ประกอบการที่มีทำเลที่ตั้งของสถานประกอบการที่แตกต่างกัน จะมีความคิดเห็นถึงผลกระทบต่อทางด้านเศรษฐกิจแตกต่างกัน

2. พฤติกรรมการใช้แรงงานต่างชาตินของผู้ประกอบการ กระบวนการได้มาซึ่งแรงงานต่างชาตินี้ และกระบวนการทำแรงงานต่างชาตินี้ให้ถูกต้องตามกฎหมาย เป็นกระบวนการที่มีเครือข่าย

กว้างขวางมีผู้เกี่ยวข้องเป็นจำนวนมาก ทุกกระบวนการจะปฏิบัติไม่ได้ถ้าไม่ได้รับความร่วมมือจากเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริต ผู้ประกอบการใช้แรงงานต่างชาติในทุกลักษณะของงานโดยจ่ายค่าจ้างและสวัสดิการต่ำกว่าแรงงานไทย ผู้ประกอบการปกครองแรงงานต่างชาติเองหรือปกครองผ่านคนกลาง

จุฬารัตน์ เอื้ออำนวย (2543) ศึกษาเรื่อง ครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิด: จำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ในกรุงเทพมหานคร การวิจัยครั้งนี้ใช้วิธีการวิจัยทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ โดยเก็บข้อมูลภาคสนามด้วยการสัมภาษณ์เด็กและเยาวชนที่เข้ารับการฝึกอบรมในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกลาง จำนวน 224 ราย ซึ่งเป็นประชากรทั้งหมด และทำการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกครอบครัวของเด็กและเยาวชนกระทำผิดจำแนกตามกลุ่มชาติพันธุ์ต่างๆ จำนวน 69 ครอบครัว ผลการ วิจัยสรุปได้ดังนี้

1) เยาวชนส่วนใหญ่ร้อยละ 47.32 เป็นกลุ่มชาติพันธุ์จีนร้อยละ 19.4 แสดงคนเป็นชาวมุสลิม นอกนั้นจำนวนไม่มากนักเป็นชาติพันธุ์ลาว เขมร ยุโรป (เยอรมันและฝรั่งเศส) เนปาล พม่า มอญ ตามลำดับและมีกลุ่มที่ผสมผสานหลายชาติพันธุ์ ได้แก่ จีน-มอญ เขมร-มุสลิม ฯลฯ ซึ่งกว่าครึ่งหนึ่งมีรูปร่างลักษณะแตกต่างจากรูปลักษณ์เยาวชนไทยทั่วไป แต่ร้อยละ 85.71 มองตนเองว่าไม่มีความแตกต่างไปจากคนไทยอื่นๆ

2) ครอบครัวเด็กและเยาวชนกว่าครึ่งหนึ่งเป็นชาวทม. ตั้งแต่แรกเกิด เป็นครอบครัวเดี่ยว มากกว่าครอบครัวขยาย และส่วนใหญ่มีบิดามารดาคลุกคลีกับอบายมุข มีพฤติกรรมเบี่ยงเบนหรือยังชีพอยู่ด้วยการประกอบอาชญากรรม

3) พฤติกรรมการอบรมเลี้ยงดูของครอบครัว พบว่ามีการกำหนดกฎระเบียบภายในบ้านที่ไม่สมเหตุสมผล มีสัมพันธภาพทางอารมณ์ค่อนข้างน้อย ระดับจริยธรรมที่ใช้ในการอบรมสั่งสอน คือ ความถูกผิดขึ้นอยู่กับบิดามารดา ตำรวจหรือผู้มีอำนาจในสังคม บิดามารดาซึ่งเป็นตัวแบบจริยธรรม เคยต้องคดีมาแล้วและบางรายยังต้องโทษจำคุกฐานเสพและจำหน่ายยาเสพติด

4) เยาวชนกว่าครึ่งหนึ่งกระทำผิดซ้ำ 2-5 ครั้ง ร้อยละ 74.6 กระทำผิดเกี่ยวกับยาเสพติดและร้อยละ 21.9 กระทำผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน โดยกลุ่มชาติพันธุ์จีนจำหน่ายยาบ้ามากที่สุด ขณะที่กลุ่มชาติพันธุ์ลาวลักทรัพย์มากที่สุด ซึ่งมีมูลเหตุจูงใจอยากทดลองและเพื่อนชักชวน

5) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการกระทำผิดของเยาวชน คือ พฤติกรรมตัวแบบจริยธรรม คติความผิดของบิดามารดาที่อยู่ระหว่างดำเนินกระบวนการพิจารณา ความไม่เหมาะสมในการออกคำสั่งควบคุมดูแล ความเหนียวแน่นในกลุ่มชาติพันธุ์ การที่ครอบครัวเป็นชาวกรุงเทพมหานครแต่กำเนิด การมีข้อจำกัดในการเข้าทำงาน การประสบปัญหาการถูกเลือกปฏิบัติ และการที่ต้องอดทนต่อการตั้งฉายา ล้อเลียน ถากถางจากคนในสังคมไทย

ท้าวพัฒน์ สายโยธา (2542) ศึกษาเรื่อง อิทธิพลของการขัดเกลาทางสังคมต่อการเป็นฆาตกร งานวิจัยฉบับนี้ได้ศึกษาว่า การขัดเกลาทางสังคมของกลุ่มตัวแทน การขัดเกลาทางสังคม ทั้ง 6 กลุ่ม คือ ครอบครัว กลุ่มเพื่อน กลุ่มอาชีพ โรงเรียน ศาสนา และสื่อมวลชน มีอิทธิพลต่อการเป็นฆาตกรหรือไม่ และได้มีการเก็บข้อมูลเพื่อทดสอบสมมติฐานจากนักโทษในเรือนจำกลางบางขวาง ที่กระทำผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาไว้ก่อน จำนวน 12 คน โดยใช้การวิจัยสนามทางมานุษยวิทยา ที่เน้นวิธีการสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วมและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ผลการศึกษาพบว่า เฉพาะสมมติฐานของกลุ่มเพื่อนเท่านั้น ที่มีอิทธิพลต่อการเป็นฆาตกร นอกจากนี้ งานวิจัยยังได้ข้อมูลที่มีประโยชน์ เกี่ยวกับลักษณะภูมิหลังและพฤติกรรมของฆาตกร

ธีระชัย เจษฎารักษ์ (2542) ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม กับการกระทำผิดคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ของผู้ต้องขัง ซึ่งคดีเสร็จเด็ดขาดแล้วและยังถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยทางเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งประกอบด้วย อายุ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของครอบครัว แหล่งที่อยู่อาศัย การคบเพื่อนที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน รายได้ อาชีพ และจำนวนครั้งที่ต้องโทษของผู้ต้องขัง ไม่มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ของผู้ต้องขังเรือนจำกลางคลองเปรม

ปสาธณีย์ สิทธิสรเดช (2542) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี ผลการวิจัยสรุปได้ว่า ภรรยาที่มีอายุขณะกระทำผิดโดยเฉลี่ย 38.3 ปี สามีกลุ่มตัวอย่างมีอายุขณะเกิดเหตุและถึงแก่กรรม โดยเฉลี่ย 42.9 ปี ภูมิลำเนาเดิมของภรรยาที่ฆ่าสามีและสามีส่วนใหญ่อยู่ในภาคเหนือและไม่มีการเปลี่ยนแปลงภูมิลำเนาภายหลังการสมรส ภรรยาที่ฆ่าสามีมีการศึกษาในระดับประถมศึกษาตอนต้นและต่ำกว่า มีอาชีพเกษตรกร และรับจ้างทั่วไป ส่วนสามีจบการศึกษาในระดับเดียวกัน โดยมากสถานที่เกิดเหตุเป็นบ้านพักอาศัยของภรรยาที่ฆ่าสามี ช่วงเวลาที่เกิดเหตุมากที่สุด ได้แก่ ช่วงเวลา 18.01น.-24.00 น. อาวุธและวิธีการที่ใช้มักจะใช้มีดฟันหรือแทง ใช้ปืนยิง โดยมีเหตุผลของการใช้อาวุธ คือ หยิบฉวยสิ่งของที่อยู่ใกล้มือ มักจะเป็นเครื่องใช้ภายในครัวเรือน เช่น มีด ส่วนอาวุธปืนนั้น มักจะเป็นของสามีหรือของญาติ ส่วนของร่างกายที่ถูกอาวุธทำร้ายจนเป็นเหตุให้เสียชีวิต ได้แก่ ส่วนศีรษะ ถูกอาวุธปืนยิงในระยะใกล้ บริเวณลำคอ ถูกมีดฟันหรือเชือดถูกหลอดลมขาดและบริเวณช่องอกถูกกระสุนปืน หรือถูกมีดแทงช่องอก เบื้องซ้าย ตัดชั่วหัวใจ หรือทะลุปอด

แรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี พบว่า เกิดจากความคับแค้นใจที่เกิดขึ้นโดยฉับพลัน และที่สะสมเป็นเวลานาน ถูกทำร้ายร่างกาย ถูกทำร้ายจิตใจ และเกิดความหึงหวง นอกจากนี้ การที่

ครอบครัวมีปัญหาด้านรายได้และภาระหนี้สิน รวมทั้งประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวของตนเอง ค่านิยม ความเชื่อเกี่ยวกับสถานภาพและบทบาทที่เป็นใหญ่ของสามี และความผิดหวังในชีวิตสมรส ต่างก็เป็นแรงผลักดันให้ภรรยาฆ่าสามี อย่างไรก็ตามไม่พบว่า ประสบการณ์ความรุนแรงในครอบครัวที่ทำให้กำเนิดและการถูกข่มเหงรังแกทางเพศ เป็นแรงผลักดันให้กลุ่มตัวอย่างฆ่าสามี

มานิต มณีนิษฐ์ (2543) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยทางสังคมกับการกระทำผิดคดีอาชญากรรมของผู้ต้องขังหญิง พบว่ากลุ่มตัวอย่างมากกว่าครึ่งหนึ่งจบการศึกษาระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า ลักษณะครอบครัว มากกว่าครึ่งหนึ่งบิดามารดาอยู่ด้วยกัน รายได้บิดามารดาเท่ากับ 15,000 บาท/เดือน การเลี้ยงดูแบบเข้มงวด สมาชิกในครอบครัว 5 คน ขึ้นไป ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดาแบบรักใคร่กลมเกลียว ความสัมพันธ์ระหว่างพี่น้องแบบรักใคร่กลมเกลียวกัน บิดาเป็นผู้มีอำนาจในครอบครัว การช่วยเหลือ/ปรึกษาจากบุคคลในครอบครัว คบเพื่อนที่ไม่ใช่กลุ่มเพื่อนสนิท อยู่อาศัยในเขตเมือง การกระทำผิดประมาณ 3 ใน 4 ประเภทความผิดค้ายาเสพติด ส่วนใหญ่ได้รับโทษจำคุกตั้งแต่ 5-20 ปี การทดสอบสมมติฐาน พบว่า ระดับการศึกษา ลักษณะครอบครัว (รายได้ของบิดามารดา ผู้มีอำนาจในครอบครัว) กลุ่มเพื่อน และลักษณะชุมชนที่อยู่อาศัย มีความสัมพันธ์กับการกระทำผิดของผู้ต้องขังหญิง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

วรรณิ ตั้งเสาวภาคย์ (2543) ศึกษาเรื่อง การปรับตัวและปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของแรงงานผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติชาวพม่าในอำเภอแม่สาย จังหวัดเชียงราย พบว่าการปรับตัวของแรงงานผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติชาวพม่าปรับตัวได้ปานกลาง เมื่อแบ่งตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่สาย 2-7 ปี, 8-13 ปี และ 14-19 ปี ก็พบว่าแรงงานผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติชาวพม่ามีคะแนนการปรับตัวเพิ่มขึ้นตามระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่สาย

การวิเคราะห์การถดถอยเชิงพหุแบบขั้นตอนเพื่อแสดงปัจจัยที่มีผลต่อการปรับตัวของแรงงานผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติชาวพม่า พบว่าตัวแปรอิสระที่มีความสัมพันธ์กับการปรับตัวของแรงงานผู้ย้ายถิ่นข้ามชาติชาวพม่าอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเรียงตามลำดับความสำคัญได้แก่ อาชีพ ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในอำเภอแม่สาย รายได้ การศึกษา ประสบการณ์การย้ายถิ่น สถานภาพสมรส และการติดต่อกับบ้านเกิด โดยตัวแปรทั้งหมดสามารถอธิบายความแปรปรวนของการปรับตัวได้ ร้อยละ 22.1

กองวิจัยและพัฒนาสำนักงานแผนงานและงบประมาณ สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (2544) ศึกษาเรื่อง อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ศึกษากรณีจังหวัดสมุทรสาครและระนอง พบว่าประชาชนเห็นว่า แรงงานต่างด้าวที่ก่ออาชญากรรม ส่วนใหญ่จะเข้าเมืองและทำงานในลักษณะผิดกฎหมาย รวมทั้งลูกของแรงงานต่างด้าวที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยในลักษณะที่ถูกและผิดกฎหมายด้วย นอกจากนี้ประชาชนมีความเห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวที่มีโอกาสเกิดขึ้นกับตนเอง ได้แก่ การลักเล็กขโมยน้อย กินเหล้าเมาอาละวาด ชิงทรัพย์ และปล้นทรัพย์ ซึ่งจะเห็นได้ว่า 3 ใน 4 ลำดับแรก ของความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนที่มีต่อแรงงานต่างด้าว นั้นเป็นการประทุษร้ายต่อทรัพย์ ด้านความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว ประชาชนในพื้นที่เกินกว่าครึ่งหนึ่งมีความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าว โดยจะกลัวมากที่สุดในขณะที่อยู่นอกบ้านเวลากลางคืน และประชาชนส่วนใหญ่มีความเห็นด้วยที่จะให้หน่วยงานอื่นเข้ามาจับกุมแรงงานต่างด้าว เช่น สดม. และ ดชด. ซึ่งจะทำให้อาชญากรรมที่เกิดจากแรงงานต่างด้าวลดลง อย่างไรก็ตามประชาชนส่วนใหญ่ยังมีความต้องการให้ตำรวจพื้นที่เป็นผู้จับกุมแรงงานต่างด้าวที่ก่ออาชญากรรม

ผดุง กิจวานิชขจร (2545) ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนที่มีต่อการประกอบอาชญากรรมของชาวพม่า และศึกษาปัญหาหนโยบายกับมาตรการต่างๆ ของรัฐในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมของชาวพม่า

ผลการวิจัยพบว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนมีความเห็นต่อการประกอบอาชญากรรมของชาวพม่าว่าอยู่ในระดับสูง คือ คดีปล้นทรัพย์ ลักทรัพย์ ทำร้ายนายจ้าง หลบหนีเข้าเมืองโดยผิดกฎหมาย กลุ่มประชากรจำนวนมากที่สุดเห็นว่าควรมีบทลงโทษอย่างเด็ดขาดกับผู้บุกรุกชาวพม่า และผู้ที่ให้ความช่วยเหลือและความคิดเห็น เรื่องมาตรการในการป้องกันและปราบปรามเจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเห็นด้วยกับมาตรการในการป้องกันและปราบปราม เจ้าหน้าที่ตำรวจตระเวนชายแดนเห็นด้วยกับมาตรการของรัฐที่พยายามผลักดันชาวพม่าออกจากไทยแต่มาตรการของรัฐ และการตรวจสอบของเจ้าหน้าที่ยังไม่เข้มงวดพอที่จะควบคุมชาวพม่าได้อย่างมีประสิทธิภาพและเห็นว่าอาชญากรรมที่เกิดจากการกระทำของชาวพม่าเป็นเรื่องสำคัญที่รัฐและคนไทยทุกคนต้องร่วมกันป้องกันและแก้ไขอย่างเร่งด่วน

วิศรุต์ม โสมทัต (2545) ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ลักษณะการกระทำผิดในคดีความผิดเกี่ยวกับทรัพย์ : ศึกษาเหยื่ออาชญากรรมในกรุงเทพมหานคร มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงลักษณะของผู้กระทำผิด ผู้เสียหาย ลักษณะ การกระทำความผิด ตลอดจนศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของผู้เสียหายและลักษณะการกระทำผิด ลักษณะผู้กระทำผิดกับลักษณะของการกระทำผิด

ในคดีชิงทรัพย์และปล้นทรัพย์ ในกรุงเทพมหานคร ข้อมูลในการศึกษาเป็นแบบรายงานเหตุคดีอุกฉกรรจ์ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ระหว่าง ปี พ.ศ.2541 จำนวน 937 คดี

ผลการศึกษาพบว่า 1) ลักษณะผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นเพศชาย สัญชาติไทย อายุระหว่าง 21-30 ปี มักอยู่ ตามลำพัง ไม่เคยรู้จักกับผู้กระทำผิดมาก่อน และทรัพย์สินที่ถูกชิงทรัพย์และ/หรือ ปล้นทรัพย์จะเป็นเครื่องประดับ ประเภทสร้อยคอ มูลค่าไม่เกิน 20,000 บาท ในขณะที่ ผู้กระทำผิดส่วนใหญ่ก็จะเป็นเพศชาย อายุต่ำกว่า 30 ปี 2) ลักษณะการกระทำผิดจะเกิดในช่วงเวลากลางคืน ช่วงต้นเดือน และปลายเดือน โดยเดือนมิถุนายน และตุลาคมจะเป็นช่วงที่เกิดเหตุมากที่สุด เป็นการกระทำผิดบนท้องถนน ตรอก ซอย ผู้กระทำผิดใช้มีดเป็นอาวุธ และใช้วาจาข่มขู่ แต่ไม่ทำร้าย หรือ ถึงทำร้าย ก็จะทำให้ได้รับบาดเจ็บเล็กน้อย ปกติไม่ใช้ยานพาหนะ แต่ถ้าใช้จะเป็นรถจักรยานยนต์ 3) ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผู้กระทำผิดและผู้เสียหาย พบว่าจะมีความสัมพันธ์สูง กับปัจจัยด้านอายุ ระดับต่ำ เพศ อาวุธ วิธีการกระทำผิด เวลา และสถานที่เกิดเหตุ และไม่มีความสัมพันธ์กันระหว่าง ด้านสัญชาติ และความสัมพันธ์ระหว่างผู้เสียหาย กับผู้กระทำผิด ข้อเสนอแนะคือ สำนักงานตำรวจแห่งชาติควรประชาสัมพันธ์ข้อมูลเกี่ยวกับการ กระทำความผิด การดักเตือนประชาชนเกี่ยวกับการสวมเครื่องประดับ การเดินทาง คนเดียวในที่เปลี่ยวเวลากลางคืน ในขณะที่เดียวกันกับการจัดสายตรวจตรวจตราระหว่าง ถนน ตรอก ซอย การตั้งด่านตรวจค้นอาวุธ และรถจักรยานยนต์ ในขณะที่เดียวกันก็ควร กวดขันในระหว่างเดือนมิถุนายนและตุลาคม

2.3 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างประเทศ

เฮนรี แอนดรู (Henry Andrew, 1979) ศึกษาเรื่อง การฆ่าตัวตายและการฆ่าผู้อื่น พบว่าการฆ่าไม่ว่าจะเป็นกรณีฆ่าตัวตายหรือฆ่าผู้อื่น เป็นเพราะปฏิกิริยาของมนุษย์ที่มีวัตถุประสงค์เหมือนกัน คือ เพื่อตอบโต้ความคับข้องใจต่อแรงบีบบังคับ โดยถือว่าเป็นพฤติกรรมก้าวร้าวประเภทเดียวกันเพียงแต่ต่างกันที่เป้าหมาย คือ การฆ่าตัวตายมีเป้าหมายที่ตนเอง ส่วนการฆ่าผู้อื่นมีเป้าหมายที่บุคคลอื่น โดยความแตกต่างของเป้าหมายดังกล่าวขึ้นอยู่กับแรงขับจากภายนอกคือ เมื่อบุคคลถูกรบกวน หรือถูกคาดหวังจากผู้อื่น และไม่สามารถประนีประนอมกับความต้องการของตนได้ก็จะแสดงพฤติกรรมต่อบุคคลอื่น โดยการฆ่าผู้อื่นเสีย ซึ่งตรงกันข้ามกับกรณีการฆ่าตัวตาย

ทริป (Thiit, 1989 อ้างถึงใน สมบัติ พฤษพิบูล, 2541: 25) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยอันเป็นสาเหตุการย้ายถิ่นของแรงงาน พบว่าการย้ายถิ่นของแรงงานด้วยเหตุผลทางเศรษฐกิจมีมากขึ้น แรงงานย้ายถิ่นที่เป็นไปตามสัญญาจ้างงาน (contract migration) และแรงงานย้ายถิ่นอย่างเป็นทางการเพื่อประกอบธุรกิจ (official and business migration) แรงงานทั้งสองประเภทนี้ ไม่เป็น

ปัญหาแก่เจ้าของประเทศเท่าไรนักเนื่องจากเป็นเพียงแรงงานย้ายถิ่นชั่วคราว แต่แรงงานย้ายถิ่นเพื่อตั้งถิ่นฐาน (settlement migration) มักจะสร้างปัญหาให้กับประเทศเจ้าของบ้าน ซึ่งกระแสของแรงงานย้ายถิ่นเพื่อตั้งถิ่นฐานนี้มีอยู่อย่างน้อย 2 รูปแบบ

รูปแบบที่ 1 เป็นการย้ายถิ่นจากประเทศที่ด้อยความเจริญ ไปสู่ประเทศที่เจริญกว่าในเขตพื้นที่เศรษฐกิจเดียวกัน เช่นการย้ายถิ่นในประชาคมในยุโรป

รูปแบบที่ 2 เป็นการย้ายถิ่นของแรงงานในลักษณะ “ลัดรัฐ” การลี้ภัยทางการเมืองหรือการหนีความยากจนจากบ้านเกิดเมืองนอนไปสู่ประเทศที่เจริญกว่า ซึ่งประเทศที่เจริญกว่าจะมีแรงดึงดูดแรงงานให้ย้ายถิ่นเพื่อตั้งถิ่นฐานจากประเทศที่ยากจนกว่า ความขัดแย้งระหว่างแรงงานท้องถิ่นกับแรงงานต่างด้าวจะทวีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต

แอนเดอร์สัน และไวเนอร์ (Anderson and Weiner, 1992 อ้างถึงในรังสรรค์ ธนะพรพันธุ์, 2538: 67) ศึกษาเรื่อง กระแสความเคลื่อนไหวย้ายแรงงานระหว่างประเทศ พบว่า การเคลื่อนย้ายแรงงานจะมีความรุนแรงมากขึ้นในอนาคต การย้ายถิ่นของแรงงานอันเนื่องมาจากการปราบปรามทางการเมือง หรือความขัดแย้งด้านอุดมการณ์ยังคงมีอยู่เป็นปกติวิสัย แม้ว่ากระแสวัฒนธรรมประชาธิปไตยและการเรียกร้องสิทธิมนุษยชนจะสูงขึ้น แต่การปกครองระบบเผด็จการคณาธิปไตยจะยังคงดำรงอยู่ในอนาคตผู้ลี้ภัยจากอำนาจเผด็จการจะมีไม่มากเท่าผู้ลี้ภัยในสงครามล้างเผ่าพันธุ์ ความขัดแย้งระหว่างชาติพันธุ์จะก่อให้เกิดสงครามกลางเมืองในดินแดนต่างๆ ของโลก

คิมเบอร์ลี บูราวา (Kimberly Bulava, 2004) นักทฤษฎีวิทยาและผู้เชี่ยวชาญสุขภาพจิตศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ชีวิตประวัติที่ผ่านของฆาตกรต่อเนื่อง พบว่าผู้ที่กระทำผิด ได้กระทำตามแรงผลักดันทางจิตใจ กล่าวคืออาชญากรรมที่ฆาตกรมีเจตนาในการกระทำผิดต่อเหยื่อ และเหยื่อรายแรกเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดการฆาตกรรมขึ้นในครั้งต่อไป โดยฆาตกรผู้ฆ่าเหล่านี้จะถูกนำมาวิเคราะห์เกี่ยวกับ พฤติกรรมการกระทำผิด เพื่อจัดเตรียมความเข้าใจในพฤติกรรมอาชญากร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เด็ก วัยรุ่นหนุ่มสาว และผู้ใหญ่ พบว่าการกระทำผิดเกิดภาวะทางจิตใจที่ผิดปกติ โดยศึกษาจากแบบทดสอบและการสัมภาษณ์ ซึ่งอธิบายเกี่ยวกับสิ่งกระตุ้นที่ทำให้ผู้กระทำผิดยังคงกระทำผิด ผู้ฆ่าเหล่านี้คือสิ่งจำเป็นสำหรับการหาวิธีป้องกัน การตรวจสอบ และงานวิทยานิพนธ์นี้จะทำให้สะดวกเกี่ยวกับความเข้าใจ โดยวิเคราะห์ปัญหาภายในเค้าโครงเกี่ยวกับจิตวิทยาอย่างสมบูรณ์

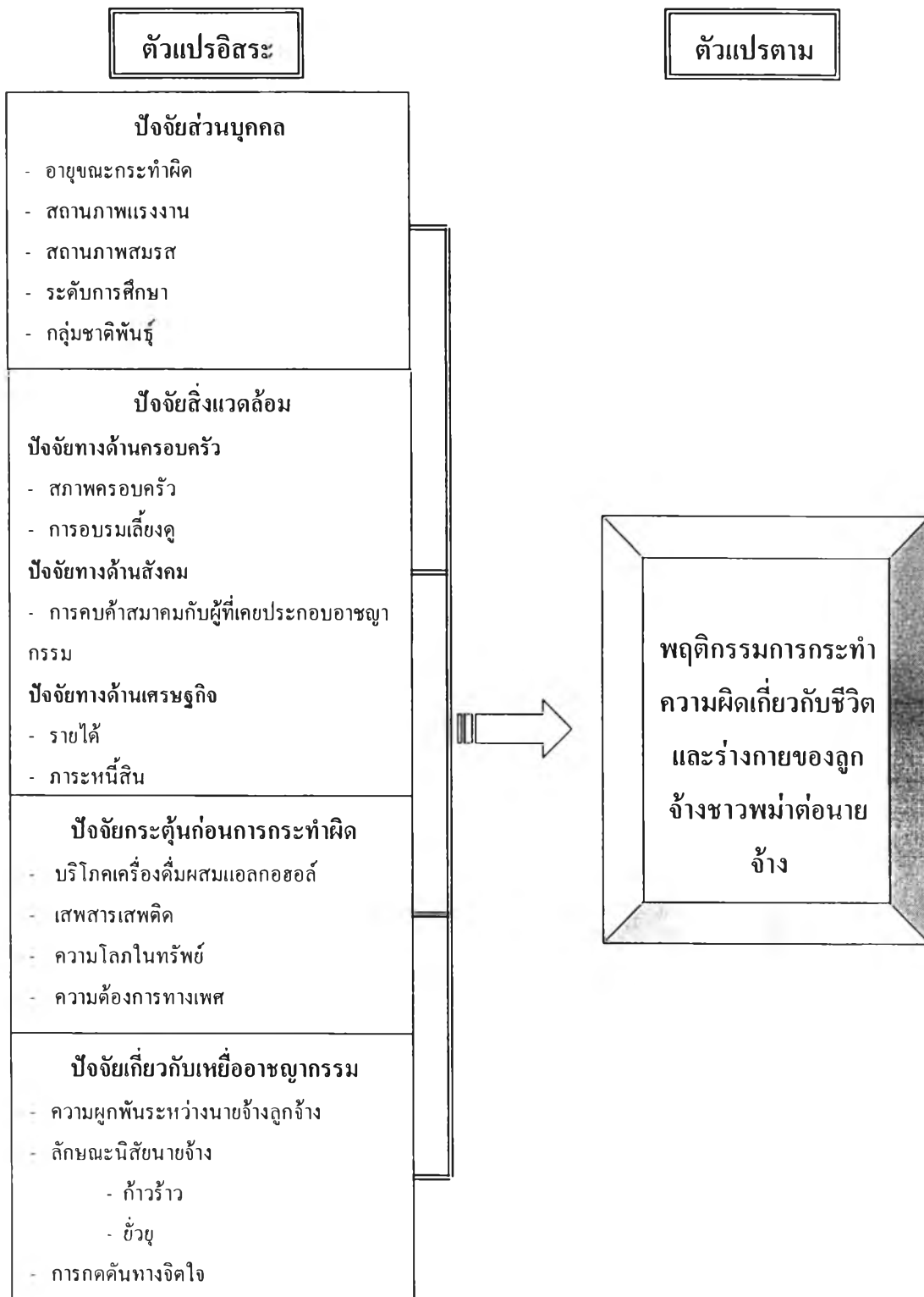
เบอร์กฮาร์ท เกต (Burkhardt Kate, 2004) ศึกษาเรื่อง อาชญากรรม การปฏิเสช
วัฒนธรรม และการบำบัดโดยใช้ชุมชน: บรรยายเกี่ยวกับชุมชน Inuit

พบว่าความรุนแรงและการกระทำผิดเกี่ยวกับเพศต่อหญิงชาว Inuit ใน Nunavut Territory (NU) มันคือสัญญาณบอกเหตุความน่ากลัว สิ่งนี้คือรายละเอียดความสำคัญเพื่อพิจารณา
ริเริ่มการใช้โปรแกรมความยากจน โดยออกแบบสำหรับผู้กระทำผิดชาว Inuit ยุทธศาสตร์การ
พักฟื้นปัจจุบันสำหรับผู้กระทำผิดใน Nunavut เน้นความสำคัญในเรื่องของการประนีประนอม
ระหว่างผู้กระทำผิดกับเหยื่อ และพื้นฐานโปรแกรมที่กำลังรักษาอย่างดั้งเดิม อย่างไรก็ตาม ยังมี
ความเพิกเฉยต่อความต้องการของเหยื่อเพศหญิง การค้นคว้าวิจัยที่ผ่านมาจำนวนความผิดทางอาญา
ของ Inuit มีกระบวนการให้ความสะดวกมีแนวโน้มที่ดี จุดประสงค์ของโครงการนี้ผู้วิจัยต้องการ
ศึกษาอย่างลึกซึ้ง และเข้าใจในประสบการณ์ความรุนแรงต่อเพศหญิงที่มีลักษณะความรุนแรงที่แตก
ต่างกัน โดยสัมภาษณ์ผู้ที่ถูกกักอยู่ในโรงพยาบาลเพศชายที่ศูนย์การตรวจแก้ Baffin (B.C.C.) ที่
กระทำผิดต่อเหยื่อเพศหญิง รวมทั้งความอยู่ดีธรรมต่อลูกจ้าง โดยการสัมภาษณ์จะใช้หลักการเกี่ยว
กับคุณภาพที่จะวิเคราะห์การสัมภาษณ์กับเทคนิคทฤษฎีพื้นฐานการสืบสวน จุดประสงค์ของผู้วิจัย
จัดเตรียมคำแนะนำสำหรับการเขียน โปรแกรมการแทรกแซง กับผู้กระทำผิดชาว Inuit และการ
กระทำผิดจะไม่เกิดขึ้นซ้ำกับเหยื่อเพศหญิง เส้นทางนำร่องการรักษาที่ผู้วิจัยพัฒนาไปก็สนับสนุน
บุคคลและชุมชนที่รักษาของ Inuit

โรเบิร์ต แวกมิลเลอร์ (Robert Wagmiller, 2004) ศึกษาเรื่อง การสูญเสียโอกาส ความ
ไม่สงบเกี่ยวกับเชื้อชาติชนชาติ อาชญากรรมล่งละเมิดรุนแรง และการว่างงานของชนชั้นแรงงาน

พบว่าศตวรรษที่ผ่านมา ทั้งนักวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับสังคม และนักหนังสือพิมพ์ได้
บันทึกการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับคุณภาพในธรรมชาติของข้อเสียหายเกี่ยวกับสังคม ในสังคมแห่ง
สหรัฐอเมริกาความยากจนของเมือง และมาตรฐานของพฤติกรรม ผู้วิจัยได้ให้เหตุผลว่าการเข้ามา
ของชนชั้นแรงงาน เนื่องจากภาวะ การว่างงาน และการไม่มีงานทำในเมืองศูนย์กลาง ในปี 1960
และล่าสุดปี 1970 การขัดแย้งเกี่ยวกับเชื้อชาติล่งละเมิดรุนแรงยิ่งขึ้น ส่งผลถึงความยากจนของ
กลุ่มชนชั้นแรงงาน กลุ่มคนสตั้มฟิวต์ถูกแยกออกจากกันเป็นจำนวนมากอย่างเป็นทางการ และ
กลไกหน่วยควบคุมเกี่ยวกับสังคมจัดตั้งขึ้นอย่างไม่เป็นทางการในเมืองศูนย์กลาง โดยเฉพาะในผู้ที่
มีความเห็นว่าควรแยกพลเมืองต่างฟิวต์ออก กลไกประเพณีดั้งเดิม และสถาบันของหน่วยควบคุม
เกี่ยวกับสังคมที่สูญเสียสิทธิมนุษยชน และก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการประกอบอาชญากรรมและ
อัตราอาชญากรรมล่งละเมิดรุนแรง งานวิจัยนี้เป็นการได้สวนผลกระทบการเปลี่ยนแปลงทาง
สังคม วัฒนธรรม และการแบ่งแยกในชนชั้น เพื่อการแจกแจงเกี่ยวกับช่องว่างของเพศชายเกี่ยว
กับการไม่มีงานทำในเมืองเอก

3. กรอบแนวความคิดในการวิจัย

4. สมมติฐานในการวิจัย

สมมติฐานที่ 1 ปัจจัยส่วนบุคคลของลูกจ้างชาวพม่าเป็นสาเหตุให้กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง

สมมติฐานที่ 2 ปัจจัยสิ่งแวดล้อมของลูกจ้างชาวพม่าเป็นสาเหตุให้กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง

สมมติฐานที่ 3 ปัจจัยกระตุ้นก่อนการกระทำผิดของลูกจ้างชาวพม่า เป็นสาเหตุให้กระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง

สมมติฐานที่ 4 พฤติกรรมของเหยื่ออาชญากรรมเป็นสาเหตุให้ลูกจ้างชาวพม่ากระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง

5. นิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย

นิยามศัพท์เฉพาะ

ปัจจัยส่วนบุคคล หมายถึง ข้อมูลและประวัติส่วนบุคคลของลูกจ้างชาวพม่า ได้แก่ อายุขณะกระทำผิด สถานภาพแรงงาน สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และกลุ่มชาติพันธุ์

อายุขณะกระทำผิด หมายถึง อายุจริง ณ ช่วงเวลาขณะกระทำผิด ของลูกจ้างชาวพม่า เกี่ยวกับชีวิตและร่างกายต่อนายจ้าง แบ่งออกเป็น 4 กลุ่มได้แก่ อายุต่ำกว่า 25 ปี อายุ 25-35 ปี อายุ 36-45 ปี และอายุมากกว่า 45 ปีขึ้นไป

สถานภาพแรงงาน หมายถึง ลักษณะการเดินทางเข้ามาประเทศไทยในรูปแบบถูกต้องตามกฎหมายหรือลักลอบเข้าเมือง และยังคงมีสถานภาพนั้นในขณะกระทำความผิด

สถานภาพสมรส หมายถึง สถานภาพของการสมรสก่อนการกระทำผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ โสด สมรส และ หย่าร้าง

ระดับการศึกษา หมายถึง วุฒิการศึกษาชั้นสูงสุดที่ผู้กระทำผิดชาวพม่าสำเร็จการศึกษา แบ่งออกเป็น ไม่ได้เรียน เรียนชั้น 1 ชั้น 4 ชั้น 6 และชั้น 9 รวมทั้งระดับความเข้าใจในภาษาไทย

แบ่งออกเป็น ทักษะการพูด การอ่าน และการเขียน อยู่ในระดับ ไม่ได้ พอเข้าใจ เข้าใจเป็นอย่างดี

ระดับการศึกษาชั้น 1 หมายถึง ระดับการศึกษาในประเทศพม่า ซึ่งได้จัดระดับการศึกษาพื้นฐานเป็นแบบ 5-4-2- คือ ชั้นมูล (ชั้นเด็กเล็กและเกรด 1-4) ดังนั้น ชั้น 1 หรือเกรด 1 ของพม่า เทียบเท่ากับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 1 ของประเทศไทย

ระดับการศึกษาชั้น 4 หมายถึง ระดับการศึกษาในประเทศพม่า ซึ่งได้จัดระดับการศึกษาพื้นฐานเป็นแบบ 5-4-2- คือ ชั้นมูล (ชั้นเด็กเล็กและเกรด 1-4) ดังนั้น ชั้น 4 หรือเกรด 4 ของพม่า เทียบเท่ากับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 4 ของประเทศไทย

ระดับการศึกษาชั้น 6 หมายถึง ระดับการศึกษาในประเทศพม่า ซึ่งได้จัดระดับการศึกษาพื้นฐานเป็นแบบ 5-4-2- คือ ชั้นกลาง (เกรด 5-8) ดังนั้น ชั้น 6 หรือเกรด 6 ของพม่า เทียบเท่ากับชั้น ประถมศึกษาปีที่ 6 ของประเทศไทย

ระดับการศึกษาชั้น 9 หมายถึง ระดับการศึกษาในประเทศพม่า ซึ่งได้จัดระดับการศึกษาพื้นฐานเป็นแบบ 5-4-2- คือ ชั้นสูง (เกรด 9) ดังนั้น ชั้น 9 หรือเกรด 9 ของพม่า เทียบเท่ากับชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 3 ของประเทศไทย

กลุ่มชาติพันธุ์ หมายถึง เอกลักษณะส่วนบุคคลที่แสดงออกทางเชื้อชาติ ศาสนา ภาษา สัญชาติ และบุคลิกลักษณะที่ติดตัวมาจากบรรพบุรุษและครอบครัว โดยแสดงออกในสังคมที่มีเอกลักษณ์ทางชาติพันธุ์แตกต่างไปจากกลุ่มของตน

ปัจจัยสิ่งแวดล้อม หมายถึง สภาพแวดล้อมภายนอกอันเป็นแรงผลักดันให้เกิดการกระทำผิด ได้แก่ ปัจจัยทางด้านครอบครัว ปัจจัยทางด้านสังคม และปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

ปัจจัยทางด้านครอบครัว หมายถึง สภาพครอบครัว และการอบรมเลี้ยงดู

ครอบครัว หมายถึง กลุ่มคนที่มีพื้นฐานมาจากการเป็นเครือญาติกัน เป็นหน่วยของความร่วมมือกัน เพื่อทำสิ่งต่างๆ เพื่อความอยู่รอดร่วมกัน (งามพิศ สัตย์สงวน, 2545: 12) และเป็น

กลุ่มคนที่มีความผูกพันกันทางอารมณ์และจิตใจ มีความสัมพันธ์กันทางกฎหมาย หรือทางสายโลหิต

สภาพครอบครัว หมายถึง ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดา ความสัมพันธ์ระหว่างบิดามารดากับบุตร ตลอดจนการอบรมเลี้ยงดูของบิดามารดาหรือผู้ปกครองที่มีต่อบุตร ซึ่งในการศึกษานี้ ได้แบ่งออกเป็น ครอบครัวที่มีปัญหา และครอบครัวที่มีรักใคร่ปรองดองกันดี

ครอบครัวที่มีปัญหา หมายถึง สภาพภายในครอบครัวที่ขาดความรัก ความเข้าใจ ความสามัคคีกันระหว่างคนในครอบครัว หมายถึงสภาพครอบครัวที่พ่อแม่ทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกาย และครอบครัวที่พ่อแม่แยกทางกันอยู่

ครอบครัวที่มีรักใคร่ปรองดองกัน หมายถึง สภาพภายในครอบครัวที่มีความรัก ความเข้าใจ และมีความสามัคคีกันระหว่างคนในครอบครัว

การอบรมเลี้ยงดู หมายถึง รูปแบบการอบรมสั่งสอนทางจริยธรรม คุณธรรม ศีลธรรม และการดูแลเอาใจใส่ในพฤติกรรมให้อยู่ภายใต้บรรทัดฐานทางสังคมที่กำหนด

ปัจจัยทางด้านสังคม หมายถึง การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เคยประกอบอาชญากรรม

การคบค้าสมาคมกับผู้ที่เคยประกอบอาชญากรรม หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดมีการติดต่อสัมพันธ์ใกล้ชิดเป็นประจำกับเพื่อนที่เคยทำความผิด การได้รู้จักการคบค้าสมาคม และเรียนรู้พฤติกรรมของการกระทำผิดจากเพื่อนเป็นเวลาพอสมควรจนสามารถมองเห็นในเรื่องเทคนิคแรงจูงใจ วิธีในการกระทำผิด ที่มีพฤติกรรมในการดำเนินชีวิตต่างๆ

ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ หมายถึง รายได้ และภาระหนี้สิน

รายได้ หมายถึง รายได้จากการทำงานอาชีพที่ได้รับในแต่ละเดือน ไม่ว่าจะเป็นเงินเดือนค่าจ้าง ค่าแรง ก่อนการกระทำผิดของผู้ต้องขังสัญชาติพม่า

ภาระหนี้สิน หมายถึง การที่ผู้กระทำผิดมีรายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายในแต่ละเดือน ทำให้ต้องเป็นหนี้สินบุคคลอื่น

ปัจจัยกระตุ้นก่อนการกระทำผิด หมายถึง บริโภคเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ เสพสาร เสพติดยาหรือสารก่อนการกระทำผิด ความโลภในทรัพย์สิน ความต้องการทางเพศ

บริโภคเครื่องดื่มผสมแอลกอฮอล์ หมายถึง ลักษณะนิสัยในการบริโภคเครื่องดื่ม แอลกอฮอล์ของผู้กระทำผิด ศึกษาความบ่อยครั้งในการบริโภค ปริมาณการบริโภค ช่วงเวลาในการดื่ม

เสพสารเสพติดยา หมายถึง สารที่ผู้ใช้หรือผู้เสพ ใช้หรือเสพเข้าไปสู่ร่างกายแล้วมีผลต่อระบบประสาทของร่างกายและจิตใจ ก่อให้เกิดการติด เช่น กัญชา ฝิ่น เฮโรอีน ยาบ้า รวมถึงยาต่างๆ ที่กระทรวงสาธารณสุขประกาศเป็นยาอันตราย

ความโลภในทรัพย์สิน หมายถึง มีความต้องการในทรัพย์สินเงินทองของบุคคลอื่น ที่ไม่ใช่ของตน และมีจิตที่จะนำสิ่งนั้นมาเป็นของตนโดยมิชอบด้วยกฎหมาย

เหยื่ออาชญากรรม หมายถึง บุคคลหรือคณะบุคคลที่ได้รับอันตรายทั้งร่างกายและจิตใจ มีความเสียหายต่อทรัพย์สิน เสื่อมเสียสิทธิจากการกระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการผิดกฎหมายอาญา

พฤติกรรมเหยื่ออาชญากรรม หมายถึง เพศ อายุ ความผูกพันระหว่างนายจ้างลูกจ้าง ลักษณะนิสัย และการกีดกันทางจิตใจ

เพศ หมายถึง เพศของเหยื่ออาชญากรรม ซึ่งในการศึกษาแบ่งเป็น เพศหญิง และ เพศชาย

อายุ หมายถึง อายุของเหยื่ออาชญากรรมขณะตกเป็นเหยื่ออาชญากรรม แบ่งออกเป็น 3 กลุ่มได้แก่ อายุ 18-25 ปี อายุ 26 – 30 ปี และมากกว่า 30 ปีขึ้นไป

ความผูกพันระหว่างนายจ้างลูกจ้าง หมายถึง การมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างผู้กระทำผิดกับนายจ้าง ได้แก่ ความสนิทสนม ความไว้นับถือใจกัน ความเคารพนับถือในตัวผู้ว่าจ้าง

ลักษณะนิสัย หมายถึง พฤติกรรมและนิสัยของนายจ้างที่กระทำต่อลูกจ้างชาวพม่าก่อนตกเป็นเหยื่อ โดยมีลักษณะนิสัยไปในทางก้าวร้าว ขี้ขลาด และเชื่องชวน ในที่นี้คือ การแต่งกายไม่มิดชิด เข้ามายังสถานที่ที่ไม่เหมาะสม เช่น ห้องนอน

การกดดันทางจิตใจ หมายถึง การกระทำกดขี่ข่มเหงจิตใจและร่างกายของนายจ้างต่อลูกจ้าง

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำใดๆ ซึ่งสามารถสังเกตได้โดยบุคคลอื่นหรือโดยเครื่องมือสามารถแสดงออกทางด้านร่างกายภายนอกและการกระทำหรือกิจกรรมภายในความรู้สึกนึกคิด

สถานการณ์ในขณะเกิดเหตุ หมายถึง ภาวะเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นตั้งแต่ก่อนกระทำผิดจนกระทั่งกระทำผิด เช่น ภาวะคับขัน เกิดการโต้แย้ง ทะเลาะวิวาท ถูกข่มขู่ เป็นต้น

สถานที่เกิดเหตุ หมายถึง พื้นที่กระทำผิด หรือจุดเกิดเหตุ เช่น ที่อยู่อาศัย สถานที่เปลี่ยว สถานที่แออัด

ช่วงเวลา หมายถึง เวลาที่ทำการประทุษร้ายต่อชีวิตแลละร่างกาย

นิยามศัพท์ทั่วไป

แรงงาน หมายถึง บุคคลชั้นแรงงาน (Working Class) อันเป็นกลุ่มบุคคลที่เสนอขายแรงงานให้กับคนอื่น หรือองค์กรธุรกิจ หรืออาจเป็นบุคคลที่ทำงานกับเครื่องมือ เครื่องจักรซึ่งต้องปฏิบัติตามคำสั่งของนายจ้าง

แรงงานพม่า หมายถึง บุคคลธรรมดาซึ่งมีสัญชาติพม่า รับจ้างทำงานในลักษณะใช้แรงงานในราชอาณาจักรไทย

ผู้ว่าจ้าง หมายถึง ผู้ประกอบการ อันได้แก่ บุคคล หรือนิติบุคคล หรือองค์กรธุรกิจจ้างให้บุคคลทำงาน โดยจ่ายค่าตอบแทนในรูปเงินเดือน ค่าจ้าง ค่าแรง

ผู้ต้องขังคดีฆ่าผู้อื่น หมายถึง นักโทษเด็ดขาดที่อยู่ในเรือนจำกลางคลองเปรม ซึ่งศาลได้พิพากษาว่ากระทำผิดฐานฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา

คดีประทุษร้ายต่อชีวิตและร่างกาย หมายถึง คดีอาญาประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นคดีในกลุ่มที่ 2 ในคดีอาชญากรรมต่างๆ ตามแผนแม่บทกระทรวงมหาดไทย ในคดีนี้ ได้แบ่งประเภทของคดีออกเป็นดังนี้ ฆ่าคนตายโดยเจตนา ฆ่าคนตายโดยประมาท กระทำให้ตายโดยประมาท พยายามฆ่า ทำร้ายร่างกาย (ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288, 289, 290, 291, 295, 296, 297, 298, 300)

นักโทษเด็ดขาด หมายถึง ผู้ที่ถูกศาลพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุกในการกระทำความผิดฐานพยายามฆ่า กระทำให้ผู้อื่นตายโดยประมาท ฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา ฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา ทำร้ายร่างกาย (ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288, 289, 290, 291, 295, 296, 297, 298, 300)

การกระทำผิด หมายถึง การกระทำที่ละเมิดกฎหมายอาญาและมีบทบัญญัติกำหนดโทษแก่ผู้กระทำผิดไว้